

Wason
DS 531
D 642+

ĐỒI

HÃY CỨU THỊ SĨN TỬ TẠI

91

ĐỜI

91

1

ĐẶC BIỆT : THI ƠI LÀ THI !

- THI VỚI CỬ, CHỮ VỚI NGHĨA thiệncăn
- 35 CÁCH GIAN LẬN CẤP BẰNG đời
- HÃY CỨU CÁC THÍ SINH đời
- THI ƠI LÀ THI tàđe
- CÁI NGHIỆP BỬU NGHIỆN hàttúcđạo

2

CHÁNH TRỊ

- CHÍNH SÁCH KHỎA THÂN VÀ ĐỀ NGHỊ 7 ĐIỀU lýđạiinguyên
- TẠI SAO BẠO LỰC NGŨ TRỊ Ở ĐẠI HỌC phanhuychiêm
- ĐỜI TRƯỚC MÙA MÀU CỬ 71 đời
- NỖI BUỒN CỬ TRỊ vănbinh
- TƯƠNG LAI CỦA CHÚNG TA trầngọcninh

3

VĂN NGHỆ

- LUỐNG CẢI VÀNG cungtiếchiên
- CÁNH HOA CHÙM GỬI quỳnhđạo

4

CÁC MỤC THƯỜNG XUYỀN

- NÓI VỚI ĐẦU GỐI • THƠ ĐỜI • SINH TỬ PHỦ • TRANG THƠ
- DÒNG ĐỜI • ĐỜI MUÔN MẶT • SINH HOẠT NHÓM HTN • CƯỜI
- QUÊN ĐỜI ĐỢI • MỘT VÒNG THẾ GIỚI

ĐỜI • NĂM THỨ HAI • SỐ 91 • TUẦN LỄ TỪ 15-7-1971 ĐẾN 22-7-1971

Tòa soạn
143-145 Cống Quỳnh
Saigon
Đ.T. 22.323

▼
Chủ nhiệm
Bà Trần thị Anh Minh

Chủ trương biên tập

CHU TỬ
và nhóm Sống

GIÁ 50đ

Giao dịch quảng cáo
Hội ông Linh
143-145 Cống Quỳnh
SAIGON

đầu tranh cho đời

Hãy cứu các thí sinh

Năm nay có 107 ngàn thí sinh dự thi Tú tài I trên toàn quốc. Một trăm lẻ bảy ngàn người đang qua đoạn đường gay go nhất trong cuộc đời học hành thi cử. Một trăm lẻ bảy ngàn người đang chờ đợi, với hy vọng, khắc khoải lo âu và hồi hộp.

Cũng như mọi năm, tấn trường thi cử vẫn diễn ra với các tích cũ mèm: đề thi bí lộ, đầu đề ra ngoài chương trình, đầu đề ngớ ngẩn và đầu đề sai.

Một viên chức cao cấp Bộ Giáo Dục đã công nhận đầu đề thi Tú tài 2 bị tiết lộ tại Đà Lạt. Đầu đề bị tiết lộ một cách quá lộ liễu không ai chối cãi được: Trước giờ thi, người ta đã bắt gặp bài giải có sẵn trong tài liệu của một thí sinh.

Đầu đề Tú Tài 2 đã bị lộ, và bị khám phá.

Liệu đề thi Tú tài 1 có giữ được bí mật không? Hay là có bị lộ mà không bị khám phá nên chẳng ai hay!

Phàm khi đề thi đã bị lộ thì phải tổ chức lại kỳ thi!

Liệu Bộ Giáo Dục có dự trù việc tổ chức lại kỳ thi Tú tài 2 vừa qua không? Các thí sinh rớt Tú tài 2 kỳ vừa qua có thể coi là rớt oan uổng và có quyền đòi tổ chức thi lại chăng?

Trong khi đó đề thi của kỳ thi Tú tài 1 đã bị tố là có đề sai và có đề ra ngoài chương trình!

Khi viên chức Bộ Giáo Dục làm sai, hoặc phạm lỗi lầm nghiêm trọng, thì Bộ Giáo Dục bỏ qua.

Nhưng khi chấm bài, các vị giám khảo có bỏ qua cho các lỗi lầm của thí sinh chăng? Hay là quý vị thẳng tay chém?

Một trăm lẻ bảy ngàn người dự thi nghĩa là một trăm lẻ bảy ngàn bộ óc thanh niên nam nữ bị giam hãm trong một cố gắng có khi đến kiệt lực để vượt qua mảnh bằng gay go nhất trong số các mảnh bằng. Nhiều người đã học thi quá sức đến ngã quỵ. Và như mọi năm nhiều người sẽ tuyệt vọng sau khi nghe tin bị rớt, và đã có bao người tự tử vì mảnh bằng Tú tài 1 này!

Trong khi đó thì mảnh bằng Tú tài này đã gần như không còn là một thước đo khả năng nữa. Trừ ở quân trường ra, không một công tư sở nào nhận bằng Tú tài 1 mà đòi Tú tài phần 2.

Mảnh bằng đó cũng mất giá trị vì bị nạn mua bán bằng cấp đi điểm hóa thế nào, chúng ta đều biết.

Phải chăng đã đến lúc chúng ta phải xét lại đề áp dụng biện pháp đã được thi hành đời Tổng Trưởng Giáo Dục Trần ngọc Ninh: Bãi bỏ kỳ thi Tú Tài 1.

Bãi bỏ kỳ thi đó, vừa tiết kiệm được tài nguyên quốc gia, vừa giúp cho hàng trăm ngàn thanh niên khỏi bị phí thời giờ và sức khỏe vào việc học thi cho một kỳ thi càng ngày càng giảm giá.

Bãi bỏ kỳ thi này, chỉ có một hạng người bị thiệt thòi. Đó là các nhà giáo và chủ trường mở lớp luyện thi.

Trong số 100 thí sinh cấp... một đi thi, thì có tới 99 bạn từng thăm ao ước làm cách nào thi đậu mà đỡ vất vả một chút, trước là bảo vệ sức khỏe, sau là... bảo đảm có bằng cấp tránh mọi rủi ro bất ngờ.

Tuy nhiên xin các bạn thí sinh đừng tìm đọc trong bài này các mẹo vặt, mưu mẹo để gian lận thi cử. Vì đây thuộc loại vũ công thượng thừa, toàn những tuyệt chiêu, bí kíp cả, Phi các tay cao thủ không thể nào thi triển các vũ công này được. Trước khi trình bày các cách gian lận thi cử, chúng ta hãy coi các cách để phòng gian lận như thế nào đã.

Đề phòng nghiêm mật

Quý bạn đọc giả nào đã... đi thi một lần đều biết các biện pháp đề phòng nghiêm mật để chống các âm mưu gian lận. Quý bạn nào đã đi... chấm thi càng thấy việc phòng gian bảo mật trong hội đồng giám khảo thật là cao.

Trước hết tại phòng thi.

Trong phòng thi quý bạn thấy luôn luôn hai vị giám thị. Hai giám thị là để kiểm soát lẫn nhau rồi. Thường chỉ trước giờ thi nửa giờ các ông chủ tịch trung tâm thi mới chỉ định quý vị giám thị nào vào phòng nào, như vậy không ai biết mình sẽ coi chung phòng thi với ai và coi phòng số mấy. Như vậy bảo đảm khó có sự thông đồng giữa hai giám thị cũng như giữa giám thị với thí sinh. Ngoài ra chủ tịch trung tâm thi cũng phải thay đổi các giám thị, không cho ai coi một phòng nào 2 lần, sợ quen biết với thí sinh đi.

Bên ngoài phòng thi luôn luôn có một vị giám thị hành lang đi qua đi lại kiểm soát thêm một lần nữa. Ban chỉ huy hội đồng lại kiểm soát bằng cách đi thăm các hành lang. Cuối cùng, có thêm cảnh sát, quân cảnh kiểm soát các mặt trường, cổng ra vào. Thiệt là con kiến qua cũng không lọt.

Cũng đề phòng gian bảo mật, các thí sinh được phát giấy thi của nhà nước, kể cả giấy nháp. Từ giấy làm bài phải có đủ cả hai chữ ký của 2 vị giám thị. Như vậy không ai có thể làm bài sẵn ở nhà đem nạp, cũng không ai có thể trao bài làm mới với tập bài đã nộp

35 CÁCH GIAN LẬN BẰNG CẤP

● NHÓM PHÓNG VIÊN ĐỜI

Sau giờ thi xong được. Vì các vị giám thị được yêu cầu chỉ ký vào giấy thi khi thí sinh đang viết bài trên đó. Mặt khác, thí sinh nào xin một tờ giấy có ký tên rồi, muốn đổi tờ giấy khác, tờ giấy cũ sẽ bị xé đi để tránh âm mưu mang ra ngoài làm bài vô mà đánh tráo.

Giấy nháp của thí sinh chia ra nhiều màu để cho các cô cậu ngồi kế bên nhau, giấy nháp khác màu, không thể trao đổi với nhau được.

Bây giờ tới chuyện kiểm soát căn cước thí sinh. tránh nạn người này đi thi giúp người khác. Các thí sinh phải mang thẻ căn cước

hay thẻ học sinh có hình. Ngoài ra khi nạp đơn thi, thí sinh phải nạp phiếu thí sinh có dán hình và ký tên. Giám thị sẽ so sánh hai tấm hình đó với hình dạng thí sinh hiện diện coi giống nhau không. khi cần, lại có thể so sánh chữ ký trên phiếu thí sinh với chữ ký ngoài để kiểm chứng nữa.

Bấy nhiêu biện pháp đã đủ để phòng gian bảo một chưa?

Đánh phép trong phòng thi

Một vụ gian lận thi cử đã nổi tiếng một thời, hiện nay không biết giải quyết sao chưa, đó là vụ một giáo sư đi thi.

Nhà giáo này dạy học ở lục tỉnh, nhưng lại vác đơn lên tận Đà Lạt xin dự thi tú tài. Tới ngày thi, thay vì đi gác thi, như các đồng nghiệp khác, nhà giáo này lại vác bút đi thi! Chẳng may, tại phòng thi nhà giáo quên hóa trang bị một bạn đồng nghiệp nhận diện và tố cáo. Thế là thân bại danh liệt!

Khi vác bút đi thi như vậy chắc nhà giáo có âm mưu tráo bài cho một thí sinh khác cùng phòng!

Hai người cùng tên, cùng đề đơn thi ở một ban, một nơi, chắc có nhiều hy vọng ngồi thi chung một phòng. Thi dụ hai ông Nguyễn văn Ba mà cùng thi tú tài một, thí sinh tự do, ban B chẳng hạn, ở Đà Lạt thường chỉ một hội đồng, và hai ông sẽ ở chung phòng để đàng. Chỉ trừ trường hợp hãn hữu, một ông được xếp vào cuối phòng này, ông khác rơi vào đầu phòng kế bên!

Khi làm bài thi, hai ông Ba sẽ làm bài như thường nhưng thay vì đề tên mình, sẽ đề tên và số ký danh của ông bạn mình. Như vậy là ông giỏi làm bài hộ ông dốt. Lúc nạp bài vào cuối giờ rất đông đúc, lộn xộn, giám thị khó lòng kiểm soát được!

Đó là một cách gian lận ngay trong phòng thi! Rất chắc ăn. Nếu bạn học rất giỏi, và nếu bạn không cần bằng cấp khi vô phòng thi rồi thí sinh cũng phòng và học dốt nhưng sẵn sàng chi tiền, để đánh tráo bài kiểu đó. Giá cả xin tùy 2 bên thương lượng. Một bài có thể trị giá từ 20 đến 100 ngàn!

Các bạn đừng tưởng việc trao bài này là phát minh của thế kỷ 20 nhé!

Khoa thi năm Ất Vị (1775) ông Lê quý Đôn làm chủ khảo. Con ông là Lê quý Kiệt và học trò ông là Đinh thời Trung cùng đi thi. Ông Lê quý Đôn đã bảo học trò trao bài cho con, để cho Lê quý Kiệt đầu đầu kỳ thi Hội.

Việc này bị bại lộ chỉ vì cả 2 thí sinh trên đều quá nổi tiếng. Trước kỳ thi Hội, vua Lê và Chúa Trịnh đều đánh cá ai đầu đầu. Vua Lê cả Lê quý Kiệt còn Chúa Trịnh cả Đinh thời Trung.

Tới khi có kết quả. Chúa Trịnh nghi ngờ, sai kiểm soát lại bài vở. Quả nhiên khám phá ra bài đề tên Lê quý Kiệt là do Đinh Thời Trung viết, và ngược lại.

Kết quả là Lê quý Đôn bị bắt giam. Lê quý Kiệt bị tước hết bằng cấp, còn Đinh thời Trung bị đi đày.

Không biết ngày nay TT Thiệu và Thủ Tướng Khiêm có hay đánh cá không!

Một vị giáo sư kể câu chuyện có thật như vậy:

Ông giáo này tới coi thi ở một tỉnh xa. Đến trường thi, ông gặp một cô bạn cũ ở dọc đường. Cô bạn đi cùng một cô gái khác, giới thiệu với nhà giáo.

Đến lúc vô coi thi ông giáo nhìn ra cô gái mới gặp đang dự thi. Sẵn màu báo hoa bay bướm thấy cô thí sinh nhắn nhủ khổ sở vì bài toán khó, lại gặp đúng môn học mình dạy nhà giáo bèn giải bài toán vào một tờ giấy nháp rồi nhân lúc cô nữ thí sinh xin thêm giấy chng mang cho tận tay! Tất nhiên cô thí sinh vô được bài giải bất ngờ cứ việc chép.

Ba ngày sau thi xong, nhà giáo bỗng thấy cô gái đến tìm mình, thưa «Ba má em nói mời thầy đến nhà chơi».

Trước sự khẩn khoản vị giáo sư

tới thăm nhà thí sinh. Ông giả tiếp giáo sư một cách niềm nở, và sau khi cảm ơn hết lời, ông giả rút ra hai chục ngàn đưa cho, gọi là để biếu thầy món quà đền đáp.

Chỉ vì một phút bay bướm mà bỗng trở thành tay buôn bán chuyên nghiệp! Theo lời nhà giáo kể thì sau đó ông đã nhất quyết từ chối món bổng bất ngờ trên và cũng không nhận một thứ ân huệ đền đáp nào khác để bảo vệ tính chất tài tử!

Những câu chuyện trên cho thấy nếu giám thị mà thông đồng với thí sinh thì việc gian lận cũng không khó, chỉ cần khéo qua mặt vị giám thị coi cùng phong và vị giám thị hành lang thôi! Trong trường hợp vị giám thị hành lang cũng thông đồng thì dễ làm án lắm!

Bài giải trong cầu tiêu

Thí dụ hai giám thị A và B coi cùng một phòng thi, mà ông X ở hành lang. Thí dụ, ông A và ông X thông đồng với một thí sinh trong phòng.

Sau khi đề thi phát ra, luật lệ bắt buộc các giám thị không được để lọt đầu đề ra ngoài. Nhưng thông thường các giám thị hay cho vị giám thị hành lang một đề coi chơi.

Ông X nhận được đầu đề, có thể đưa ra ngoài trường thi cho một người nào đó giải vì công việc của ông X là đi đi lại lại ít ai ngờ tới, hoặc chính ông X vô một góc kín đáo nào đó giải cũng được.

Giải bài xong, ông sẽ tìm cách đưa vào cho thí sinh.

Một cách là bài giải viết trên tờ giấy trắng giống như giấy thi. Hai là viết trên tờ giấy nháp cùng màu với giấy của thí sinh.

Bài giải có thể trao lên cho giám thị A để sau đó thí sinh dơ tay xin giấy thi ông A cứ dang hoàng mang tới.

Nhưng muốn chắc ăn thì đề trong cầu tiêu. Thí sinh được ám hiệu sẽ đứng dậy xin đi tiêu. Theo luật trường thi, giám thị phòng hay giám thị hành lang sẽ dẫn thí sinh vô tận chỗ cầu tiêu. Vô đó rồi, thí sinh sẽ lấy bài ra. Và mang về phòng thi để chép.

Tuy nhiên phương pháp trên có điều bất tiện. Lỡ vị giám thị B ngờ thấy thí sinh có một tờ giấy bài giải sẵn thì sẽ nghi ngờ!

Có một cách chắc chắn hơn.

Sau khi vô thi được một giờ, thí sinh sẽ ra về, nộp một tờ giấy trắng.

Ra khỏi trường thi, thí sinh được đưa tới một nơi có bài giải sẵn với một tờ giấy thi có chữ ký của giám thị A để sẵn đó. Thí sinh chép bài giải vô tờ giấy thi, chép xong, sẽ có người tìm cách mang bài thi vô trong trường cho ông giám thị hành lang X. Ai có thể làm việc đó? Có thể là nhân viên hội đồng thi, lao công nhà trường, hay một vị cảnh sát bạn dân, đồng thời là bạn thí sinh. Hoặc chính ông giám thị hành lang X — luôn luôn ôm một xấp giấy trắng để tiếp tế các phòng thi — ra ngoài một phút.

Bài thi có một chữ ký sẽ được ông X mang đưa cho ông A cùng một xấp giấy trắng tiếp tế. Ông A để bài đó vô xấp bài nộp, và hủy bài nộp cũ đi. Tới cuối giờ, ông giả bộ tìm ra một bài làm còn thiếu chữ ký của giám thị B xin ký vô. Thường chuyện quên ký tên như vậy vẫn xảy ra. Thế là ông B vô tình cứ ký vô, hợp thức hóa một tờ bài thi lậu!

Muốn cho âm mưu trên được thành tựu, cần phải có sự thỏa thuận:

— Giữa ông A, ông X và thí sinh.

— Của ông chủ tịch trường: làm thi đề xếp ông A vô phòng thí sinh và ông X coi hành lang.

Như vậy muốn thành tựu việc gian lận, phải là 1 tổ chức từ trên xuống dưới. Nếu cần thì phải tổ chức từ trên... Nhà Khảo thi đề sắp xếp ông A, ông X và vị chủ tịch vào cùng một trung tâm thi. Trong trung tâm đó có độ 5 ông A, B ông X và năm bảy thí sinh quá cần bài cấp và sẵn tiền; vậy là xong.

Trước kỳ thi tổ chức sẽ liên lạc với các giới nhà giàu có con em đi thi, và mặc cả trước. Đến bữa thi, chỉ cần gian lận 3 môn chính trong các môn triết, Quốc văn, Toán, Lý Hóa, Sinh ngữ... là đủ điểm đậu rồi!

Trên đây chỉ là một giả thuyết! Phải viên báo Đời tin tưởng rằng không bao giờ có chuyện âm mưu gian lận cấp như trên!

Và nếu có, chắc cũng chỉ có ở các tỉnh lẻ, chứ ở Sài Gòn khó làm án lắm!

Bảo mật khi chấm bài

Trong hội đồng giám khảo, việc bảo mật rất nghiêm. Bài làm được đưa về hội đồng trung ương đánh số mật mã, và có thể đến khi chấm xong, sắp ráp phách mới biết.

Các giám khảo chấm hàng 500 đến 1000 bài mỗi người, khó lòng tìm được bài nào của người quen. Giám khảo bị cấm mang bút, trừ bút đồ vô phòng chấm bài để đề phòng sửa bài hộ thí sinh như ông Cao Bá Quát đã làm thời xưa.

Chấm bài xong, mới ráp phách nào vô bài đó. Bây giờ thì các giám khảo lại bị cấm mang bút đồ. Ráp phách xong ghi điểm.

Mỗi bài được đọc điểm 2 lần thay đổi người đọc đề đề phong người ho điểm án gian cho thí sinh. Điểm được ghi vào 2 tờ giấy và một phiếu thí sinh. Mỗi tờ đó được trao cho một người cộng, và một người kiểm soát, các người này ngồi xa nhau.

Tóm lại toàn là các biện pháp phòng gian bảo mật vô cùng kỹ lưỡng!

Vậy mà vẫn có những sơ hở mới lạ.

Tại hội đồng giám khảo kỳ thi To Tai ở Cần Thơ năm ngoái, một giám khảo tìm thấy trong một xấp bài mình chấm có một bài lạ.

Bài làm này cũng giống như các bài khác, cũng có cùng số mật mã, cũng được cắt phách v.v... Nhưng chỉ có một điều là vết cắt của phách hơi lệch so với các bài khác.

Thường việc cắt phách làm bằng máy. Vì vậy, khi cắt tất cả phách các bài cùng bị cắt theo một nếp như nhau. Bây giờ có một bài viết sai lệch đi. Vậy tức là bài này

mới được bàn tay lông lá nào nhét vô xấp bài thi, sau khi đã giả mạo dấu mật mã và cắt lấy bằng kéo ở nhà!

Nhưng thiệt sự khi các giám khảo chấm bài ít ai lại chăm chú ngó cả đến vết cắt như ông giám khảo tinh ý trên.

Tại hội đồng thi Saigon năm ngoái cũng có một truyện lạ.

Một giám khảo chấm toán thấy một bài của thí sinh thật hoàn hảo được chấm cho 19 điểm 3 phần tư.

Nhưng khi chấm hết xấp bài, ô, giám khảo thấy có một bài nữa, mang cũng số thứ tự như bài trên cùng một nét chữ, chỉ có điều là rất dở!

Vậy tức là đã có một vụ trao bài vô xấp bài thi trên nhưng bàn tay lông lá kia vội quá, quên không rút, hay rui ra rồi lại quên đem nhét bài cũ vô lại.

Trong cả hai trường hợp trên thí sinh đã bị làm biên bản, cấm thi! Nhưng việc truy tầm thủ phạm trao bài thi hình như không ra!

Và vị thủ phạm vô hình đó, chắc hẳn phải nằm trong ban chỉ huy hội đồng, hoặc là thư ký nghĩa là một tro g 34 người mà thôi!

Tráo bài cách nào?

Rõ ràng có các vụ tráo bài. Nhưng không thể nào phỏng vấn các tác giả của những vụ tráo bài được.

Theo một số giáo sư phỏng đoán nói với phái viên báo Đời thì công cuộc làm ăn trên phải hết sức qui mô và chỉ được thi hành nếu có sự đồng ý của ban chủ tịch hội đồng giám khảo.

Thí dụ như vậy:

Trong hội đồng, ông chánh chủ khảo, hay một ông phó, ông thư ký có thể biết rõ mật mã của các phòng thi. Do đó, họ có thể tìm được bài của một thí sinh nào đó, tại một phòng, một trung tâm thi nào đó.

Buổi tối, các bài được cắt vô tủ, niêm phong với chữ ký của ô chánh khảo. Thường ở các hội đồng thi tại tỉnh, ban chủ tịch hội đồng ngủ luôn trong trường.

Ban đêm, sẽ có bàn tay lông lá mở tủ, rút bài thi ra. Bài được mang đến tận nhà thí sinh, và thí sinh sẽ chép một bài giải khác trên một tờ giấy giống hệt. Sẽ có người làm con dấu mật mã giả đóng vô cho thiệt giống. Sau đó sẽ lấy kéo cắt phách cho thiệt giống. Xong rồi lại có bàn tay lông lá mang bài về để vô xấp bài thi. Bữa sau giám khảo chấm tới bài đó sẽ ngạc nhiên chỉ vì tại sao bài làm hoàn hảo quá! Nếu có nghi ngờ, khi ráp phách đem so nét chữ thì vẫn đúng nét chữ của thí sinh!

Khi ráp phách rồi vẫn còn có thể gian lận được.

Một vị giám khảo kể chuyện ông đã vô tình tông phạm với một vụ buôn bán.

Khi ráp phách, một viên thư ký hội đồng tới nói nhỏ với ông: «Kẹt quá, tôi có con em gái thi đúng hội đồng này, mà không hay! Bây giờ ráp phách mới thấy nó thiếu có 3 điểm!» Sau đó viên thư ký sẽ năn nỉ: «Bài nó do anh bạn chấm, xin anh bạn coi lại giúp, sửa cho nó đảm điểm!»

Phạm chấm thi, ai cũng biết mình có lúc cho điểm rộng, có lúc cho hẹp, thí sinh trời sứt 5, 7 điểm cũng được. Vị giám khảo bèn rộng lượng gặt đầu. Viên thư ký kiêu cho một cây bút đồ, và đứng che đề canh chừng. Trong nháy mắt, vị giám khảo sửa cho thí sinh 5 điểm và ký tên vô chỗ sửa! Gọi là giúp nhau.

Có lẽ viên thư ký đã chạy đi xin ba bốn vị như vậy.

Vị giám khảo chỉ bắt đầu nghi ngờ khi viên thư ký tới lần thứ hai, với một đứa em thứ hai thi ở một nơi khác!

CHỦ ĐỀ SỐ 92:

BẮT ĐẦU GIỚI THIỆU CÁC ỨNG CỬ VIÊN DÂN BIỂU SẠCH VÀ BÀN

Đây chỉ là một vụ gian lận có con thôi!

Nếu có tổ chức, viên thư ký có thể tìm được bài thi của con mỗi nhà mình, và trao cho một vị giám khảo thân tín chấm. Thường một bài thi điểm cao mà không cao quá, ít khi có người nào yêu cầu chấm hai lần!

Các cách gian lận khác

Khi ghi điểm cũng có thể gian lận, nếu người ta sắp xếp cho 2 người đọc điểm đồng lõa. Thi dụ đơn thi sinh Nguyễn Văn X., điểm toán 08 được đọc lên 18, và cả 2 lần đều đọc 18 thì chắc chắn sẽ ghi con số 18 và thi sinh được tăng 30 hay 40 điểm tùy theo ban.

Ba người ghi điểm cũng có thể đồng lõa cùng tăng số điểm trong 2 tờ giấy và một phiếu điểm. Tuy nhiên tổ chức được như vậy hơi khó.

Khi ghi điểm xong, rồi nếu hai người cộng điểm và 2 người kiểm soát đồng lõa cũng có thể cộng điểm nhầm, gia tăng tổng số điểm cho một thí sinh.

Nhưng ít ai ngờ được đến giai

đoan chốt là đánh máy kết quả kỳ thi cũng vẫn còn có gian lận!

Cách đây 2 năm, vụ đó đã xảy ra. Nhân một người nạp chứng chỉ tú tài đi xin việc, cơ quan thầu đơn yêu cầu Bộ Giáo Dục kiểm chứng. Người ta coi lại băng kết quả năm ghi trên chứng chỉ thì không thấy tên!

Truy tìm ra, thì trong mấy bản kết quả được công bố có một bản ghi thêm gần chục thí sinh ma! Các ông thí sinh này không ghi tên dự thi mà cũng có tên đậu!

Một người thư ký đánh máy ở Nha Khảo thí đã chủ mưu vụ này. Anh ta chỉ việc đánh máy thêm vào danh sách một bản thôi, và đưa bản đó cho ban viết chứng chỉ. Bản đưa cho cấp trên so sánh thì vẫn đề nguyên, không ai ngờ. Chỉ có một bản là có thí sinh ma!

Ông Nguyễn K., hiệu trưởng ở Huế suýt nữa là trở thành nạn nhân của một vụ đánh máy gian lận.

May mắn là ông K. vốn tánh cần thận, khi làm chánh chủ khảo hội đồng, ông giữ lại một tờ biên bản cất đi. Một năm sau khi cần

đối chiếu, ông K., vốn có sẵn biên bản ở nhà nếu có ai đánh máy gian lận thêm tên thí sinh vào ông biết liền.

Xem điểm kiểm ăn

Bây giờ không nói chuyện gian lận thi cử, mà đến chuyện kiểm ăn chung quanh việc chấm thi.

Một cái cách kiểm ăn đó là xem điểm giúp.

Khi hội đồng chấm thi xong, thời gian ghi điểm, cộng điểm cũng kéo dài cả tuần lễ.

Trong thời gian này các thí sinh rất nôn nóng, hay nhờ người quen đi coi điểm trước khi yết bảng.

Vì vậy có thể sinh ra 1 hạng lừa manh. Quý vị này xem điểm một thí sinh thấy đủ đề đậu rồi. Nhưng biết là con nhà giàu, đang sẵn sàng chi địa, nhà coi điểm kia bèn hốt hoảng đến báo động thí sinh thiếu điểm rồi! Nhưng, vì lòng từ thiện, nếu phụ huynh thí sinh chịu chi thì nhà coi điểm giúp sẽ tìm cách chạy cho! Phụ huynh thí sinh nhẹ dạ có thể sẵn sàng chi 50 tới 100 ngàn! Và khi yết bảng, quả nhiên thấy con, em mình đậu!

Cũng cùng lối đó, người ta sẽ «chạy» cho thí sinh đậu hạng cao để dễ dàng xin học bổng du học.

Kết luận

Những cách gian lận trên đây thuộc loại nhỏ, chỉ những tay cao thủ mới thi hành nổi. Muốn thực hiện các âm mưu tráo bài chẳng hạn, phải có các nhân viên cao cấp trong hội đồng thi tổ chức.

Người ta đồn rằng (và chắc người ta đồn bậy) các tổ chức gian lận thi cử bây giờ rất lớn. Chúng lột cả vỏ Nha khảo thí để sắp xếp nhân viên các hội đồng cho ăn khớp với nhau để bề hành động.

Vì vậy trước kỳ thi 3.4 tháng, chúng đã biết sẽ làm ăn ở tỉnh nào, và người về tỉnh đó móc nối các gia đình muốn mua bằng cấp cho con em?

Những ai là thân chủ của bọn con buôn này?

Thứ nhất là các chú ba Tàu. Phần lớn không học trường Việt nhưng lại muốn có bằng cấp để trốn lính.

Thứ hai là con cái các nhà giàu, các ông lớn!

Vì vậy mới có tin đồn bằng tú tài giá từ 300 ngàn đến 1 triệu đồng (phần một mác hơn phần hai) và thí sinh dễ ưa, dễ binh cũng là do mua bán! Đến nỗi một ông nghị sĩ, cựu giáo sư Phạm đình Ái, đã phải mang chuyện gian lận thi cử ra trước diễn đàn Thượng nghị viện và cựu thủ tướng Trần Văn Hương đã phải than bằng cấp bây giờ bị đi điểm hóa!

Xin quý vị tự an ủi, không phải chỉ có bằng cấp bị đi điểm hóa. Ngay quốc hội cũng bị nghi là «đi điểm hóa» Và so gian lận thi cử, với gian lận bầu cử, buôn bạch phiếu và sát vụn v.v thì gian lận thi cử là một cái mụn nhè ngoài da thôi!

Và xin an ủi quý vị thêm rằng trong số 1000 nhà giáo họa may mới có một người có chỉ gian lận thi cử chuyên nghiệp! Một phần cũng vì nghề giáo bây giờ sa sút quá, cả về tinh thần lẫn vật chất!

Đời trước mùa bầu cử 71

Như mọi người đều biết, trong tháng 8 và tháng 10-71 tới đây, hai cuộc bầu cử sẽ được tổ chức, một nhằm tuyển chọn các đại diện dân chúng tại tòa nhà Lập Pháp và một nhằm tuyển chọn vị nguyên thủ quốc gia.

Bình thường các cuộc bầu cử này đã có một tầm quan trọng rất lớn lao, và trong hiện cảnh quốc gia, tầm quan trọng kể trên còn đáng kể hơn nữa. Bởi, như mọi người cũng đã hiểu, kết quả của các cuộc bầu cử sắp tới sẽ liên hệ hết sức mật thiết tới vận mạng đất nước, trong đó bao gồm cả vận mạng của mỗi người dân. Tùy theo kết quả của các cuộc bầu cử, người dân sẽ tìm được sự bảo đảm cho tương lai của mình hoặc sẽ bị xô đẩy vào một tình thế nguy ngập khó thể lường đoán nổi. Tất nhiên, kết quả của các cuộc bầu cử bao giờ cũng tùy thuộc vào sự xử dụng lá phiếu và sự xử dụng lá phiếu lại phải tùy thuộc vào sự hiểu biết của cử tri về các ứng cử viên. Nói tóm lại, sự hiểu biết rõ ràng về các ứng cử viên là điều kiện bắt buộc phải có cho mỗi người, nếu muốn lá phiếu được xử dụng đúng để dẫn tới kết quả tốt.

Để góp phần củng cố hiểu biết tài liệu cần thiết cho bạn đọc trong việc tìm hiểu trên, Đời quyết định sẽ ấn hành liên tiếp 6 số đặc biệt kể từ tuần tới để giới thiệu một số ứng cử viên. Vì số ứng cử viên quá đông đảo, nên Đời quyết định sẽ chỉ chọn một số người được nêu tên trong danh sách ứng cử viên mà Đời phổ biến ở dưới đây. Danh sách này được thành lập do sự hiểu biết khái quát của tòa soạn

Đời về những nhân vật đã nộp đơn ứng cử. Tiêu chuẩn được đề ra để Đời lập danh sách này gồm các điểm sau:

— Thứ nhất: Những người mà tòa soạn Đời biết là chưa dính dấp vào những chuyện lem nhem.

— Thứ hai: Những người mà tòa soạn Đời tin là muốn bước vào tòa nhà Lập Pháp không với chủ đích làm áp phe.

— Thứ ba: Đời sẽ không phân biệt những người trên đứng ở phe phái nào, thuộc nhóm đối lập hay nhóm thân chính quyền.

Tuy nhiên, phải thú thực rằng chưa chắc sự hiểu biết của tòa soạn Đời sẽ hoàn toàn chính xác. Vì vậy, Đời đã cho công bố trọn danh sách từ số này để xin thêm ý kiến của độc giả trên toàn quốc. Tuần tới, dựa trên ý kiến của độc giả cùng sự tìm hiểu thêm của Đời, chúng tôi sẽ chọn lại một lần nữa những người thực sự đáng giới thiệu. Việc giới thiệu cũng sẽ được thực hiện một cách vô tư và trung thực. Nhóm phóng viên tuần báo Đời sẽ tiếp xúc với từng cá nhân ứng cử viên đã được chọn lựa bởi bạn đọc và tòa soạn để phỏng vấn về mọi vấn đề liên hệ tới vai trò của một đại diện dân cử tại tòa nhà Lập Pháp. Chúng tôi hy vọng rằng việc làm này sẽ được sự hưởng ứng của cả ứng cử viên lẫn cử tri để có thể dẫn tới những thành quả hữu ích cho công cuộc chung. Thư góp ý về đạo đức và khả năng của các ứng cử viên xin gửi về tòa soạn càng sớm càng tốt.

ĐỜI

MỘT LẦN ĐƯA TIỀN

Anh chết rồi!

Anh chết thật sao?

Những mảnh khăn tang vẫn vôi qua đầu

Những nhát cuộc đau thương chia xẻ đất

Từng đôi mắt sầu, từng đôi mắt sầu...

Tìm tôi ở và hồn tôi rụng xuống

Như mặt trời tàn trong đôi mắt nào? — Tôi khóc...

Anh nằm đó, thật bình yên.

Thăm thì với sỏi đá những lời tình xưa

Bây giờ! còn gì cho nhau?

Lá cờ và những cánh hoa màu sắc,

Tiếng kình nguyện A di đà Phật.

Gió lạnh lùng, lạnh lùng.

Tôi muốn hóa thân thành bia ngọc thạch

Mang tên anh trong lòng.

Trời mệnh mông, mệnh mông.

Tôi con châu chấu còn lại ngó đời buồn.

Anh chết rồi!

Anh chết thật sao?

QUYÊN QUYÊN DIỆU LIÊN

NGUYỄN CẦU

Hạt giọt hồng rơi trên đỉnh thu

Đêm khuya sương sát dựng cấm thà

Trái tim khô héo theo ngày tháng

Hoa soạn từ đó thấu nguồn đau.

Tôi chấp tay, thương xót nguyện cầu

Lệ này xin rửa vết thù sâu

10 phương Chư Phật! Con thành khẩn

Cho núi sông thôi đắm máu đào.

THÍCH NỮ DIỆU CHÁU

TRƯỚC MÙA BẦU CỬ

NỖI BUỒN của CỬ TRI

VĂN BÌNH

Tất cả những người VN có ý thức về vận mạng mảnh đất tự do MNVN này đều có cảm tưởng những tháng trời này sẽ mang sự quyết định cho số phận chung hết thảy chúng ta.

Sau ngày bầu cử Hạ viện và Tổng thống, sau khi chương trình rút quân của Mỹ được áp dụng một cách mau lẹ hơn, sau khi áp lực phân chiến HK và dư luận quốc tế buộc TT Nixon xét lại chương trình 7 điểm của MTGPMN một cách kỹ lưỡng và thực tế hơn, tất nhiên có nhiều biến chuyển chính trị xảy ra ở VN mà hiện nay chúng ta chưa thể đo lường tầm mức quan trọng.

Trong khi đó, chúng ta thấy gì trước mùa bầu cử ở NPVN?

Trước hết, một số ứng cử viên kỹ lục nộp hồ sơ đăng tên thi đua vào Hạ viện.

Nếu bảo rằng số đông kỹ lục này là triệu chứng đáng mừng cho vận mạng đất nước, vì rất nhiều người quan tâm đến quyền lợi dân tộc, hi sinh, cả thời giờ, tiền bạc để trở thành một dân biểu thì hẳn nhiên NPVN có thể biến thành thánh địa của nhóm người yêu nước.

Buồn một nỗi sự thực phũ phàng, sự thực bẽ bàng, buộc chúng ta nhận thức rằng cuộc chạy đua vào hạ viện trong tháng tới là một cuộc sắp hàng để tranh nhau mua vé chợ đen một chỗ ngồi của chuyến tàu vét. Một chuyến tàu vét đưa khách đến phiên chợ chiều, phiên chợ mà hàng hóa quý giá đã được tẩu tán đi hết, còn lại những thứ rẻ tiền, rác rưởi, tanh hôi.

Buồn hơn nữa trong cuộc thi đua sắp hàng để tranh chỗ trong chuyến tàu vét 1 số nhân sĩ trong sạch có thiện chí, có tư cách, có liêm sỉ, có đạo đức, cũng đăng tên trình diện với quốc dân.

Đáng tiếc là trong một cuộc bầu cử mua tôm bán cá, nếu không phải là bán heo, có cả một ông lái heo ra ứng cử — Cái cảnh tượng nhẹ nhàng thơm tho bông sen không nhuộm mùi bùn khó lòng tái diễn, bởi sự vàng thau lẫn lộn, người hay kẻ dở khó lòng phân biệt.

Nói đại đồ xuống sông xuống biển, một vài bậc hiền nhân quân tử không may đặc cử vào nhà hát Tây, ngồi chung với các tướng bạch phiến, vàng lậu, tượng Chàm, dám hỏi các vị hiền nhân quân tử ấy chống sao nổi đa số một trăm lính một hào hơn đã từng thi nhau đứng giây, giờ tay lìa lịa chấp thuận khoản 10 điều 7 của TT?

Há chẳng phải mấy vị hiền nhân quân tử đặc cử vào Hạ viện để làm công chuyện của những con đã trâng sao?

Thú thực tôi vừa đọc bức tâm thư của Luật sư Trần Văn Tuyên, ứng cử viên dân biểu, với tất cả sự thông cảm của người cựu bạn đồng hành. Tôi hiểu là ngậm ngùi cho bạn đứng trước một trường hợp khó xử của lương tâm dân thân hay không dân thân trong giai đoạn quyết định này?

Đồng ý với bạn Chu Tử, tôi khuyên Luật sư Trần Văn Tuyên, chẳng nên ngần ngại. Một khi đã thấy đây là nhiệm vụ thì cứ việc dân thân. Cũng như khi chúng ta làm việc ở Bộ Ngoại giao của Chính phủ Hồ chí Minh cùng với Cố Bộ Trưởng Ngô t. Tam. Lúc thấy phải ly khai anh và tôi chúng ta không ngần ngại từ giả gia đình sống cuộc đời bất trắc và vô định ở lục địa Trung Hoa.

Theo dấu người xưa, như cố đảng trưởng Nguyễn Thái Học từng tuyên bố trên đoạn đầu đài Yên Bái: «nếu không thành công, ít ra cũng thành nhân.»

Một viên đá ném xuống mặt nước, nếu không gây được sóng gió ba đào, cũng đủ cho người đứng trên bờ trông thấy một vài đợt sóng nhỏ lăn tăn. Nhiều viên đá, nhiều đợt sóng nhỏ góp lại sẽ thành một hình gì gọi cho người ta một niềm hi vọng ở tương lai.

Trong giai đoạn vô cùng gay cấn của đất nước đang trước những tệ đoan, những ham muốn thêm thường của hạng người kèn kèn không đủ lương tri coi xác chết đồng bào như những thứ thiêng liêng đáng kiêng dè kính nể, người công dân VN thấy buồn bực, phẫn nộ, chán nản vì thái độ khơi khơi của những người tự nhận là chiến sĩ quốc gia nhưng sự thực chỉ biết nịnh bợ xu phụ để mưu đồ danh lợi.

Giữa cuộc thi đua vào Hạ viện, chúng ta sẽ được nghe nhiều diễn văn hùng hồn, nhiều tuyên bố nẩy lửa, nhiều hứa hẹn mê ly.

Sau cuộc bầu cử tháng tám, bộ mặt thực quốc hội ra sao?

Không cần nhắc lại những thành tích bất hủ của khóa sắp tới sẽ mang lại cho nhà hát Tây một thứ «tả pí lù» chưa từng thấy ở lễ đường Chợ Lớn.

Tuy nhiên, ngoài việc bầu cử Hạ viện, còn việc quan trọng hơn: việc bầu cử TT và phó TT.

Cho tôi nay, quanh đi quẩn lại, báo chí nhắc đi nhắc lại ba liên danh: TT Nguyễn Văn Thiệu, Phó TT Nguyễn Cao Kỳ và Đại Tướng Dương Văn Minh.

Kể ra 3 liên danh này đáng tiêu biểu cho thượng tầng cơ sở NPVN. Không ai chối cãi được. Một ông Chánh, một ông Phó, một ông Cựu Quốc trưởng, 3 ông đều là tướng lãnh và cựu tướng lãnh của Quân Lực VNCH.

Ba ông đã từng nắm quyền lãnh đạo tối cao của đất nước. Ba ông đã tỏ rõ khả năng và tài điều khiển quân đội hành chánh trong những năm vừa qua. 17 triệu đồng bào, từ Bến Hải đến Cà Mau, đã được thấm nhuần ơn mưa móc, đã từng nghe những lời tuyên bố vàng ngọc đầy thiện chí, đầy hứa hẹn, đã chứng kiến những cuộc họp báo say sưa, sôi nổi những ngày diễn quân hùng tráng như ngày quân lực 19 tháng 6 vừa qua.

Ngoài ra, dân chúng còn được TT Nguyễn Văn Thiệu cho biết tối thiểu có 3 liên danh ra tranh cử thi đua vào dinh Độc Lập.

Được tin này, dân chúng sung sướng, khắp nơi mừng thầm. Sung sướng và mừng thầm vì ít ra cũng có 3 liên danh, cuộc thi đua mới khỏi kém phần hào hứng. Và như thế mới có thể tạm coi là có sự lựa chọn.

Nhưng khi Đại tướng Dương Văn Minh tuyên bố với báo chí ngoại quốc chưa có gì bảo đảm liên danh Đại tướng Minh và Phó Tổng thống Nguyễn Cao Kỳ có đủ chữ ký giới thiệu, cử tri NPVN cảm thấy như một gáo nước lạnh dội lên đầu mình!

Thì ra chữ ký của bốn chục nghị sĩ, dân biểu và 100 nghị viên cũng có một tầm mức trọng đại đối với vận mạng đất nước và tương lai dân tộc.

Vậy mà có kẻ nghĩ rằng tương bầy dân biểu,

nghị sĩ, nghị viên chẳng giúp ích cho đồng bào được cái quái gì, ngoài chuyện xuất ngoại du hí buồn lâu hay giờ tay thông qua dự luật của nhà nước.

Khi báo chí nói đến việc 3 ông ứng cử TT, nhiều cử tri Việt gốc Hoa Chợ Lớn cử tưởng 3 ông Thiệu Kỳ, Minh cũng giống 3 ông kết nghĩa vườn đào thời Tam Quốc, như Lưu, Quan, Trương thừa no.

Sự thực, hồi uống máu ăn thề đánh đổ Ngô triều 3 ông có kết nghĩa vườn đào thật.

Nhưng buồn thay, vườn đào của 3 ông chỉ nở có một mùa xuân. Lối thề vì thế mà chóng phai pha cùng tuế nguyệt.

Đến nay, 3 ông đã đi theo ba ngã đường. Gần đây cựu Quốc Trưởng Dương Văn Minh và phó TT Nguyễn Cao Kỳ còn lên tiếng tố cáo với Cố vấn Kissinger sự gian lận có thể xảy ra trong cuộc bầu cử sắp tới.

Hai ngài cùng yêu cầu cố vấn Kissinger làm thế nào cho cuộc bầu cử ở NPVN được trong sạch, tránh khỏi áp lực Hoa Kỳ. Làm như không có lời hứa long trọng của cố vấn Kissinger trong cuộc công du vừa qua cuộc bầu cử TT sắp tới sẽ kém phần trong sạch và Hoa Kỳ sẽ nhào vô ăn có, ủng hộ một nhân vật thân tin nào của họ.

Thực đáng buồn cho người dân Việt Nam.

Người dân sửa soạn âm thầm làm bổn phận, bầu một TT xứng đáng để mang lại hạnh phúc cho dân tộc, uy tín cho đất nước, Người dân chưa kịp mang tấm phiếu bỏ vào thùng thì các vị lãnh đạo chuẩn ứng cử viên đã nghi ngờ nhau, tố cáo lẫn nhau, đem nhau đi kiện trước một vị quý khách từ phương xa bay đến.

Hiện thời ở nước Cộng Hòa có phong trào phản phui tài liệu mật, để TT Nixon có dịp lật tẩy mấy cựu TT, nhằm đổ hết tội lỗi chiến tranh lên đầu mấy chính phủ trước.

Ở MNVN chúng ta chưa có phong trào phản phui tài liệu mật. Nhưng có phong trào tố cáo và lật tẩy của các vị chuẩn ứng cử viên TT. Cũng rửa! Chỉ khổ cho người dân, biết tin ai, nghe ai và bầu cho ai?

Đó chính là nỗi buồn cử tri trong mùa bầu cử sắp tới.

VĂN BÌNH

CA NHẠC

Lớp nhạc trung tâm Saigon, Cholon, Gia Định, nhạc cụ tối tân, chương trình giảng dạy thích hợp mọi khả năng, mọi lứa tuổi, mọi trình độ, mọi sở thích, mọi hoàn cảnh... Đủ các lớp: bảo đảm, chuyên nghiệp, tài tử, khóa căn bản, cấp tốc. Sáng, Chiều và Tối. Do **QUỐC TUẤN** và một nhóm **CA — NHẠC SĨ** dày kinh nghiệm hướng dẫn. 169 A (lầu II) Đại Lộ Hồng Thập Tự — SAIGON.

THI với CỬ CHỮ VỚI NGHĨA

Thiện Căn

Khởi điểm của những suy nghĩ

Loại hoa màu đỏ rực nở rộ mỗi khi chớm sang hè có cái tên rất đẹp là hoa phượng bên cạnh những tên nôm na khác như hoa soạn tây, hoa chơi lối, loài hoa đó đã được nhiều văn sĩ mô tả bằng những nét thật độc đáo. Đặc biệt phải kể đến Xuân Diệu trước kia và Đồng Hồ sau này. Trong tập tùy bút Phần Thông Vàng, Xuân Diệu đã khoác thêm cho nó một cái tên nữa: Hoa học trò.

Có một điều lạ là phần đông các văn thi sĩ của chúng ta chỉ vẽ lại thứ hoa này qua những cảm giác bụi ngùi, man mác của tuổi học trò trong lúc chia tay, nào xếp sách vở, đồ đạc trong rương, nào ghi lưu niệm cho nhau v.v... mà tuyệt nhiên không hề dấn động gì tới sự hồi hộp lo lắng của những người còn nặng nợ đèn sách về chuyện thi cử cả. Kể viết bài này đã hẳn không muốn khác đời

nhưng mỗi khi nhìn hoa phượng là liên tưởng tới mùa thi, một mùa đen tối thâm của người học trò. Có những cậu, những cô trong chuỗi ngày nóng nực đến vãi mồ, nhọc mệt không buồn ăn uống, vậy mà cứ phải cặm cụi thâu đêm đề học bài, làm bài, chung quanh muỗi bao vây như trấu.

Và còn bao nam sinh, nữ sinh khác gầy rạc, hốc hác nữa. Rồi họ lao xuất huyết. Rồi bỏ nhà ra đi, rồi tự tử chỉ vì quá tin tưởng ở mình, ngờ đâu lại trượt nên không còn mặt mũi nào trông thấy những người thân thích, quen thuộc. Vì thế nhìn những dãy phượng đơm bông tôi chỉ thấy một cái gì chua xót, tê tái chứ không mấy may bằng khung lưu luyến như những ngày còn khoác áo thư sinh thuở nào. Thân phượng xan xui, rạn nứt, là phượng xanh ngắt, hoa phượng đỏ chói có lúc khiến tôi rợn người khi tưởng tượng đó là một người học trò mặt tái mét, chân tay khẳng khiu và mồm meo, miệng

khạc ra những búng máu tươi chỉ vì cái tội... học chăm quá. Khi bằng cấp còn được đánh giá quá cao khiến nhiều người vẫn phải nệ vào đó vì khi chế độ thi cử không cải tiến được gì thì còn em chúng ta còn khổ, còn bị chết oan. Sự thực là như vậy.

Từ thi cử đến giảng dạy

Nhớ ngoài cũng vào dịp thi Tú tài I, Đạo Cấy đi chấm thi về kể 1 chuyện rất lý thú sau đây: Đề thi Việt văn có câu hỏi giáo khoa rằng «Tại sao Nho học triều Nguyễn sản xuất quan lại thì nhiều, nhân tài thì ít?» Trước khi chấm bài, các giám khảo họp nhau lại để thảo luận về câu hỏi trên đề lập biểu điểm (barème) cho thống nhất. Kết cuộc không ai đồng ý với ai về câu giải đáp nêu ra. Nghĩa là chính giám khảo cũng không biết thi sinh trả lời như thế nào là đúng thế nào là trật. Cứ nhau như mò bò. Thỉnh ý các bác cổ thụ về văn hóa thi được cho biết cũng rất lòng thông và tư lự

mơ. Kết quả là, san khi đã đi thỉnh ý về, ông chánh chủ khảo báo hội các giám khảo lại dậy rằng: «Không cần barème gì ráo, các vị có thể cho từ 1 điểm đến 13 điểm, tùy hứng».

Ấy ngay việc chấm thi mà còn tùy tiện như thế chứ đừng nói gì tới những chuyện khác như giảng dạy, soạn sách giáo khoa sách, giải đề thi nữa! Hình như phần đông người mình sống theo cái triết lý «tùy tiện», làm việc gì không ra đồng ra ruộng, thế nào cũng được, thế nào xong thì thôi. Trong cách xử thế tiếp vật, một lối sống «chín bỏ làm mười» như thế cũng còn có điểm khả thủ, nhưng trong chiều hướng giáo dục chúng ta không được phép câu thả. Tiếc thay bây giờ có mấy người nghĩ hộ cho như vậy đâu!

Tiện đây, chúng tôi xin nêu một số những sai lầm hoặc thiếu sót mà nhiều người giảng dạy thường mắc phải. Tất nhiên chỉ giới hạn ở môn Việt văn thôi.

Xét lại các tác phẩm thời tiền chiến

Trước hết là phần kim văn. Các sách giảng văn thấy trích những đoạn trong các tác phẩm tiền chiến như của Thanh Tịnh, Trần Tiêu, Nguyễn Tuân, Mạnh Phú Tư, Nguyễn công Hoan v.v... Tại sao lại như vậy? Vì chương trình của Bộ đã ấn định. Bất di bất dịch. Chương trình này có từ thời Pháp thuộc. Không tin độc giả cứ giở cuốn Việt Nam văn học sử yếu của cụ Dương Quảng Hàm là rõ ngay. Ngày đó ngoài phần cổ văn còn thêm cả phần kim văn. Và các tác giả những cuốn sách được dùng trích đề làm tài liệu giảng dạy ở phần kim văn là những người sáng tác ở thời kỳ tiền chiến. Mấy chục năm qua, với bao nhiêu đổi thay thế mà bây giờ vẫn thấy chỉ học vồn vồn có một dúm người đó. Ở đây chúng ta gạt ra ngoài mọi xu hướng chính trị, không bàn tới những người ở bên này hay bên kia giới tuyến, mà chỉ nghĩ về một sự tiến bộ cần phải có. Chúng ta thấy bật cười và không khỏi hổ thẹn khi nghĩ rằng chỉ đúng 30 năm nữa thôi, sang đầu thế kỷ 21 đàn cháu chắt chúng ta học kim văn vẫn trích các tác phẩm của

các tác giả sống vào nửa đầu thế kỷ trước (thế kỷ 20).

Phải mạnh dạn đập đổ cái mặc cảm tự ti đối với những tác phẩm tiền chiến, và phá vỡ những thói quen lười biếng nữa. Phải đuổi kịp và vượt qua. Tất nhiên chúng ta không chối bỏ những giá trị của các văn phẩm được trích giảng đó nhưng phải đặt cho nó 1 chỗ ngồi nhất định. Như chỗ ngồi yên ổn của các tác phẩm cổ điển, chứ không thể còn tràn tới chúng ta và loang rộng hơn nữa. Chúng ta đã bỏ xa tiền chiến. Tiền chiến chỉ là 1 mốc khi chúng ta ngoái lại. Những tác phẩm cũ đánh dấu 1 giai đoạn lịch sử văn học và lịch sử dân tộc. Nó là tấm gương phản chiếu bộ mặt xã hội thời đã qua. Nó không noi lên những thắc mắc xao xuyến của thời đại chúng ta, bây giờ và ở đây. Chúng ta phải tìm đến các nhà văn đang sống cùng với và bên cạnh chúng ta. Không biết ai ra sao chứ riêng tôi, đọc lại nhiều tác phẩm tiền chiến tôi thấy nhạt nhẽo hơi hợt thế nào, mặc dầu tôi như đã thuộc về lớp người cũ. Bao nhiêu nhà văn hôm nay, nào Đoàn quốc Sỹ, Mai Thảo, nào Sơn Nam, Võ Pniển, Túy Hồng, Trùng Dương v.v., ào ạt cống hiến cho ta những tác phẩm thật vạm vỡ, đầy sức sống. Những lối tả hình tả dáng của họ thật tinh vi, thật thoát sáo, đặc biệt là lối nhận xét tâm lý thật sâu sắc làm khi lại ranh mãnh nữa. Bút pháp của họ cũng tân kỳ. Nhiều đoạn trong các tác phẩm của họ có thể trích giảng cho chương trình cả bậc tiểu học lẫn trung học. Bao giờ nhà nước mới nghĩ đến việc này?

Trích giảng thuần các tác phẩm tiền chiến đã là chuyện đáng buồn. Buồn hơn nữa là có người soạn sách lại không chịu nghiên cứu tới gốc rễ. Chẳng hạn ông cử nhân văn chương Đỗ Văn Tú soạn giả cuốn giảng văn lớp đệ thất do Việt Nam tu thư in lần thứ 12 với lời ghi ngoài bìa «sửa chữa kỹ», thế mà cũng có những lầm lẫn tẻ nhạt. Khi viết phần tiểu sử các tác giả về Lưu thị Hạnh, ông ghi: «Nguyên là họ Hà, sau đổi là họ Lưu, người tỉnh Thanh hóa, Trung Việt. Bà nổi tiếng từ cuốn tiểu thuyết «Một truyện tình 15 năm về trước» (1940)

đã được hầu hết các báo đứng đầu thời đó ca tụng lối văn chải chuốt êm dịu. Bà có khuynh hướng đạo lý. Các tác phẩm của bà đều viết về đức hy sinh của những con người giàu tình cảm...» (sách đã dẫn, trang 8) Chứa ơi! Dễ không ai bảo cho thầy cử này biết rằng Lưu thị Hạnh cũng là bút hiệu của Hồ Dzếnh, một văn thi sĩ phái nam sao? Cứ đà này thì các cô Phạm thị cả Mốc, Phương Thảo, Diệu Huyền v.v... sẽ mất hết tính «đực rựa» mà trở thành ôn ỉn, thõng thẹo mất! Và còn nhiều khuyết điểm khác không tiện liệt kê ra đây. Chúng ta nên can đảm xếp vào mục «tôn nghì» những chỗ nào chưa biết rõ. Không Tử cũng đã phân nân: «Khi xưa người chép sử chỗ nào không biết thì chừa trống để hỏi lại, bây giờ không còn thế nữa. Còn chúng ta, có gì đáng phân nân không?

Trở về nguồn gốc của chữ và nghĩa

Nhiều người đã than phiền rằng ở thời đại chúng ta mọi cái đều bị phá sản, kể cả chữ nghĩa cũng phải chịu chung số phận này. Tiếng Việt đã bị «làm hư», «làm loạn» rất nghiêm trọng, phần lớn là do một số nhà văn, nhà báo đã xử dụng ngôn ngữ cũ không chuẩn xác và sáng tạo ngôn ngữ mới rất bừa bãi. 1 quan niệm như vậy hơi quá khắt khe nhưng cũng có nhiều phần phải công nhận là đúng. Đành rằng ngôn ngữ cần tiến hóa theo mỗi thời đại để giàu có thêm, nhưng phải dùng vốn cũ sao cho thích hợp đồng thời tránh nảy sinh những tiếng mới, chữ mới một cách vung vít, thiếu cân nhắc.

Ai cũng biết tiếng ta còn nghèo nàn, chưa đủ chữ để diễn đạt ngay cả những danh từ cụ thể cũng vậy chứ đừng nói gì những danh từ trừu tượng hoặc khoa học. Một vài thí dụ sau đây chứng tỏ điều đó. Loài cây, ta chỉ có một tiếng gọi chung là «cây» trong khi tiếng Trung Hoa và tiếng Pháp phân biệt rõ rệt loại cây mảnh (thảo, plante) và cây vững (mộc, arbre). Ta nói «lông» thì Trung Hoa, Pháp lại chia ra lông sợi (mao, poil) và lông ống (vũ, plume). Ta chỉ có tiếng «thịt» còn Pháp rành rẽ hơn có thịt xẻ

(viande) và thịt trong cơ thể (chair). Vì thiếu chữ như vậy nên công việc dịch thuật các tác phẩm nước ngoài sang tiếng Việt gặp rất nhiều khó khăn. Nhiều khi phải giải thích hình tượng mà tác giả cổ dùng. Chẳng hạn khi nói câu: «Nếu hai vợ chồng son mà sinh được đứa con thì gia đình sẽ ấm cúng hơn», người Pháp đã dùng hình tượng «trois kilos de chair vivante» để chỉ đứa bé (Trois kilos de chair vivante suffisent à égayer une maison morose) nay dịch là «Đứa trẻ» thì mất hết ý nghĩa bóng bẩy của nguyên văn, bằng nếu dịch sát là «3 ki thịt tươi» thì ngô nghê quá. Ngay cả câu này trong Trung Dung mô tả cái «tâm chưa định» đã thấy nhiều sách dịch nhưng vẫn lòng thông và không ổn: «Tâm bất tại yên, thị nhi bất kiến, thính nhi bất văn, thực nhi bất tri kỳ vị. Cổ quán tử thậm kỳ độc dã.» Đại khái là khi lòng còn chao đảo (tư tưởng tới người yêu chẳng hạn) thì có «nhìn» (vào sách) cũng chẳng thấy gì, có «nghe» lao xao cũng chẳng biết «lọt tai», có «ăn» cũng chẳng biết «mùi vị», vậy nên người quân tử cần phải thận trọng khi ở một mình. Các bản dịch bị kẹt ở chỗ, ta chỉ có chữ «nhìn» để chỉ cả 2 chữ thị và kiến (voir, regarder), còn chữ «thấy» lại quá mơ hồ, và chỉ có chữ «nghe» để chỉ thính và văn (écouter, entendre).

Sở dĩ chúng tôi nêu những thí dụ trên để muốn nói rằng tiếng ta còn nghèo lắm, cần phải sáng tạo thêm nhiều nhiều nữa. Nhưng phải cân nhắc. Cả khi dùng những tiếng Hán Việt đã có sẵn cũng vậy. Hiện nay thấy nhiều người dùng lẫn lộn lung tung hết. Cưới vợ cho con mà thiên hạ đăng báo mừng «làm lễ vu qui cho trưởng nam đẹp duyên cùng cô...» có con chết yếu bạn bè chia buồn là «chưởng thọ 141» hoặc «thất lộc ngày...» lấy vợ kẻ lại gọi là tái giá (đáng lẽ là tục huyền). Thậm chí có người đã viết như thế này: «Cổ thi sĩ Đông Hồ, nhũ danh Lâm t. Phác...» cũng như danh từ «tiện nội» chỉ để chỉ vợ mình, nhưng có vị đã nói: «Tiện nội Tr. T. Nguyễn hữu Cú...» Ngay 2 chữ «thời trang» là để nói về quần áo hoặc những loại trang sức hợp thời thế mà nay cũng

được đem dùng thành «nhạc thời trang» (phải nói thời thượng mới đúng). Ấy là chưa nói tới nhiều người đã lẫn lộn giữa bộ hạ và hạ bộ, phạm vi và vi phạm, khách bàng quan thành khách bàng quang (lọng đái). Cũng có người đã can đảm dịch thành ngữ «đái tội lập công» ra «đoái công chuộc tội». Đoái công, chuộc tội là cái gì? ai đoái và ai chuộc đây? Đái tội chỉ là đái tội trên đầu (ta quen gọi là án treo) như nhắc nhở phạm nhân phải cố gắng tạo công trạng thế nào để trút bỏ được cái đang đè nặng đó đi. Thật nước loạn thì chữ nghĩa cũng loạn xà ngầu luôn!

Đã thế lại hay viết sai nữa. Bấy giờ thường dùng «thoán» thay vì «soán» trong soạn nghị, soạn đoạt, sát nhập thay vì tháp nhập, (tháp là ghép như tháp tùng) bầu cử thay vì bầu cử, khoái trá thay vì khoái chá, (theo nguyên nghĩa là 2 món chả và nem), manh nha thành ra nhăm nhe, phiêu bạt biến thành xiêu ngạt, giáo thụ ra giáo thụ (T, hoa như ông giáo có tên là Thụ). Rồi thêm bệch nói thừa: tăng là thêm nhưng lại hay nói ghép «tăng thêm» và một lô chữ khác như tham gia vào, gia nhập vào, đề cập tới, tương tự như, trước tiên, Hồng hà, núi Thái sơn, sông Hương giang....

Khi dùng những tiếng Hán Việt chúng ta không nên quên điều này: chữ Nho cũng như chữ La tinh đều là những từ ngữ, vì vậy nó thừa chữ để ta dùng và mỗi chữ có 1 chỗ nhất định không được đặt lệch. Chẳng hạn khi nào dùng «hà» khi nào dùng «giang» là đã rõ ràng tuy 2 từ ngữ này cùng có nghĩa là sông. Cũng như danh từ tái giá và tục huyền đã nêu trên. Xin đan cử vài ví dụ nữa. Tuy cùng chỉ hoàn cảnh lẻ loi không nơi nương tựa nhưng mỗi chữ trong chùm «quan, quả, cô, độc» lại mang một ý nghĩa khác nhau. Quan là người góa vợ, quả là người góa chồng, cô là kẻ mồ côi cha mẹ, độc là người già không có con cái. Những người đó thuộc loại từ cùng. Còn «hiếu» là chữ dùng riêng để chỉ bổn phận của con đối với cha mẹ. Vì vậy ta thường nghe nói đùa nhau: «Sao mày có hiếu với vợ

mày thế», tức là ngụ ý chê người kia là kẻ sợ vợ, coi vợ như mẹ đẻ. Ngay chú bác cô dì cũng không được xài chữ này, đã có chữ «mợ». Chẳng hạn như chữ mắng con cháu: «Mày là thằng bất hiếu, bất mục».

Nếu đề ý xét một số danh từ Hán Việt thường dùng hàng ngày theo nguyên nghĩa, ta thấy chúng đều chưa đúng 1 ý nghĩa thật rõ rệt. Nhưng trong danh từ «thần thích», thần là những người có họ về phía cha, còn thích về phía mẹ. Phôi thai là chỉ cái gì đã nảy sinh nhưng chưa mạnh mẽ, vì phôi là cái bào thai dưới 3 tháng, thai là bào thai trên 3 tháng nhưng còn ở trong bụng (nay đã có người dùng chữ «trứng nước» thay cho phôi thai). Còn danh từ «ánh hưởng» có lẽ phát sinh từ thời kỳ Phật giáo có mặt trên đất Trung hoa, vì theo quan niệm nhà Phật tất phải có «hưởng». vậy ánh hưởng đúng ra là cái bóng chiếu và cái tiếng vang của cái trước đã sót lại và tác động tới cái sau. Ngay một cái chết mà Hán văn cũng có 4 chữ để chỉ: băng là vua nước lớn chết, hoẵng là vua chư hầu chết, tốt là các quan chết, tử là thường dân chết. Ôi! lạc trong rừng chữ nghĩa thấy mù mịt, rối rắm quá. Ngay cả tiếng Việt cũng thế. Xin hãy nghe một số chữ khác nhau để chỉ về cái chết:

— Cảm ơn ông hỏi thăm. Em nó «đi» (hoặc em nó «ngủ») được gần tháng nay.

— Cụ tôi «về» từ năm ngoái.

— Ông ấy mà «nằm xuống» thì anh em nhà kia loạn to.

— Nhà sư ấy «tịch» rồi (thoát khỏi sự sống não động để hoàn toàn trở lại chỗ «tịch tịch» tuyệt đối?)

— Mày mà không nghe tao thì chỉ có mà «thác».

— Mọi tháng trước tôi còn gặp bà ta thế mà bây giờ đã nghe tin bà ấy «kết lộc» rồi (lộc trời).

— Nhân dịp thầy mẹ chúng tôi được «trăm tuổi...»

— Chúng tôi định lo việc cho các cụ cố của chúng tôi «ăn xoi nghe kèn» kể từ...

— Về việc «hai nam mười» (2x50) cụ nhà tôi, tôi thiên nghĩ nên sắm sửa nhiều vào cho các cháu.

Danh từ Hán Việt trong các trường học

Chính vì sự cầu thả trong việc truy cứu nguồn gốc các danh từ Hán Việt trong 1 số sách giáo khoa nên đã có vài trường hợp đáng tiếc xảy ra. Một giáo sư đã giảng 2 chữ «triều mộ» trong câu:

Hai hồi triều mộ chuông gầm sóng
Một vũng tang thương nước lộn trời

Là chuông gióng lên để tuyên linh vi đã làm là «chầu mộ». Thực ra «triều mộ» chỉ có nghĩa là sớm và tối. Cũng như trong Chinh phụ ngâm nhiều bản cứ chép sai thành ra câu «ngoài đầu cầu nước trong như lọc...» «Ngoài» là đứng chỗ này mà nhìn xa ra chỗ kia, như thế làm sao biết nước trong được? phải sửa là «ngồi đầu cầu...» mới đúng và mới hợp với những chữ «...thanh thủy cầu» trong nguyên bản của Đặng Trần Côn. Và ngay cả cuốn Việt Nam Tự Điển của Hội Khai Trí Tiến Đức cũng in sai là «đền reo đầu ngựa, pháo ran mặt thành». Chính ra phải viết «...giáo lan mặt thành», vì nếu ta tưởng tượng các binh sĩ cầm giáo lơ nhơ như sóng tràn lên mặt thành thì rõ ngay. Nguyễn văn «mã đầu minh trich», thành thượng duyên cau» cũng là tả cái ý đó.

Nhân nói về sự cầu thả trong việc giảng dạy, tôi lại nhớ đến chuyện sau đây: có hôm trên tivi, trên mục đồ vui để học, giáo sư dạy Kimen chương trình đã hỏi 1 học sinh dự thi: «Ông Tú Xương trượt Cử nhân mà chỉ đỗ có Tú Tài, đúng không?» thì sinh đáp «Đúng» Giáo sư tuyên bố: «Em đã đáp đúng câu hỏi» (có tiếng vỗ tay). Lại quá! Không hiểu người ra câu hỏi nghĩ thế nào về việc thi cử trước kia? Có lẽ ông ta đã nghĩ cũng như lối thi bây giờ, đậu xong tú tài sau đó mới học tiếp để thi cử nhân? Sự thực đã trái hẳn thế: Các thi sinh đi thi đều phải lần lượt thông cả 3 kỳ thi viết rồi mới được tới kỳ thi thứ tư là kỳ thi phúc hạch. Quan trường soát cả 4 kỳ rồi phân thứ bậc mà lấy người đỗ, văn tốt lấy

lên hạng cử nhân, văn tầm thường lấy vào hạng tú tài. Thế nghĩa là cử nhân và tú tài cùng thi một lượt như nhau, còn gọi cử nhân hay tú tài là chỉ căn cứ vào sự xếp hạng của những người đỗ mà thôi.

Chữ Nôm trong việc giảng dạy

Để làm trong sáng tiếng Việt bấy giờ nhiều người đã có khuynh hướng muốn lược bớt chữ Hán, Việt và thay vào bằng những chữ thuần Nôm như nói quét sạch nạn mù chữ thay vì thanh toán, quý I-1971 thay vì đệ nhất tam cá nguyệt 1971, đệ nhất lục cá nguyệt thành nửa năm đầu v.v... Thực ra những chữ như chữ «quý» nêu trên cũng không có gì mới mẻ, nếu ta nhớ đến bài thơ họa lại của Chiêu Hồ trả lời Hồ xuân Hương khi bà trách ông đã hứa cho vay 5 quan thế mà bây giờ lại chỉ có 3:

Rằng gián thi năm quý có ba.
Sao trách người thực nữ tính không ra.

Ừ rồi thông thả lên chơi nguyệt
Cho cả cành đa lẫn củ đa.

Nhưng dù dạy tiếng Nôm cũng không phải là không có trở ngại. Mấy ví dụ sau đây chứng tỏ điều đó.

Trong câu ca dao «con kiến mà kiện cũ khoai...» nhiều người cứ hiểu «kiện» là đi tố cáo trên quan để xin phân xử. Trong số những người hiểu lầm này có cả ông Ng Hữu Tấn, tác giả tập khảo cứu bằng Pháp văn «Phụ nữ VN thời xưa qua câu ca dao» đăng trong tập kỷ yếu của Hội Khảo Cứu Đông Dương (Xem La femme Vietnamienne d'autrefois à travers les chansons populaires — Bulletin de la Société des Études Indochinoises — Nouvelle Série — Tome XLV, NO 1, 1er Trimestre, Saigon, 1970, page 34) Ông đã dịch câu trên là: «Fourmi, tu intentes un procès contre Patate» Nếu theo lối hiểu của ông Tấn thì thật câu này chẳng có ràng buộc gì với những câu kế tiếp. Chữ «kiện» ở đây phải hiểu là công vác (như kiện hàng), con kiến công củ khoai là chỉ sự chăm chỉ làm ăn để trở nên giàu có...

Có người cắt nghĩa «rượu tâm» trong câu «Giúp em một thúng xoi vô. Một con lợn béo một vô rượu tâm...» là rượu

lấy tâm nhúng vào rồi để lên lưới thử xem có ngon không. Rượu tâm đúng nghĩa là rượu ngon khi lác bọt đứng chửng, sau đó là «rượu tắt» lác bọt nổi những tắt ngay. Và chúng ta thường nghe giảng hoặc hát:

Muốn sang thì bắc cầu Kiều.
Muốn con hay chữ thì yêu lấy thầy.

Để rồi hiểu rằng muốn qua sông thì bắc cầu mà qua. Chính ra là «muốn sang thì bắc phủ Kiều» và chữ «sang» phải hiểu là sang trọng, cao sang (một tính từ) chứ không phải qua sông (một động từ). Câu trên nói «sang trọng» để chuyển xuống câu dưới «hay chữ». Hơn nữa, Kiều đã là cầu, nếu dùng «cầu Kiều» là điệp ngữ. Ngày xưa, những nơi cao sang quyền quý thường nổi dãy nhà này với dãy nhà kia bằng một cây cầu dài trên có mái lợp để che mưa nắng.

Có nhà giáo khi cắt nghĩa câu tục ngữ «thăng mực tàu, đầu cây gỗ vẹo» đã cho mực tàu là mực nho học trò ngày xưa vẫn viết. Mực tàu đây phải hiểu là cái tàu mực của thợ mộc, giống như cái rông rọc, trong có cuộn giấy gai tằm mực đen hay nhọ nời, mỗi khi kê chỉ lên gỗ để biết đường cưa thì kéo dài cuộn giấy ra, người cầm đầu này, cầm đầu kia cho thật căng đặt vào 2 đầu gỗ theo đúng chỗ đã đo, rồi bặt một cái. Vết mực bắn lên gỗ, cứ cưa theo đường chỉ đó.

Anh bạn tôi nguyên là giáo sư 1 trường công kia có lần giảng bài. «Hỏi thăm bạn bị lụt» của Nguyễn Khuyến, trong câu đầu «Ai lên nhắn hỏi bác Châu Cầu» đã cắt nghĩa Châu Cầu là tên người, họ Châu tên Cầu. Ý hẳn anh bạn lại liên tưởng tới Châu công Cẩn hay Châu văn Tiếp? Xin nhờ hộ cho rằng các cụ ta không bao giờ gọi nhau bằng tên thật cả, ngay cả biệt hiệu cũng vậy, mà chỉ dùng sinh quán để gọi, như cụ bằng Kim Bồng, ông nghệ Giao Cù, ông thiếu Văn Đình v.v... bất đắc dĩ mới phải kêu tên họ. Chẳng hạn khi Nguyễn Khuyến khóc Dương Khuê: «Bác Dương! Thôi đã thôi rồi!» Chữ nghĩa thật kể năm, kể đời cũng chả bao giờ hết. Có dịp chúng ta lại trở lại.

TÊ ĐÊ

THI ƠI... LÀ THI !

«Thi ơi là thi ! Sinh mi làm chi!»

Kim Bân đã than trời từ bao năm rồi trong một bài ca thường được hát lên vào mùa ve rộn rã và phương vỹ đỏ chói chang đến bốn chôn.

Than thi than nhưng thi cử vẫn còn dờ. Thi cử vẫn còn nên mới:

Bay ! Nghe ngáo.

Bám ! Ôn ào... Buồn vui vì mi !

Nên mới:

«Đây bao bộ mặt cười ra nước mắt
than câu học tài thi phận ừ ừ».

Và:

«Đây bao tiếng cười khúc khích khoe rằng phen này tao trượt thi ai đâu cho!»

Nhưng kẻ «khúc khích» hỏi được mấy ai?

Đa số đã phải ca bản «thi không ăn ớt thề mà cay!» và «đệ nhất buồn là cái hồng thi».

Đó là chưa kể có những cô cậu sau mỗi khi thi lại rủ nhau thưởng thức thuốc chuột hoặc «phở lỏng đóng» xuống Cầu Bông để thoát kiếp bút nghiên.

Cũng có kẻ tự phong cho mình đại úy (nếu trượt 3 kỳ) hoặc có kẻ đến (đại tướng). Nhưng

trước kia thi được. Bây giờ con trai chỉ có quyền rớt một lần ở kỳ thi tú tài II và không lần nào ở kỳ thi tú tài I. Nói một cách khác, rớt là họ sẽ phải «xuống tóc» đi tu tại Quang Trung Thủ Đức liền!

Những cửa tử của thanh niên

Từ tiểu học thanh thiếu niên đã phải qua bao nhiêu «địa ngục môn». Địa ngục môn số 1 là thi vào đệ thất, địa ngục môn số 2 là Tú tài 1, địa ngục môn số 3 là Tú tài 2. Lên tới Đại học mỗi năm SV cũng phải qua đều những địa ngục môn này vì nếu xây chân, những công quan trường, những thứ địa ngục môn có thật trong cuộc đời sẵn sàng mở đón họ. Và một khi đã vào loại địa ngục môn kaki này có nghĩa là đời không lên hương được, có nghĩa là mất tự do và đời kinh niên!

Học để thoát hiểm

Một sự thực đau buồn là có thể nói đa số thanh niên SVHS học hành thi cử chỉ cốt để khỏi phải đi lính vì đi lính có nghĩa là họ có thể chết bất cứ lúc nào, chết trước khi biết thế nào là tình yêu, thế nào là ăn chơi!

Họ biết rằng kinh nghiệm của lớp đàn anh đi trước cho họ thấy rõ có bằng cấp chưa chắc gì đã kiếm cơm nuôi. Nếu không phe đảng, nếu không ăn

cấp. Cử nhân luật, cử nhân văn khoa, cử nhân khoa học... với những bằng cấp đó chưa đủ bảo đảm cho họ từ nên không biết xoay sở. Nhưng họ vẫn phải học toát mồ hôi vì không muốn phải khoai quần áo trần thế thôi. Họ cho rằng «nửa đường đứt gánh tương tư» phải bỏ dở việc học hành là một điều thiệt thòi lớn. Thế nên bằng mọi cách hoặc chính giáo (học gạo đêm ngày đến lưng phồng) hoặc ma giáo (bỏ tiền mua bằng, chạy áp phe), tình trạng áp phe có ngay cả ở những phân khoa đại học.

Thi cử và ma giáo

Vì quá mót đậu, nên học sinh, sinh viên đã dùng đủ mọi thủ đoạn bần mà lẽ ra họ không nên làm như vậy bởi họ là những thành phần lãnh đạo quốc gia sau này. Làm sao họ có thể trở nên những người liêm khiết trong khi ngay từ nhỏ đã biết đủ mạnh khỏe lưu manh.

Tại các hội đồng thi, những học sinh ngay cả nữ sinh đã có rất nhiều người xữ dụng đòn ma giáo đầu tài liệu dưới vật áo, trong mùi xoa trong áo mưa, trong bằng lô-ga-rit dưới móng, trong lọ mực, dưới gấu quần, trong tay áo dài, nhờ người giải đề thi rồi ném vào phòng. Họ đã dùng đủ phương pháp «tối tàn» để đạt tới mục đích. Những nữ sinh hầu như mất cả nữ tính. Mặt họ trở ra khi bị tóm tài liệu!

Những quân nhân đi thi thi chúng ta có thể thông cảm một phần nào khi họ xữ dụng tài liệu trong phòng thi chứ đến nữ sinh mà làm điều đó thì không thể nào chấp nhận được!

Đi thi với một tinh thần ma giáo như vậy khi ra đời giúp quốc gia họ sẽ làm được những gì? Dĩ nhiên họ có thể thành công nhưng tinh thần ma giáo chắc chắn phải còn.

Tại một vài đại học đường, đã có những sinh viên làm bài hộ bạn rồi dấu tại câu tiêu và sinh viên bạn chỉ việc xin phép giáo sư đi cầu... thế là xong!

Tại một đại học nọ, có một số sinh viên chẳng học hành gì cả nhưng cuối khóa chỉ việc tung hai ba trăm ngàn là có chứng chỉ! Nhà nước có điều tra muốn năm cũng không tóm được. Vì tổ chức của họ rất kín đáo!

Ta cũng cần phải chú ý tới sự kiện một số nhà giàu đã tung tiền để cho con có hạng «bình» để dễ bề vũ đi ngoại quốc!

Hình thì còn bụng chết đói meo!

Học sinh sinh viên Việt Nam đã học thi trong một hoàn cảnh bi đát: ầu đói, không chỗ học, chương trình quá nặng. Đa số không chơi thể thao, vì vậy học hành trong hơi thở thoi thóp; lên đến đại học là lúc cần phải tung sức thi họ lại hết xi quách, thân tàn ma dại vì những kỳ thi toát mồ hôi lạnh ở dưới Trung học. Mà đã xong đầu! Ngóc đầu lên đến Đại học, thi xong là đi quân trường ác ề học bơ liên.

Còn đâu thì giờ nghỉ xả hơi! Họ và học thi và thi rồi cuối cùng giật được mảnh bằng, cầm bằng ngắm chơi; bao tử rỗng! hoặc lấy xong bằng cũng lại phải cắt tóc đi tu hàng bao năm trong quân đội! Địa ngục Môn cuối cùng vẫn là các công quan trường. Mấy ai đủ tuổi để tiếp tục học Cao học?

Chi khi nào

Chỉ khi nào hết chiến tranh, hết quân dịch, Chỉ khi nào chương trình giáo dục được cải tổ toàn diện thích hợp với nhu cầu của quốc gia, chỉ khi nào sinh viên học sinh khi rời khỏi ghế nhà trường có thể kiếm kế sinh nhai lúc đó các kỳ thi mới có giá trị đích thực.

Cho đến bây giờ. Chúng ta vẫn ở trong vòng luẩn quẩn, Cũng học cũng thi, cũng đậu, cũng rớt. Rớt thì đi lính! Đậu thì khám khờ hơn, nhưng cũng chẳng đi đến đâu bởi thời này, là thời của ma giáo. Kể nào theo chính giáo hầu như là đợi. Bằng cấp chỉ thích hợp cho chính giáo. Bạn có dám đi vào đường chính giáo không? Bạn có dám đợi để bảo Đời phong cho làm người sạch không?

Hãy có bằng cấp đi, nhưng điều đó chưa hẳn là bạn có thể sống được. Bạn phải xoay sở, bạn phải hùng hục kiếm việc mới đủ ăn. Đó là luật rừng khá gât gao cho thế hệ trẻ chúng ta.

PHONG NGỬA

Ghê chốc, lở loét, gãi tới đâu ăn lan tới đó
Không phải thoa phết sơ sài ngoài da mà hết
uống: **Giải phong Sát Độc Hoàn**

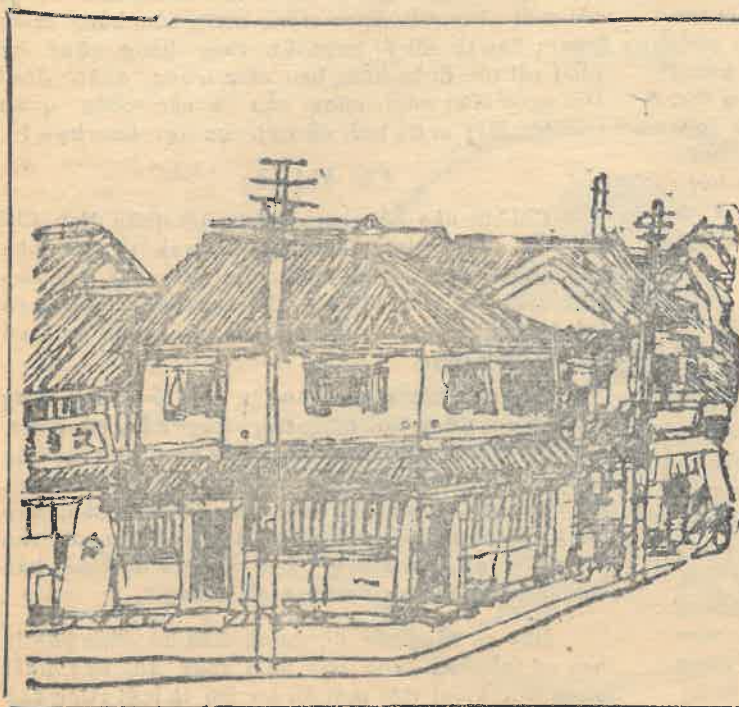
ÔNG TIÊN
GẦN 40 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa-Việt (có bán lẻ)

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Phú Lâm-CHOLON-KNBYT số 3-9-5-63

TẠI SAO BẠO LỰC NGỰ TRỊ ở ĐẠI HỌC ?

Trích báo P. Match số 26-6-71
PHAN HUY CHIÊM dịch bài
của GEORGES MENANT

LTS : Vụ sinh viên Lê Khắc Sinh Nhứt bị thảm sát cũng như vụ thiếu số sinh viên bạo động ở Saigon làm mưa gió, ngự trị ở Đại Học không phải là một hiện tượng riêng của Saigon, mà là một hiện tượng chung trên thế giới. Tại Đại học Grenoble — một đại học vĩ đại với 4000 phòng, hàng vạn sinh viên, với vườn hoa, sở thú v.v... — bọn đồ đệ của Mao chỉ có độ 50 tên vậy mà họ đã tác quái tại đại học, đặt ra đủ các luật lệ, bắt hàng vạn sinh viên khác tuân theo răm rắp. Những tiết lộ dưới đây của G. Menant về Đại học Grenoble buộc chúng ta phải suy nghĩ đặt lại vấn đề tự trị đại học, và hướng dẫn sinh viên.

«Thị trấn Grenoble của Pháp đột nhiên biến thành như Chicago cực tả của HK». Hôm ấy vào lúc 6 giờ chiều, lưng chừng ra đường phố tôi có cảm giác của một người đương đi trong một trận bão rừng với những tiếng nổ của bom đạn âm âm như sấm sét. Trước mặt tôi là những dãy phố nhộn nhịp ồn ào đến cực độ, còi báo động trên các xe cảnh sát kêu inh ỏi. Những xe ca chỗ đây hiện hình mũi sắt chạy quanh khắp ngã đường. Đây là lúc Tòa Đô chánh đương lưỡng lự không cho phép, rồi lại cho phép, rồi rút giấy phép không để cho nhóm SV cực tả xử dụng 1 câu phòng ở thao trường «trước đài» để thiết lập một Tòa án nhân dân.

Trong khắp tỉnh, tất cả các công sở công thự như Tòa án, trại lính, nhà sở Cảnh sát, Viện bảo tàng v.v. đều bị tàn phá không nhiều thì ít do bom nổ hoặc bởi như bắn do những thùng sơn quảng vào.

Chắc hẳn tất cả những hành động bạo tàn này

không phải là hoàn toàn gây do bọn người khuynh tả của tập đoàn «Trật tự mới» (ordre nouveau) đặt Bộ chỉ huy trong vùng thánh địa của họ ở cách Grenoble có 60 cây số, dưới quyền lãnh đạo của giáo tổ Gérard Nicoud. Hoặc giả đây chỉ là những hoạt động thường xuyên trong mỗi ngày thứ bảy cuối tuần của bè lũ lưu manh trộm cướp rất đông đảo trong cái thành phố không quá cũ mà cũng không quá mới này.

Các giới chức cảnh sát địa phương nói với tôi rằng: đây là sự rối rập giằng co của các bên cố, bạo hành này nó lại lôi kéo thêm một bạo hành khác.

Để đối phó với phe khuynh tả này cảnh sát chúng tôi phải bỏ hết các việc thường xuyên, làm thêm giờ, bỏ cả nghỉ hè của các nhân viên, xe hơi riêng của chúng tôi cũng bị xung công. Thế mà các vụ cướp phá vẫn tàng gia kể từ năm 1968 đến nay.

Thêm vào sự mệt mỏi về việc làm đến nay tình thần chán nản đè nén lên tâm thần chúng tôi trước những vụ điển hình sau đây:

— Trong một vụ cướp phá một nhà hàng lớn cảnh sát chúng tôi bị 9 người mang thương tích. Trái lại chúng tôi bắt được 29 tên kẻ cướp, nhưng tòa án chỉ tổng giam có một tên.

— Trong một vụ dẹp biểu tình ở trường đại học Mỹ thuật bọn này ném đá và bu lông sắt vào chúng tôi suốt trong 4 giờ. Song rồi thượng cấp ra lệnh cho chúng tôi phải mở cổng cho bọn biểu tình thông thả ra về và không được xử thế can thiệp của họ nữa. Bọn cảnh sát cầm đầu bức mình liên tục bỏ cả khiên và mũ sắt xuống đất rồi không ai bảo ai đồng loạt vỗ tay hoan hô bọn

người tả phái biểu tình. Một viên sĩ quan cảnh sát với giọng nói chua cay nói lớn rằng: «Lần sau chúng tôi đứng xếp hàng chờ sáng đèn chào họ!»

Trong tuần lễ vừa qua, ở giữa thành phố bọn quạ khích bất cóc hai sinh viên quê quán ở Nam Việt Nam. Những tên khủng bố này có chạy trốn không? Trăm lần không! Chúng vẫn vui sống ở trong khu Đại Học Xá, các ký giả báo chí ai muốn phỏng vấn họ thì cứ việc vào.

Nói đến lệnh truy nã thủ phạm thì thật là một trò cười đối với đoàn sinh viên ở trong Đại Học Xá này!

Đây là một khu cư xá rộng chừng 200 mẫu tây, 4000 phòng, một hàng ăn sang trọng như ở trên một hải thuyền xuyên Đại Tây Dương, với vườn hoa sở thú v.v... Chính quyền nước Pháp có tham ý xây dựng ở đây một trung tâm phát huy 1 kiểu mẫu của nền văn hóa quốc gia, một đô thị tự do trong lãnh vực trí thức. Áo tưởng nay mang lại kết quả là: một đàn cừu diu dật cho một lũ chó sói. Nền văn minh ở đây toàn là những cái dơ bẩn đầy dẫy trong khu vực đại học này. Vào tới đây ai cũng nhìn thấy ngay tất cả là rối loạn là nhơ nhớp. Và có cảm tưởng là ở đây ai muốn phá phách hay làm gì thì làm không ai cấm. 1 bà giám thị ra lệnh đuổi một tên sinh viên mất dạy ra khỏi trường, tức thời bà bị đánh bẻ đầu chết và xác bị vứt qua cửa sổ xuống sân. Nữ sinh viên nào muốn phá thai thì cứ việc lại địa chỉ tên Debussy nội trú trong cư xá. Mỗi năm sơ sơ có độ 400 cuộc phá thai ở đây. Còn nạn mãi dâm thì sao? Người ta sẽ cho anh biết là sinh viên Phi Châu còn nhà giàu thường vào đây «mua đứt» một cô nào coi có vẻ đẹp với nước da hung hung đỏ hồng hay.

xx

Vậy bây giờ ta cần phải tìm hiểu căn nguyên của vấn đề. Vì lý do nào mà bọn sinh viên thiếu số đầu não kiểu «Họ Mao» bọn họ chỉ có độ 50 (năm chục) tên có thể đứng vào địa vị đặt ra đủ các luật lệ để bắt hàng vạn SV khác tuân theo răm rắp? Dưới đây là câu trả lời: Đích thực là vì sự tập trung hàng vạn nam nữ thanh niên trong một khu Đại học xá quá lớn lao. Đột nhiên họ được thoát ly khỏi nền giáo dục gia đình và cả sự giáo huấn nghiêm khắc của học đường và bị vứt vào chung sống với nhau suốt trong 3 4 và 5 năm trong một quãng đời không phải là trẻ con mà cũng chưa hẳn là người lớn, ở giữa một môi trường tự do không chiều hướng bên trong thì rỗng tuếch, bên ngoài xung quanh thì bị bốn bức tường cao bao bọc — đó là khu cư xá Đại học.

Để đối phó với sự rối loạn ở nơi đây lực lượng cảnh sát chỉ còn cách thi hành hai giải pháp: một là huy động toàn lực để bao vây. Kết quả sẽ cũng như mùa Hạ năm ngoái một cuộc đánh lộn toàn diện để gây nên hàng trăm triệu quan thiệt hại. Hai là nguy trạng vai ba chiếc xe hơi để đưa đoàn cảnh sát xung kích vào giữa khu rối loạn. Kế hoạch này chắc chắn sẽ đưa đến cuộc thảm bại dưới làn mưa của hàng ngàn chai dầu nổ «cortail molotov» cùng với những đồ đạc bàn ghế vứt lên đầu Cảnh sát.

Vậy phải làm sao đây? Tôi đặt câu hỏi này với các giới chức có trách nhiệm bảo toàn an ninh của thành phố Grenoble và của khu Đại học xá — mà toàn thể dư luận đều kết án là bất lực. Một viên trưởng Đại học trẻ tuổi, can đảm trả lời tôi rằng:

«Dù gặp nguy hiểm mấy tôi cũng chiến đấu chống lại bọn sinh viên tả phái này đến cùng. Quyết nhiên tôi không để cho bạo lực vào ngự trị trong các Đại Học đường. Nền giáo dục quốc gia không thể tồn tại được với kẻ quỷ sứ này. Nhưng khốn nỗi tôi chỉ có một khi giới duy nhất là: lời nói.

xx

Viên Thống đốc hạt Isère nói với giọng kín hờ với chúng tôi rằng tình trạng sẽ được ổn định vào khoảng cuối tháng này, thế có nghĩa là ông hy vọng vào kỳ nhập học sắp tới.

Còn viên Thị Trưởng thành phố Grenoble là ông Dubebout, xuất thân là một Sĩ quan Kỹ sư Hải Quân rồi do sự ngẫu nhiên của số mệnh mà ông được bầu lên làm Thị Trưởng thành phố Grenoble đương ở trên đường phát triển mạnh. Ngồi trên chiếc ghế lãnh đạo một đô thị ông có cảm giác như ngồi trên một bãi chôn đầy mìn. Ông ngờ ngác khi thấy bọn sinh viên xin phép lập một «Tòa án nhân dân» trong một gian phòng ở Đại Học Xá. Với nhân danh chính quyền có trách nhiệm bảo vệ an ninh trật tự. Ông từ chối không chấp thuận đơn xin của bọn sinh viên khuynh tả này. Chúng bèn kéo nhau lũ lượt vào tràn ngập cả tòa Đô chánh. Ông ta đành chịu chượng bộ.

Nhưng viên Thống đốc hạt Isère cương quyết cấm cuộc họp và bắt buộc viên Thị trưởng phải rút lại giấy phép. Ông này chỉ còn cách than thở với mọi người rằng: «Tôi làm gì được hơn là vì lực lượng an ninh thuộc quyền điều khiển của Thống đốc».

Trước những sự việc trên đây, nhân viên cảnh sát tỏ ra hết sức bức tức. Nhưng không dám làm gì hơn vì sợ quyền Tư pháp kết tội họ lạm dụng quyền đàn áp. Họ thường thấy quan tòa trả lại tự do cho các phạm nhân mà họ đã bắt được với biết bao sự khó khăn. Họ đã dám nói thẳng rằng: Hiện giờ các Thẩm phán đều chống lại chính quyền hành chánh.

Các Thẩm phán thì trả lời lại: chúng tôi không thể tuyên án phạt nếu không có đủ chứng cứ.

Trong vụ bắt cóc mấy SV VN, bọn quạ khích cãi rằng: Đã nhiều lần chúng cản trở bọn sinh viên VN mở những cuộc hội họp để trình bày tình thế xử sở của họ, nhưng tới hôm 28 tháng 5 vừa qua họ lại xuất hiện, đầu đội mũ sắt tay cầm súng trong câu lạc bộ của cư xá Đại học. Đến khi các sinh viên ném bát chén bàn ghế vào họ thì họ đưa súng sáu 6,35 và dao găm ra để chống cự.

Trong trận lộn xộn này có 7 S. viên bị thương trong số 2 người bị đạn súng bắn trúng. Đến hôm sau hai sinh viên VN bị bắt cóc đưa vào giam trong vùng rừng núi để được thẩm vấn trước khi đưa ra xử trước tòa án nhân dân.

Một điều đáng để ý là sau vụ bầu nhau ba (3) giờ đồng hồ sở cảnh sát mới được báo động không biết là do ai? Một sinh viên, một giáo sư hay một nhân viên trong ban giám đốc của khu đại học? Người ta chỉ biết là do đường lối sau đây: Một cú điện thoại của một đồ đệ họ Mao ở trong khu học xá báo cho nhật báo « Le Monde » biết chuyện. Ban giám đốc tờ báo này liền gọi điện thoại cho đặc phái viên ở Grenoble biết, nhân viên này liền báo cho Thống đốc quận Isère biết.

Còn chính tôi vì muốn biết rõ câu chuyện nên tôi đánh liều vào khu học xá tìm gặp đội cảnh phòng của phe khuynh tả rồi mời họ ra phố ăn 1 bữa cơm thân mật để được cùng nhau thảo luận về vụ này. Họ chấp thuận lời mời của tôi ra ăn ở 1 nhà hàng lớn vào bữa nhất tĩnh. Trong bữa cơm ăn cố nhiên là họ hết lời chê rủa « Sự tàn bạo của tư bản » và nền « báo chí khả ố của cấp tư sản ». Nhưng tôi chỉ lưu tâm đến chuyện « Tòa án nhân dân » của họ thôi. Họ kể cho tôi nghe:

« Tôi cảnh sát phải chờ 3 giờ để tìm đến địa điểm lộn xộn. Còn về phía chúng tôi, chỉ trong 10 phút là chúng tôi triệu tập được tất cả các sinh viên phần uất rồi cùng nhau quyết định tự tạo một cuộc thăm vấn rồi thành lập nên một Tòa án nhân dân để xét xử vụ bạo động của lũ phát xít. »

Tôi tự hỏi: đối với những hành động mau lẹ kiểu họ Mao như thế này, hàng tiền đoàn hiến binh, những viên Thống Đốc, Thẩm phán và những mô luật pháp của một xã hội dân chủ đã làm được gì để đối phó lại?

Có lẽ chỉ có một câu trả lời là trách nhiệm giải quyết vấn đề là ở trong tay các giáo sư là những nhân vật luôn luôn có mặt tại chỗ và nằm trong giữa vấn đề.

Ông Tổng Giám Đốc khu Học Xá thì luôn luôn yêu cầu các giáo sư phải tố cáo những hành động của bọn quá khích tả phái.

Ông Thống Đốc thì luôn luôn phản nã rằng sao các giáo sư không đưa ra trước Hội đồng kỷ luật để tổng khứ bọn phá hoại ra khỏi trường ốc.

Nhưng cho đến giờ người ta vẫn không thấy có một sự trừng phạt nào!

Làm sao vậy? Bởi vì tại Grenoble cũng như ở các nơi khác sự im lặng và sợ hãi là thường lệ thường tình của mọi người. Bởi vì chủ nghĩa Mác xít đã trở nên tôn giáo điều trong các học đường. Bởi vì trong số giáo sư có một số người ngang nhiên đứng về phe quá khích khuynh tả.

oOo

Để kết thúc thiên điều tra này, tôi tìm gặp ông Quermone chủ tịch trường Đại Học Khoa Học xã hội là địa điểm có tiếng là giang sơn bí hiểm của tả phái trong khu Đại Học Grenoble. Và đặt ra trước ông một câu hỏi thiết yếu: « Ở đâu là quyền hạn của một xã hội dân chủ để chống lại một thiểu số nhân dân muốn hủy diệt xã hội này? Và đâu là bổn phận của các giáo sư phải tự đứng ra bảo vệ khái niệm này trước đoàn sinh viên của họ? »

Ông trả lời tôi:

— Đại học đường phải là một môi trường đa hướng. Nhiệm vụ của nó là phải luôn luôn coi xã hội là một vấn đề phải cứu xét. Tìm cách mang tới cho xã hội một bộ mặt tốt đẹp tức là gây dựng nên được một trật tự đạo đức. Khi bọn sinh viên tả phái làm thỉnh nguyện thư để xin phép lập tòa án Nhân dân trong một căn phòng trong Đại học xá, họ cũng chỉ xin được 622 chữ ký của tổng số 350.000 dân số của thành phố. Trong 622 chữ ký đã có 193 chữ ký của SV. Vậy đâu có phải là 1 phong trào ủng hộ mạnh như thủy triều dâng lên. Nếu ông nhìn quanh nước Pháp, ông sẽ thấy ở tỉnh nào cũng thế thôi. Đây chỉ là một phong trào truyền nhiễm của thành phố « Chicago khuynh tả » đó thôi.

CHIỀU

HỒN

NƯỚC

(THƠ CỔ
TẶNG GÁC ỨNG CỬ VIÊN T.T VÀ HẠ VIỆN)

Cũng nhà cửa, cũng giang san,
Thế mà nước biển nhà tan bởi trời!

Cũng có lúc đang cười hóa khóc,
Muốn ra tay ngang dọc dọc ngang.
Vạch trời tuốt một lưỡi gươm,
Cho thân tan với tang thương nước nhà.

Đồng bào hỡi, con nhà Đại Việt!
Có thân mà không biết liệu đời.
Tháng ngày đú đờn dong chơi,
Ngân ngơ, ý lại ở người ai thương.

Nay sóng gió bốn phương càng dữ,
Tính nết xưa còn giữ mãi sao?
Đồng bào chút giọt máu đào,
Thương ôi, tội nghiệp đời nào xót vay

Nên mau mau dậy ngay tỉnh mộng?
Mà xót thương đến giống Lạc Hồng.
Xưa kia cũng lắm anh hùng,
Dọc ngang trời đất vẫy vùng bề khơi.

Xưa kia cũng lắm người hào kiệt,
Trong một tay nắm hết sơn hà.
Nghìn thu gương vẫn chưa nhòa,
Mở mày mở mặt con nhà Việt Nam.

Giang sơn, vẫn giang sơn gấm vóc,
Cỏ cây kia vẫn mọc tốt tươi.
Người xem vẫn đáng con người,
Cũng tai cũng mắt ở đời khác chi?

Cảnh như thế, thì tình như thế,
Sống làm chi, sống để làm chi?
Người mà đến thế ra gì,
Nước non đến thế còn gì nước non.

Kề nông nổi héo hon tắc dạ,
Trông năm châu lã chã giống châu.

Một mình cảnh vắng đêm thâu,
Muốn đem máu đỏ nhuộm màu giang san.
Ngon gió lọt, đèn tàn hiu hắt,
Tiếng quốc kêu sạt mặt anh hùng.
Nghiến răng nuốt cái thẹn thùng,
Mà chiều hồn cũ lại cùng non sông.

Hồn hỡi hồn, con Hồng cháu Lạc,
Bấy nhiêu lâu đói khát lắm than.
Bấy lâu thịt nát xương tan,
Bấy lâu tím ruột thâm gan vì hồn.

Hồn nghe nói nên chồn tắc dạ,
Hồn mau mau nên há mà về.
Hồn hỡi hồn! Hề hề hồn hỡi!
Hồn hỡi hồn! Hồn hỡi hồn ơi!

Có thẳng buồn giống bán nôi,
Khôn thiêng chẳng hỡi hồn coi cho trường.
Có mồm nói, không đường mà nói,
Có chân tay, người trôi chân tay.

Mập mờ không biết dở hay,
Ủ ù cạc cạc công này việc kia.
Hồn hỡi hồn, canh khuya cảnh vắng,
Hồn nghe, hồn có đắng cay chăng?

Biết bao những đứa hại dân,
Túi tham dấm chứa bạc vàng của dân.
Tôi nay cũng giọt máu hồng,
Cũng xương cũng thịt con Rồng cháu Tiên.

Trông thấy cảnh mà điên mà dại,
Trông thấy tình mà dại mà điên.
Mà không sao thể ngồi yên,
Ba câu gan ruột tôi biên mời hồn.

(Bài này do ông NGUYỄN CHU ở Saigon sưu tầm, gửi cho tuần báo ĐỜI ngày 6-6-1971)

THUỐC ĐIỀU KINH

GYNOPAUSINE

VIỆN BÀO-CHẾ: ODILIA PARIS

(DO HADZER BÀO-CHẾ TẠI V.N)

Đối bệnh: — **THẦY KINH CHẬM.**
— **KINH NGUYỆT ÍT.**
— **TUỔI HÔI XUÂN VÀ DẬY THÌ.**
— **KINH NGUYỆT KHÔNG ĐỀU.**
— **ĐAU LÚC KINH KỶ.**

BÁN TẠI CÁC
NHÀ THUỐC TÂY

Cái nghiệp bút nghiên

Một chiếc divan kê sát tường, trên đó ba ông sinh viên đầu bù tóc rối đang nằm gác chân lên nhau. Một chiếc bàn nhỏ kê gần cửa sổ, trước bàn một ông sinh viên đang ngồi trầm tư bên ly nước lọc. Phía dưới nền xi măng còn thêm hai ông nữa, mắt ông nào cũng nhắm nghiền, miệng lầm lẩm như thầy phù thủy đọc chú.

Các phòng bề bộn, dơ dáy tới mức tối đa. Sách vở, «cưa cây» chất đống trên bàn và nằm ngổn ngang dưới đất. Chậu quần áo ngâm nước có lẽ đã cả tuần, bốc mùi thum thum. Trộn thêm mùi thuốc lá khét lẹt lúc nào cũng bay mù mịt và thêm mùi tanh tanh của hàng chục vỏ trứng gà «ốp la» vứt đầy sọt rác không khí của căn phòng này chắc, sẽ đầy bật sự hiện diện của những người lạ thuộc phái yếu ra khỏi cửa trong 15 phút.

Chạy nước rút

Gần như căn phòng nào của các ông sinh viên độc thân xa nhà cũng đều mang một sắc thái như vậy. Càng tới ngày thi, phòng càng tràn ngập rác rưởi và thêm sự hiện diện đông đảo của những khuôn

mặt xanh xao. Đây là những ông sinh viên, đa số đều mắc bệnh lười kinh niên. Cả năm các ông rong chơi để đến gần kỳ thi mới cố gắng cày kè, lo học nước rút.

Trông cảnh mấy ông mãnh này học đủ ai nghiêm trang cách mấy cũng khó mà không phá lên một tràng cười ròn rã. Có ông vừa học môn này chưa xong đã lo chạy vắt giò lên cò để mượn «cưa» môn khác học tiếp, vì «cưa» nhà trường không quay. Có ông, còn ít ngày giờ học quá, sợ bạn bè quấy rầy, nên trước cửa phòng lúc nào cũng treo tấm bảng «đi vắng» to tổ bố và khóa trái cửa im ỉm suốt ngày trong phòng để tụng...

Nhưng cảnh thường thấy hơn hết với các sinh viên là cảnh học thi cộng đồng. Chẳng năm sáu ông rúc cả vào một căn phòng. Mỗi người học một kiểu. Có ông đọc sang sảng trong lúc hai tay vung vẩy, giáng điệu hùng hồn như diễn thuyết. Có ông mắt nhắm nghiền, nhắm mắt tưởng tượng ngủ nhưng nhìn kỹ mới biết là không phải vì miệng chàng mấp máy lia lia. Có ông, chơi sang hơn, bên thu hết bài

vào magneto rồi dùng ống nghe học ngày học đêm, học ngay cả trong giấc ngủ nữa, «để cho nó ngấm vào tiềm thức», một ông sinh viên đã từng học bằng magneto đã bảo thề với bạn bè.

Thử thách trí nhớ

Một trong những trò mà các ông sinh viên học chàng hay đem ra diễn đi diễn lại là trò «thử thách trí nhớ». Một ông ngồi giữa phòng, chung quanh là bốn năm người bạn vây học. Ông ngồi giữa sẽ có bốn phận phải trình bày cho bạn bè cả môn học tóm lược từ đầu tới cuối và sẵn sàng giải đáp những thắc mắc sau khi đọc xong. Có chứng kiến những cảnh thử thách này người ta mới hiểu được trí nhớ phi thường của nhiều sinh viên Việt Nam. Đã có trường hợp một sinh viên Luật khoa ở Saigon học thuộc lòng cả một môn toàn niên của năm thứ hai luật, thuộc đến nỗi lúc nào đọc hết một trang, anh còn nhắc các bạn mở sang trang khác.

1 trò khác là các sinh viên cũng học thi với nhau thường hay chia ra hai phe để truy kích bài vở,

Mỗi bên thay phiên nhau đưa ra một câu hỏi và bên kia chỉ được trả lời trong vòng nửa phút. Hồi qua hồi lại như thế cho đến khi nào môn học được ôn hết từ đầu đến chân thì thôi. Và lúc ấy, phe nào thua sẽ có bốn phận phải đãi phe kia một châu ăn sáng.

Học tập thế như vậy có điều lợi là mau thuộc nhưng cũng có điều hại là nếu có ông sinh viên nào không thích học nữa thì ý định này rất dễ truyền nhiễm sang người chung quanh. Lắm khi cả bọn đang học ngon trớn bỗng có tên đề nghị ngưng học để «làm một vòng ngoài phố cho trí óc bớt căng thẳng» là chắc chắn đề nghị này sẽ mau mắn được chấp thuận liền. Nhiều khi đề nghị chỉ là «ngưng học để nấu cháo hay pha cà phê uống chơi» nhưng cả bọn cũng nghe theo răm rắp.

Cái giá quá đắt

Càng đến gần ngày thi, cái giá mà các cô cậu sinh viên phải trả để hy vọng thi đậu lại càng đắt.

Chứng kiến cảnh học của những cô cậu này thật khó ai lại không bàng hoàng. Có người đã học 20 tiếng mỗi ngày và ngồi yên một chỗ cả ba bốn tiếng liền không hề đứng dậy. Có người cả tháng chưa hề biết mặt mũi phố xá Saigon đạo này ra sao, Eden chiếu phim gì? Con gái Saigon đang khoe nổi chí, TT Thiệu và PTT Kỳ có còn hực hực với nhau nữa không? Đây là lúc một chiếc vé xine, một buổi điện cúp, một giờ đồng chơi ngoài phố, một khúc nghe radio là những phí phạm thời giờ khó lòng tha thứ.

Hôm trước khi đi thi, tình cờ bước lên chiếc máy cân, nhiều cô cậu bỗng đứng hốt hoảng vì thấy mình đã mất đi cả chục ký lô thịt trong thời gian đóng cửa ở nhà học thi.

Mê tín nhất là các cô

Mặc dù học nhiều như thế người ta vẫn thường hay bắt gặp vẻ thiếu tự tin của các chuẩn thi sinh dù đại học hay trung học. Về thiếu tự tin này đã biểu lộ rõ rệt nhất nơi mấy cô. Nếu chịu khó làm một phát thống kê có lẽ ta sẽ tìm thấy con số ước chừng 8/10 các cô trước khi đi thi đều đổ

xổ nhau đi coi bói, xin xăm và cầu cơ. Ở Dalat, các cô thường khoái tìm đến ông thầy Chiêm hơn cả. Cô nào được thầy bầy trước là thi đậu mặt mũi hên tươi rói, còn nếu nghe thì rớt ắt là có chuyện rơm rơm nước mắt tức thì.

Lắm cảm nhất là các cậu

Các cậu thi đỡ mê tín hơn một tí nhưng cũng diễn lắm trò lắm cảm không kém.

Có ông đã viết hai chữ ĐẬU RÓT vào hai mảnh giấy, vo viên lại xóc xóc mấy cái rồi bốc ra xem, thử thời vận mình lúc thi hên xui ra sao. Bốc thấy chữ đậu là khoái chí từ cười ha hả liền. Còn chả may thấy chữ rớt là có màn... bốc thêm nữa, vì các câu lý luận «thử lại lần nữa cho chắc ăn».

Cũng có cậu không khoái chơi trò bốc thăm thi lại ưa chơi trò gieo xấp ngửa. Trò chơi lắm cảm này hình như bất cứ ai đã trải qua cái kiếp học trò cũng đều có lần thử qua, vì nó dễ thực hiện. Đang học bỗng ám ảnh bởi 2 chữ đậu rớt nhiều cậu liền tho tay vào túi lấy ra 1 đồng tiền các xem mình tìm thấy mặt nào. Hề mặt xấp là đậu còn ngửa là rớt.

Buồn cười nhất là đã có trường hợp nhiều cậu yếu bóng vía đến độ bất cứ làm việc gì cũng có ý niệm đậu rớt ở trong ấy. Thấy con muỗi đậu trên nóc mũng muốn giở sát thủ là nghĩ ngay rằng hễ phen này ta đập trúng con muỗi là đậu còn hụt là rớt. Trên mặt bàn học của các cậu cũng thường có sẵn một cốc bài. Bất cứ lúc nào lo âu, các cậu cũng thường rút thử một lá xem vận mình gặp nước đỏ hay đen.

Hề đỏ là đậu, đen là rớt. Dĩ nhiên gặp nước đen sẽ có mao rút tiếp!

Như đi trên mây

Một trong những giờ phút trọng đại nhất của đời người là lúc các cô, cậu thi sinh lần lượt vào phòng thi. Sau bao tháng trời xanh xao vì học, nhiều cô cậu đã kể rằng bôm đầu tiên đi thi, bao giờ cũng có cảm tưởng là mình đang đi trên mây, vì đầu óc lúc nào cũng lâng lâng chân bước nhẹ bồng. Dĩ nhiên phần lớn là tại vì thiếu ngủ. Khó có cô cậu nào còn cách kỷ thi vài

ngày lại có thể yên ổn nhắm mắt ngủ một giấc ngon lành lắm. Đây là lúc các cô cậu cầu thức hơn cả. Cà phê thời gian này thường được sử dụng tới mức tối đa, và nếu không hiệu nghiệm, sẽ được trợ giúp thêm bởi các loại thuốc Âu được, như Maxiton chẳng hạn.

Đối với các s.viên, thi cử đối với họ có lẽ đỡ hồi hộp hơn là hồi còn mải đung quần ở ghế trung học. Trong khi nhiều cô cậu học sinh ngày đi thi không dám ăn no vì sợ quên hết chữ thì các cậu sinh viên thường gắng ăn để lấy sức mà làm bài. Sách vở mang tới phòng thi có lẽ cũng ít hơn hồi còn ở trung học bởi lẽ quay phim bằng sách đối với các sinh viên là một trò gian lận, cớ điều không có khoa

Lẽ Nghĩa Liêm Sĩ
CÒN
Việt Nam
CÒN

học một tí nào cả. Nếu muốn quay phim, sinh viên có cả ngàn lễ một cách thần sầu để quay, giám thị khó mà bắt được. Ở đại học sự kiểm soát gian lận cũng không chặt chẽ cho lắm. Những thí sinh nhiều khi muốn quay phim cũng không biết quay ở đâu vì các giáo sư đại học thường có khuynh hướng ra đề một cách hết sức tổng quát.

Một sinh viên thuộc hạng già, đã kể lại rằng có kỳ thi anh đã vác cả cuốn kính tế học vào phòng vệ sinh để quay cho khỏi lộ liễu mà kiểm mãi cũng không ra tài liệu. Túng quá, anh bèn bèn leo tường ra ngoài phóng xe tới thẳng một tiệm sách để lục cho đề. Lúc thấy sách nào có đề cập tới đề thi là anh mua và xé ngay đoạn đó dán vội vào túi rồi tức tốc phóng xe trở về để tiếp tục quay. Kết quả là kỳ thi năm ấy anh rớt dù đã chép nguyên văn trong sách. Thi cử nó có những cái kỳ cục như thế đó.

Bị voi đá thì kiện ai?

Thi viết ở đại học không đáng

sợ bằng thi vấn đáp. Thi viết có thể còn nhờ tiểu xảo riêng mà làm được bài chứ còn thi vấn đáp thì đành chịu. Chỉ còn biết trông cậy vào sức học và tài ứng biến mau lẹ. Cũng như những kỳ thi trung học, thời gian còn chế độ vấn đáp cái vẻ phục sức bề ngoài đôi khi cũng có ảnh hưởng rất nhiều tới sự đậu rớt của các thí sinh. Có không ít thí sinh đã bị đánh rớt chỉ vì ông giáo sư có ác cảm ngay lúc vừa vào vấn đáp. Nhất là những sinh viên có râu mép hay án mặc có vẻ lỗ lã. Giáo sư đại học rất ghét hạng SV này (?)

Nhanh trí cũng là một điều kiện khá quan trọng đề thi đậu ở đại học. Sau đây là một thi dụ điển hình: Tại một kỳ thi ở Luật khoa cách đây chừng 7, 8 năm một ông giáo sư vừa hỏi một cô sinh viên trong lúc vào vấn đáp rằng: Bị voi đá thì cô kiện ai? Đây là 1 câu hỏi không ai có thể ngờ tới và luật pháp cũng chưa hề ghi trường hợp bị voi đá bao giờ cả. Vì thế cô sinh viên sau 5 phút suy nghĩ bèn nước mắt chảy

quanh lưng lẽ rồi khỏi phòng thi. Thí sinh kế tiếp là một anh chàng có vẻ liến láu. Câu hỏi vẫn giữ nội dung. Anh chàng này bèn lý luận rằng ta phải phân biệt hai trường hợp; nếu voi đá nạn nhân là voi nhà thì cứ việc đi kiện chủ nhân vì con voi cũng chỉ là một gia súc như con chó. Còn nếu voi đá là voi rừng thì nạn nhân rằng cần rằng mà chịu vì ai biểu đi lỡ ngó trong rừng làm gì cho voi nó đá. Câu trả lời này hình như làm ông giáo sư hài lòng nên anh chàng sinh viên lanh trí này đã được chấm đậu kỳ thi năm đó.

Thi ơi là thi!

Tất cả mọi hỉ nộ ái ố của con người hình như đều phơi bày rõ rệt nhất trong lúc treo bảng. Có nhiều người vừa thấy tên mình trên bảng mừng quá bèn hét be be như một thằng điên. Có kẻ đâm thùm thụp vào lưng bạn bè. Có kẻ lăn ra cười sằng sặc.

Đề thương nhất là cảnh mấy cô thấy tên bèn tỉnh bơ ôm hôn nhau chùn chụt ngay trước mắt hàng trăm hàng ngàn cặp mắt thêu thưỡng của nam thí sinh cũng đi coi bảng.

Ngược lại cũng đã lắm kẻ đã ôm mặt khóc rưng rức. Có kẻ đã vội đeo lên mắt cặp kính đen rồi lặng lẽ rời khỏi đám đông. Có kẻ đứng sững một chỗ cả chục phút thần thờ như người mất hồn. Hai cái cảnh đậu, rớt trong ngày coi bằng quả thực nó tương phản chửi nhau quá lắm. Đậu là được tất cả. Rớt là mất tất cả. Thật là rõ ràng và tàn nhẫn. Không hiểu các cụ hồi xưa có kinh nghiệm nhiều không mà đã xếp tự cho trường hợp đậu hay quá. Còn gì thú bằng khi các cụ ví «khoa bảng quả dai» thì ngang với cái thú của «thiếu nữ động phòng hoa chúc dạ». Hoặc Trần Tế Xương đã đặt ra những câu thơ ngâm lên thật là thâm thúy: «Thi không ăn ớt thế mà cay». Vàng, thi rớt cay lắm. Mỗi người trong đời, hễ đã cấp sách tới trường thì cũng nên nếm qua cái mùi vị cay xé tim, xé phổi này. Thi rớt buồn thật nhưng nó là nỗi buồn cũng nên có một lần trong đời đi học.

DÒNG ĐỜI

MỜ MỜ NHÂN ẢO

Người tình không chân dung «Hòa Bình» sau thời gian thất tung thiết đãi biệt tăm tích, trong tuần qua đã thấp thoáng xuất hiện «mờ mờ nhân ảnh», tuy không rõ rệt nhưng cũng đủ nhen nhúm một niềm hy vọng mơ hồ nơi dân chúng.

Dáng dấp hòa bình ẩn hiện cũng chỉ vì hai sự việc xảy ra rất gần: chuyến đi Tây của Lê đức Thọ và chuyến An Nam du hành của Kissinger. Thọ là một ủy viên trong chính trị bộ của Đảng Lao Động — cơ quan đầu não định đoạt chính sách, đường lối của BV — đã trở qua Ba Lê với Nguyễn thị Bình đưa ra đề nghị mới để giải tỏa cơn mắc nghẽn của hòa đàm. Còn Kissinger, cố vấn của TT Nixon — tác giả thực sự của những chủ thuyết và chính sách của TT Nixon — cũng vội bay qua Saigon liền sau khi phe Cộng đưa ra đề nghị mới. Và nàng hòa bình có cơ duyên sẽ tái xuất giang hồ?

Trong 7 điểm đề nghị của phe bên kia, điểm 2 chính là then chốt của vấn đề, chủ trương một giải pháp chính trị theo đó «Các lực lượng chính trị, tôn giáo ở Nam VN có ước vọng hòa bình sẽ thành lập một chánh phủ mới tuyên bố theo đuổi hòa bình, độc lập, trung lập và dân chủ. MTGP sẽ đàm phán tức khắc với chính phủ mới này để lập một chính phủ hòa giải dân tộc và tổ chức tổng tuyển cử, thực hiện việc ngưng bắn».

Một tuần lễ sau khi đề nghị này được công bố, chờ cho thiên hạ phản ứng, bàn tán chán đi rồi, Lê đức Thọ, người đã mớm cho Nguyễn thị Bình đưa ra đề nghị mới thông thả giải thích 7 điểm của VC — một «alter» BV — cho đúng nghĩa vụ «phụ xướng phụ tùy». Những

lời giải thích của Thọ chỉ khai triển điểm 1 về vấn đề tù binh, triệt binh, ngưng oanh tạc v.v. và phe lờ không đá động gì tới điểm 2. Có thể đây chỉ là một chiến thuật của CS, như cho phe ta chấp nhận những điều kiện tiên quyết ngon sơi. Một khi đã lỡ, sự tiến thoái của VNCH sẽ đều «lương nan» như nhau.

Trong khi 7 điểm đề nghị còn đương vang vọng dư âm. Kissinger bèn bay sang Saigon. Bề ngoài của cuộc viếng thăm là nhắc lại những lời cam kết giúp cho người bạn An Nam có quyền cứ mơ mộng và hy vọng. Nhưng chủ đích cuộc viếng thăm chỉ có thể là thăm dò những khuynh hướng chính trị của một số nhân vật được coi như có triển vọng lãnh đạo quốc gia để xem đã có yếu tố «địa lợi» chưa. Một người như ông Kissinger không thể đề phí chuyến đi một cách ưông công. Cho nên, dù yếu tố thuận lợi vẫn chưa có, ông Kissinger sẽ làm công việc thuyết phục. Một «địa lợi» tự nhiên hay «địa lợi» nhân tạo có lẽ cũng đưa đến một kết quả như nhau. Nhưng đó chỉ là ăn ốc nói mò của Độc Thủ, đề nghị mới này có phải là một bước tiến tới hòa bình hay không thì còn «hạ hồi phân giải».

Đại sứ Bruce của Hoa Kỳ sẽ lãnh nhiệm vụ trả lời chính thức cho phe bên kia tại bàn hội nghị. Nhưng có một điều chắc chắn: thay vì trả lời dứt khoát như các lần trước, lần này HK sẽ cứ ồm ồm kéo dài sự tìm hiểu hoài đợi cho tình thế đã chín mùi, Hoa kỳ mới với tay hái trái cây hòa bình thơm như mít mít! TT Nixon cũng đã tuyên bố là bài toán VN tìm ra đáp số rồi nhưng chưa tiện công bố. Không biết trong bài toán giải đáp này có bao nhiêu dấu âm và bao nhiêu dấu dương. Nói khác đi, các dấu trừ, là các sự nhượng bộ sẽ ở mức độ nào?

Đối với các cụ cậu học trò, mùa hè hoa phượng nở, cũng là mùa chia phối. Giải pháp văn hội hòa bình VN, có cơ hội thực hiện vào mùa hè tới đây, một mùa nắng gắt, sẽ làm tiêu tan những mơ màng ảo tưởng để còn trơ lại một thực tế phũ phàng?

ĐỘC THỦ

MỚI LẠ, MỸ THUẬT, HẤP DẪN CHỦ TRƯỞNG CỦA MC

Quý vị khỏi phải suy tư về vấn đề Quảng Cáo, đã có MC. Với nhiều Họa Sĩ Chuyên Nghiệp, Điêu Khắc Gia, Kiến Trúc Sư, Kỹ Sư và các Chuyên Viên kinh nghiệm lâu năm.

Nhận thực hiện mọi dịch vụ

Quảng Cáo Mỹ Thuật về:

● HỘI HỌA, ĐIÊU KHẮC, TRANG TRÍ, KIẾN TRÚC, ẮN LOÁT, QUẢNG CÁO CÔNG KỸ NGHỆ, THƯƠNG MẠI, ĐIỆN ẢNH, ĐIỆN QUANG, BÁO CHÍ v.v...

TRUNG - TAM QUANG - CAO MC.
207C. BUI-VIEN, SAIGON. ĐT. 95421

Quý vị cần bất cứ điều gì về mỹ thuật và quảng cáo, xin liên lạc với ▶

Chính sách «khóa thân» và đề nghị 7 điểm

LÝ ĐẠI NGUYÊN

Sau vụ tiết lộ tài liệu mật của Quốc Phòng Mỹ chúng ta thấy rõ, Mỹ đang chơi trò chính trị «khóa thân» tức là không còn che dấu chủ trương từ lâu của họ quyết tâm can thiệp vào chiến tranh Việt Nam nữa. Họ, phải chính họ, đã tạo ra các biến cố để đem quân đội Mỹ vào tham chiến tại Việt Nam. Điều đó được Mỹ che dấu rất kỹ dưới chiêu bài giúp Nam Việt chống xâm lăng Cộng Sản.

Không phải chờ tới khi tài liệu mật được tiết lộ, giới am tường chính trị và nhất là người dân Việt Nam đều đã thấy thật rõ chủ trương cố hữu của Mỹ. Nơi là giúp Việt nhưng trên hết vẫn là quyền lợi của Mỹ tại Á Châu và Thế giới. Chỉ có điều không may cho Việt Nam này là đã bị chọn làm nơi thử thách chính sách can thiệp trực tiếp của Mỹ mà thôi.

Trước đây, Mỹ can thiệp vào đâu cũng chỉ là gián tiếp dưới một danh nghĩa nào đó, còn tại Việt Nam lần đầu tiên người Mỹ có tính toán để trực tiếp bước vào. Cũng vì chính sách trực tiếp muốn nắm trọn quyền lãnh đạo chiến tranh Việt Nam để ứng phó điều đình trực tiếp với Trung Cộng, nên người Mỹ đã bị mắc kẹt một cách khốn nạn tại Việt Nam. Tất cả mọi kế hoạch của Mỹ dù được tính toán bằng điện tử, và được hỗ trợ thật dồi dào phương tiện vẫn không giải quyết được trọn vẹn cả về quyền lợi lẫn danh dự.

Thế nên vào phút chót của cuộc chiến, người Mỹ đã phải sử dụng tới lối chơi tối hậu là khóa thân, tức không cần tới uy tín và danh dự nữa, miễn sao đạt được kết quả thì thôi. Mỹ đã bảo thắng với các đối phương và thế giới cũng như VN rằng: họ quyết nắm chắc VN trong tay, không phải là bây giờ mà từ mấy chục năm nay. Đừng hy vọng gì về việc họ tháo chạy hoàn toàn tại VN. Họ sẽ không từ bỏ bất cứ hành động nào cần thiết để duy trì ảnh hưởng và quyền lợi họ tại Việt Nam kể cả hành động tiêu diệt chính quyền miền Bắc Việt Nam, và kéo dài chiến tranh tới vô hạn.

Có lẽ thấy rõ thái độ bất cần và bất chấp dư luận cũng như áp lực của dân chúng Mỹ và thế giới đó của Mỹ, nên phía Cộng sản đã phải nhượng bộ Mỹ về vấn đề từ binh. Lấy vấn đề từ binh ra để đổi

việc Mỹ rút quân mau khỏi VN. Đồng thời nhắc lại những đề nghị chính trị của cộng sản là Mỹ phải thôi ủng hộ chính quyền đương nhiệm tại Nam Việt hoãn cuộc bầu cử Tổng thống tháng 10-71, thành lập một chính phủ hòa hợp gồm các khuynh hướng chính trị tôn giáo miền Nam để thực hiện việc ngưng bắn với phe cộng.

Vấn đề từ binh là vấn đề quan tâm nhất của dư luận Mỹ, cộng sản đã dùng vấn đề đó làm đề nghị số một để khích lệ dân chúng Mỹ làm áp lực với chính quyền Mỹ Hy vọng Mỹ không thể trì hoãn việc lui binh và phải bỏ ngang chương trình Việt hóa chiến tranh. Đề nghị thứ hai nhằm vào chính giới và dân chúng Việt Nam. Cộng sản biết dân chúng Miền Nam vốn không ưa chính quyền đương nhiệm và không ưa luôn cả cộng sản nữa. Điểm 2 này chưa phải là đề nghị thành lập một chính phủ Liên hiệp quốc cộng ngay mà chỉ đề nghị thành lập một chính phủ hòa hợp giữa những thành phần chính trị tại miền Nam đương nhiên là có thành phần nằm vùng để rồi cùng với lực lượng vũ trang cộng sản thực hiện một cuộc ngưng bắn, sau đó mới đến giai đoạn Cộng sản chính thức tham dự vào cuộc sống chính trị tại Nam Việt Nam. Điểm này lại cũng nhằm vào việc cắt ngang chương trình Việt hóa chiến tranh của Mỹ.

Như vậy có nghĩa, phe bên kia thực sự lo ngại việc kéo dài chiến tranh và sự hiện diện của quân đội Mỹ tại Nam Việt. Vì Mỹ đã nhiều lần tỏ ý muốn lưu lại VN 70 ngàn quân đội vô thời hạn. Nếu cuộc Việt hóa thành công tức là cuộc chiến tranh này lần lần tàn lụi. 70 ngàn quân Mỹ không nhiều nhưng đó là một quyết tâm của Mỹ muốn giữ ảnh hưởng của họ tại Viễn Đông và đe dọa tới sự tồn tại của chế độ Miền Bắc.

Chính sách khóa thân của Mỹ

7 ngàn trang tài liệu mật của Bộ Quốc phòng Mỹ được báo chí tiết lộ, dù ngày thơ tới mấy cũng phải hiểu rằng: đó không phải là hành động bất ngờ mà là hành động có tính toán, tính toán theo đúng chủ nghĩa thực dụng của Mỹ, không cần giữ thể diện hoặc danh dự, mà miễn làm sao có hiệu quả là được. Sự tiết lộ tài liệu mật đó đã có kết quả cụ thể

là bịt miệng tất cả các lãnh tụ đối lập tại Quốc hội Mỹ, vì tất cả những người đó không ít thì nhiều có dính tới việc đưa nước Mỹ vào tham chiến tại VN. Chính vì vậy mà Thượng Viện Mỹ phải hấp tấp rút ngay quyết định buộc chính phủ phải rút tức khắc quân đội Mỹ khỏi VN vô điều kiện, để thay vào bằng một thứ luật rút có giới hạn từng đợt, đúng như chính phủ Mỹ chủ trương.

Đồng thời phe bên kia không còn dám ngoan cố dùng vấn đề từ binh để đòi Mỹ phải rút lập tức quân đội ra khỏi N. Việt, mà phải xuống nước trả từ binh song song với việc Mỹ rút quân. Rút hết, trả hết. Vì họ biết rằng nếu còn ngoan cố thì Mỹ sẽ không cần giữ gìn gì nữa, họ có thể làm tới kể cả việc đánh ra Bắc. Nhất là trong lúc Trung Cộng đang cần phải đi với Mỹ. Hẳn nhiên vì quyền lợi của Trung Cộng. Trung Cộng có thể bỏ rơi Bắc Việt lắm.

Tài liệu mật còn cho thấy không phải gần đây mà ngay khi cuộc thế chiến thứ hai chấm dứt, Mỹ đã có ngay một định sách là đặt chân vào mảnh đất Việt Nam. Cũng vì định sách đó mà trong cuộc hội nghị Geneva 54 về VN người Mỹ luôn luôn đứng ngoài, không chịn ràng buộc vào bất cứ điều ước nào ký kết giữa 2 phe quốc tế. Tức là ranh giới 2 miền Nam Bắc Việt Nam chưa bao giờ được người Mỹ chính thức thừa nhận.

Ở điểm này ta thấy, kể cả Trung Cộng, Bắc Việt lẫn những đề nghị của phe Cộng tại Miền Nam, đều muốn gài Mỹ vào việc thừa nhận sự tạm thời chia cắt hai miền VN. Tức là muốn Mỹ bị ràng buộc vào sự tôn trọng lãnh thổ Bắc Việt. Có như vậy Bắc Việt mới bớt lo ngại về một cuộc tràn lấn của Mỹ trên lãnh thổ của họ.

Tài liệu mật của Quốc phòng Mỹ bị tiết lộ, và hiện nay đã được luật pháp thừa nhận cho việc tiết lộ đó, con là một đòn tâm lý đánh thẳng vào các cường quốc trên thế giới kể cả Nga Tàu. Vì tài liệu quốc phòng tiết lộ được thì tài liệu ngoại giao bị tiết lộ, tức là các cường quốc liên hệ đều bị «khóa thân», tất cả những âm mưu của các thế lực quốc tế đều bị phơi bày, điều đó tối kỵ với các nước Cộng sản chuyên sống nhờ vào tuyên truyền.

Từ xưa tới nay, giới quan sát chính trị đều thấy rằng cuộc chiến tranh Việt Nam này là một âm mưu có xếp sắp trao đổi giữa các thế lực quốc tế, tức là có sự thỏa thuận mật giữa Mỹ Nga và Tàu, nếu những điều bí mật đó được công bố thì Nga Tàu bị toàn thể các nước đàn em lên án và nổi loạn. Chính vì sợ như vậy, nên cả Nga lẫn Tàu phải cố thu xếp mau chóng cuộc chiến tranh Việt Nam gỡ thế kẹt hiện nay của Mỹ.

Cuộc tiết lộ tài liệu mật như vậy, là một đòn khở nhục kể của Mỹ, nó nhằm đánh thẳng vào giới tài phiệt quân phiệt Mỹ, đồng thời đe dọa luôn các cường quốc khác, đó là 1 trò chơi nguy hiểm mà tất cả gánh nặng đang đè lên vai của chính quyền Nixon. Nếu ông vận dụng sự tiết lộ tài liệu mật đó vào việc tái chiếm ghế Tổng thống Mỹ năm 72 thì quả thật nguy hiểm không nhỏ cho ông. Còn nếu chỉ làm vì quyền lợi nước Mỹ thì may ra ông có thể thoát hiểm nổi.

ĐỀ NGHỊ BẢY ĐIỂM CỦA MTGPMN

Với sự tiết lộ tài liệu Quốc phòng Mỹ, dân chúng Mỹ thấy ngay được sự giải thích lý do sâu xa khiến Mỹ tham chiến tại Việt Nam, đó là vì quyền lợi và ảnh hưởng của Mỹ trên thế giới. Những hy sinh của Mỹ tại Việt Nam là hy sinh cho chính nước Mỹ chứ không phải là sự hy sinh cho người Việt như từ trước tới nay dân Mỹ đã tưởng.

Vậy việc triệt thoái quân Mỹ khỏi Việt Nam là việc Mỹ tự đánh mất quyền lợi địa vị của mình trên thế giới. Nếu dân chúng Mỹ không chịu tiếp tục hy sinh thêm ở giai đoạn quyết định cuối cùng này, thì có nghĩa là nước Mỹ sẽ trắng tay sau nhiều chục năm hy sinh. Dân chúng Mỹ rất thực tế nên dễ thông cảm điều đó với nhà cầm quyền đương nhiệm, bởi đây dân chúng Mỹ không thể làm áp lực được với chính quyền nữa, mà phải cùng với chính quyền chia xẻ gánh nặng, gánh nặng mà nước Mỹ đã cố tình gánh, không phải bây giờ, gánh suốt thời gian của 5 vị Tổng thống của họ thay nhau cầm quyền.

Nước Mỹ đã phóng lao phải theo lao, nếu hấp tấp thu về thì ngọn lao đó sẽ quay lại đâm vào nước Mỹ. Nếu dân chúng và chính giới Mỹ muốn thu lao về mà không sợ nguy hiểm thì phải tìm thế cách khác thu về từ từ. Điều đó chính quyền Mỹ hiện nay đang làm.

Ngọn lao Việt Nam đã tới đích, Trung Cộng đang thay đổi thái độ và muốn sống chung với Mỹ, đó là điều thắng lợi cụ thể của Mỹ nhờ ngọn lao Việt Nam. Kinh tế của Mỹ sắp xâm nhập Trung Cộng. Nhưng nếu về mặt quân sự Mỹ không tạo nổi thế mạnh cho Nam Việt Nam, thì một ngày kia Mỹ sẽ lại mất Trung Cộng.

Thế nên việc Việt hóa chiến tranh là một điều sinh tử của nước Mỹ. Dù Mỹ không cần duy trì một lực lượng quân đội của họ tại miền Nam, nhưng Miền Nam Việt Nam đủ sức ngăn được sự bành trướng của Trung Cộng trong vùng Đông Nam á, tức là Mỹ đã cầm được một thế chiến lược vững chắc tại vùng này.

Đề nghị bảy điểm của Cộng sản cho thấy họ cố nhượng bộ đủ thứ mà Mỹ muốn, để Mỹ ngưng Việt hóa lại. Đành rằng người Việt Nam chúng ta đều muốn có Hòa bình, nhưng không một người nào biết suy nghĩ lại muốn sống hòa bình trong chế độ Cộng sản và cũng chẳng muốn mãi mãi trở thành thứ tùy thuộc của Mỹ.

Chấp nhận bảy điểm của phe bên kia là hy vọng ngưng bắn đã tới gần đó. Nhưng trước hết chúng ta phải tự xét lại thực lực của chúng ta. Khi Cộng sản chấp nhận nói chuyện ngưng bắn với một chính phủ hòa hợp tại miền Nam, có nghĩa là họ không coi việc đòi thành lập chính phủ Liên hiệp như một điều kiện tiên quyết nữa, mà họ thấy đã đến lúc phải ngưng cuộc chiến tranh quân sự lại để bước vào cuộc chiến tranh chính trị.

Về mặt chính trị thì trên thực tế, người Mỹ chưa có kế hoạch Việt hóa, đáng lẽ trước khi thực hiện kế hoạch Việt hóa chiến tranh người Mỹ phải

(Xem tiếp trang 55)

cười quên đời

□ LANG BANG sưu tầm □

Báo tin buồn

Một cô gái xinh đẹp đến phòng mạch một bác sĩ thăm bệnh, cô gái nói:

— Thưa bác sĩ. Tôi không hiểu tại sao cứ hay nôn ọe hoài.

Vị bác sĩ mời cô gái lên bàn nằm khám bệnh sau khi khám xong, bác sĩ vui vẻ bảo:

— Thưa bà... tôi có một tin mừng báo cho bà biết... Nhưng cô gái không để cho vị bác sĩ nói hết câu:

— Thưa bác sĩ tôi không phải là bà, tôi vẫn chưa có chồng!

Biết mình bị hố, vị bác sĩ vội sửa:

— Vâng thưa cô, tôi có một tin buồn báo cho cô hay...

Con sẽ giải đáp thắc mắc dùm bố

Một người cha thấy đứa con trai đến tuổi dậy thì và cần phải được hướng dẫn với một số điều kiện tham kín giữa nam nữ, bảo:

— Con của bố, năm nay con đã bắt đầu trưởng thành, bố thấy cần phải nói chuyện cho con hay vài điều về vấn đề tình dục, vậy con nghĩ sao?

Đứa con trai liền đáp:

— Thưa bố vâng! Bố muốn biết điều gì về tình dục xin cứ cho con hay con sẽ cố gắng giải đáp thắc mắc giùm bố.

Chi khoái gặp bác sĩ

Ba cô thư ký trẻ đẹp đi ăn cơm trưa. Trong khi chờ đợi, ba cô nói chuyện với nhau. Họ đưa ra một câu chuyện giả dụ đi trên chiếc tàu và tàu bị đắm và bơi được vào một hải đảo vắng vẻ thì họ sẽ mong ước việc gì sẽ xảy ra cho họ.

Cô thư ký thứ nhất bảo:

— Tao mong có một người đàn ông biết nói chuyện lên được hải đảo với tao.

Cô thư hai:

— Không, tao không nghĩ thế. Kể có một người đàn ông nói chuyện cũng tốt! nhưng tao khoái có một anh chàng biết san ban đề kiếm ăn cho tao.

Cô thư ba cười:

— Riêng tao, tao khoái một chàng bác sĩ biết đỡ đẻ thôi.

Dừng thắc mắc!

Một người đàn ông than với bác sĩ coi bảo sanh viện.

— Thưa bác sĩ, tôi thắc mắc không hiểu tại sao mới lấy vợ được có 7 tháng mà vợ tôi đã sanh?

Nhìn người đàn ông đau khổ, rồi lấy tay vỗ lên vai anh ta, bác sĩ an ủi:

— Thôi ông đừng nên thắc mắc bận tâm nhiều. Việc sinh nở sớm như thế này thường xảy ra cho đứa con đầu lòng nhưng sẽ không còn bao giờ xảy ra ở vào những kỳ sinh nở sau nữa!

Cái đàn bà đều thích

Chuyện xảy ra tại phi cảng Tân sơn Nhất. Một thiếu nữ buồn hột xoàn nói với một ông cha:

— Thưa cha, cha làm phước đầu cho con viên hột xoàn này vào trong mình, qua cửa nhà Đoàn khám xét cho con xin. Xin Chúa phù hộ cho cha...

Ông cha nề tinh làm đúng theo lời thiếu nữ.

Tới cửa khám xét, nhân viên Quan thuế hỏi:

— Cha có gì khai không?

Ông cha thực tình khai:

— Tôi chỉ có cái mà mọi người đàn bà đều ưa thích!

Nhân viên Quan Thuế buồn cười quá, cho ông cha là tếu và cho qua cửa luôn!

Người vợ quá hiểu chồng

Một người chồng về đến nhà bất chợt gặp một người đàn ông mình không hề quen biết bước từ trong nhà ra và không bình thường. Người chồng nghi ngờ tức giận.

Vào tới nhà, trông thấy vợ quát:

— Thăng nào mới ra thế, nói mau!

— Đó là một người đàn ông chứ ai!

— Được rồi tôi sẽ tìm ra thăng đó. Lần này tìm thấy nó, nó không chết thì cũng què!

Người vợ tức tức cười đáp:

— Tôi không tin ông có thể làm được như vậy!

Anh đây. Hèn đây

Vì đi chơi quá khuya một người chồng rón rén bước nhẹ trên sân nhà. Nhưng bỗng người vợ thức dậy giọng buồn ngủ hỏi:

— Anh Hùng đây hả?

Người chồng run run đáp:

— Ờ... ờ anh đây. Hèn đây!

Trước hết và sau cùng

Trong một rạp chèo bông, một thanh niên loại sống vội yêu cuồng nói với thiếu nữ.

— Xem xong chớp bóng mình sẽ đi đến một phòng ngủ...

Không để cho anh chàng nói hết câu nàng bảo:

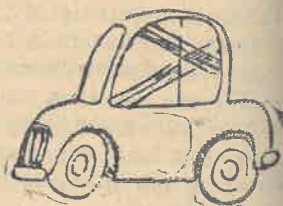
— Không em không muốn thế.

— Tại sao em lại không muốn, anh yêu em nhiều mà. Em không thấy sao?

— Em không muốn trước hết vì mẹ em không muốn!

— Trước hết thì như vậy, nhưng sau cùng thì sao?

— Sau cùng làm như vậy em sẽ buồn phiền chờ còn làm sao nữa!

ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỜI MUÔN MẶT

NHẠC

Câu chuyện nhạc có chiều sâu...

Bên cạnh những loại nhạc «thời trang» (tính từ này vẫn được dùng một cách thông dụng, mặc dù nó chỉ chỉ thị những y phục quần áo, không thể là một tính từ chỉ định cho «nhạc» được) dành cho đám bình dân, những người yêu nhạc có học thức và chuộng suy nghĩ thường chỉ chọn một loại có chiều sâu hơn: tâm ca, đạo ca, nhận thức ca v.v. được trình bày với hình thức những tập nhạc xinh xắn, có thể làm một đề nghị nhỏ là xin lấy chữ «nhận thức ca» để gọi chung các loại tâm ca, tục ca, phần nộ ca v.v. Dù lấy lời ca nội nhạc để nói lên sự cảm nhận của mình trước lễ Đạo huyền vi, hay cốt phôi biểu những phần nộ, hay hát từ cái nội tâm khác ngoài của mình, người nhạc sĩ cũng ở trong một bầu khí tư duy: Sự nhận thức về mình, về người và về đời. Do đó, nhận thức ca là một cái tên có thể đại diện cho tất cả những nhạc suy cảm, có chiều sâu.

Nói đến tâm ca, đạo ca là phải nói đến Phạm Duy, kẻ đó những nhạc sĩ trẻ như Trịnh Công Sơn, Phạm Hữu Nghĩa, Nguyễn Đức Quang v.v... Có thể kể thêm những nhạc sĩ nghiêng về tính ca như Lê Uyên Phương, Từ Công Phụng. Như đã nói ở trên, những tập nhạc trang nhã của đám nhạc sĩ này đang được giới sinh nhạc có chiều sâu tán thưởng nồng nhiệt, nhất là giới trẻ thanh niên sinh viên. Hầu như đây là một sinh hoạt thích đáng và đẹp nhất dành cho các người trẻ có ăn học bây giờ: đọc văn Mai Thảo, thưởng thức giọng ca Thái Thanh (Julie Quang và nghe nhạc chủ đề của Phạm Duy, Nguyễn Đình Toàn đó là những nhã thú (plaisirs) của những người trẻ tương đối thâm

lặng, ở ngoài những phong trào thời cuộc như xuống đường, hippy, cupi v.v... (cupi do tên Cupidon, vị thần tình yêu của Hy Lạp hóa thân dưới hình dáng một cậu bé con có đôi cánh và mang cung đi bắn những mũi tên «coup de foudre», ở Saigon là tên của một phong trào yêu cuồng sống vội của một số nữ sinh thạc loạn, đang được các nhật báo khai thác tận tình).

Như thế, nhạc có chiều sâu vô hình chung tự chọn lấy một số người thưởng ngoạn riêng biệt, giữ một ranh giới rõ rệt đối với các loại nhạc «thời trang» (có khi còn bị gọi bằng những cái tên: nhạc máy nước, nhạc ma ri sến...). Và trong chủ ý của các nhạc sĩ kể trên, hẳn đã chọn giới khán thính giả tương đối «chọn lọc» trên.

Thử bước vào một vài tập nhạc đang thịnh hành. Đầu tiên, những người đã đón tiếp Lê Uyên Phương như một khám phá mới, một nét mặt mới trong tình ca, đã có cảm giác thú vị trước bài «Hãy ngồi với nhau» trong tập «khí loài thú xa nhau» của LUP, được soạn theo điệu Calypso và một số bài khác theo điệu Rumba hay Beguin rock nhẹ. Thông thường đối diện với điệu nhạc thời trang hay soạn theo điệu boléro habanera (nghe những tiếng «cắc xìc, áo nã đến phát nã»), nhạc suy cảm thường được các nhạc sĩ viết theo thể andante, sérénade (một khúc) nhẹ nhàng và khiến cho người nghe có cảm giác được nghe những điệu nhạc «sang» hơn, cao hơn. Các thể điệu nhạc tự nó không cao, không «sang» gì cả mà chỉ trung tính, trung lập, nhạc sĩ có thể lựa chọn bất cứ thể điệu nào để viết lên cảm hứng của mình và có hên là có thể rung động được người nghe, nhưng như điệu boléro được một số nhạc sĩ dùng để viết mãi những lời nhạc rẻ tiền dân hồi số thính giả có tâm thưởng ngoạn cao cấp nghe mãi trên truyền

thanh và tivi thì dễ có cảm giác điệu boléro rẻ tiền. Đó là một vấn đề tâm lý đến từ tập quán của thính quan.

Trở lại với trường hợp LUP mang điệu Calypso vào tình ca có thể nói là một nét lạ, gây thú vị. Phạm Duy còn có vẻ «thời đại» hơn ở «Lan Huệ sâu ai» được Thái Thanh trình bày theo thể kích động, mhdérately chậm. Trong một buổi trình diễn nhạc «phương xa» ở thính đường Hội Việt Mỹ, chính nhạc sĩ PD cũng đã hát bài này với điệu kích động đó với sự phụ họa của cả một ban nhạc Quân lực Mỹ (Army Band) đầy đủ mọi loại nhạc cụ (phải chăng từ những buổi trình diễn này cộng với sự xuất hiện rộng rãi của ban The Dreamers PD bị gán cho tiếng «hippy chúa»?). Trong cuốn băng Đạo Ca, bài Đạo Ca 2: Đại Nguyên cũng có một đoạn chuyển sang điệu rock bất chợt làm bài hát sôi động hẳn lên, có thể làm giật mình khi mới nghe lần đầu. Mấy mesures kích động này với tiếng roulement của trống phụ họa cho 3,4 giọng ca bè của ban The Dreamers rất làm cho các thính giả hippy tán thưởng nhiệt liệt. Trong bầu khí trầm mặc của đạo ca, tục ca, tâm ca... gồm những nội dung có tính cách siêu thực huyền hoặc (nhất là với một vài thuật ngữ Phật Giáo) sự chen vào của một đoạn nhạc rock trên tuy không lạc lõng nhưng cũng đã phần nào khiến người nghe phải suy nghĩ về sự tạo bạo, luôn luôn đổi mới trong nguồn sáng tạo của PD.

Đặt riêng ra loại nhạc tranh đấu của một số nhạc sĩ sinh viên trẻ hiện cũng đang chiếm một khu vực riêng, loại nhạc có chiều sâu qua hình thức nhận thức ca, đạo ca, tục ca v.v... hình như đang chịu tình trạng thời đại hóa. Đó là một sự tàn tạ phong phú hay một sự sa đọa là tùy cái nhìn của mỗi người thưởng ngoạn.

(PHẠM NGÀ)

TƯƠNG LAI của CHÚNG TA

Bài của Giáo Sư
TRẦN NGỌC NINH

(TIẾP THEO ĐỜI SỐ 90)

Vấn đề then chốt của miền Nam

Miền Nam được hưởng cái lợi lớn là nhờ có Miền Bắc đứng giữa mình và Trung Hoa, sẽ có thể nảy nở được ở ngoài sự chi phối đã kéo dài cả hai ngàn năm nay của nước này. Trái lại Miền Bắc sẽ phải nấp bóng người anh em vĩ đại và một lần nữa, bắt buộc phải chịu sự đồng hóa.

Tuy nhiên, sự phát huy văn hóa dân tộc, ngoài vòng cương tỏa của tư tưởng chính thống của Trung Hoa, sẽ chỉ thành tựu được trong hòa bình và với những điều kiện xã hội kinh tế thuận lợi.

Vấn đề then chốt của ta trong thời hậu chiến là xây dựng xã hội và kinh tế.

Cần phải có một sự chuyển hướng hoàn toàn về phương diện kinh tế. Từ trước đến nay, vì tình trạng chiến tranh, những người lãnh đạo nền kinh tế đã chỉ nghĩ đến sự ăn sổi và sống bám. Bây giờ không còn thể theo chính sách ấy được nữa, vì một lý do rất hiển nhiên là cả cái cơ cấu của viện trợ sắp thay đổi.

Sự viện trợ trực tiếp về kinh tế và quân sự của Hoa Kỳ trong năm 1970 lên tới 2 tỷ 192 triệu Mỹ kim, thêm vào đó HK mua một số bạc VN tương đương với 400 triệu Mỹ kim để chi tiêu trong năm. Số tiền lớn ấy đã giúp cho nền kinh tế mất thăng bằng của VN không bị sụp đổ.

Những biện pháp được dùng ở VN để chấn

chính cán cân chi phí cũng chỉ là những biện pháp mà ta gọi là ăn sổi ở thì. Trong mấy năm qua, hơn một triệu xe kiểu Honda được nhập cảng, với một dân số cả già lẫn trẻ, cả đàn ông lẫn đàn bà, chỉ có 16 triệu : sự tháo khoán nhập cảng những xe này, cũng như máy Tivi, tủ lạnh, nồi cơm điện chỉ là để thu hút bớt tiền lạm phát về và đồng thời lại lấy được thuế nhập cảng, nhưng cũng là một sự phung phí tiền cứng (ngoại tệ) một cách khó chấp nhận được. Ngay cả việc mua lúa gạo Mỹ để tiếp tế cho dân thành phố cũng là một cách làm tiền sổi : vì trong chương trình tiêu thụ đồ sản xuất thừa về nông nghiệp của HK (gọi là PL 480) có tiền trợ cấp của chính phủ HK cho giảm giá gạo xuống. Nhờ vậy, mà chính phủ VN có thêm một mồi lợi, nhưng nhà nông Việt Nam thì không bán nổi được thóc gạo do mồ hôi nước mắt của mình làm ra nữa ; và kẻ có lợi lớn nhất lại là anh nhà nông Mỹ, vừa bán được gạo lại vừa được trợ cấp, nên nước Mỹ đã trở thành nước xuất cảng gạo lớn nhất thế giới ! Sự ra đi của ngoại tệ mà người Việt Nam trả bằng xương máu, thực là khủng khiếp. Năm 1969 chẳng hạn, chỉ xuất cảng được 33 triệu Mỹ kim, mà nhập cảng thì tới 818 triệu, tức là đã có một sự thiếu hụt rất lớn, là 785 triệu ; Đã đành thu lại được một phần bằng thuế nhập nội, nhưng tiền mất là tiền cứng, tiền có giá trị, tiền lẽ ra có thể dùng để xây dựng các hạ tầng cơ sở của sự sản xuất, chứ không phải là thứ tiền

mà ngay đến nước Thái lan cũng từ chối không thêm nhận.

Tất cả nền kinh tế cần được chuyển hướng lại để có thể có những kế hoạch nhằm vào ngày mai, và để tiến đến sự độc lập thực sự mà điều kiện cần bản là một cán cân chi phí tương đối thăng bằng. Tất nhiên rằng ở hậu bán thế kỷ thứ hai mươi, nghĩa của chữ độc lập không còn giống như hồi một trăm năm về trước. Sự độc lập của ta sẽ phải thực hơn nền tự chủ cũ của đời Nguyễn, đời Lê, đời Trần vì không còn vấn đề triều cống nhân tài và quý vật, không còn sự dâng biểu xin thụ phong v.v... Sự độc lập của ta sẽ phải được đảm bảo bởi tổ chức chính thức của các nước địa cầu là Liên Hiệp Quốc. Nhưng đồng thời, sẽ có một sự liên lập phải được xây dựng lên, và nếu mọi sự đều tốt đẹp thì sự liên lập sẽ có thể mỗi ngày một mở rộng.

Trở lại với những vấn đề kinh tế, ta sẽ phải đối phó với sự giảm bớt số lượng ngoại tệ thu vào (vì Mỹ rút quân và giảm viện trợ) với một tình trạng thất nghiệp nặng nề (vì Mỹ xa thải công nhân và vì sự giải ngũ một số lớn quân nhân, bắt buộc bởi những hòa ước cũng như bởi nền kinh tế lung lay), và với những đòi hỏi mới của sự xây dựng xã hội (việc phục hồi các cựu quân nhân tàn phế hay không tàn phế, việc khai khẩn lại những vùng đất và cơ sở bị phá hoại bởi chiến tranh, việc hồi cư các người tỵ nạn, việc mở mang giáo dục, y tế, việc cứu trợ xã hội...)

Ngay từ bây giờ, cần có những Nhóm Nghiên Cứu để xác định rõ tầm quan trọng của các vấn đề và vạch ra những kế hoạch cho thời sắp tới. Đó là một điều cần thiết nếu ta muốn còn có những viện trợ quốc tế (của các cơ quan Liên Hiệp Quốc, của các tổ chức phát triển quốc tế như Ngân Hàng Phát Triển, và của các quốc gia như Hoa Kỳ, Anh, Hòa lan, Pháp...). Tất cả các viện trợ quốc tế, kể cả viện trợ Mỹ từ 1972 trở đi, đều đòi hỏi phải có những kế hoạch và phải có những nỗ lực để thực hiện những khu vực thiết yếu của quốc gia.

Vấn đề xây dựng kinh tế thực là quan trọng, nhưng vấn đề xây dựng xã hội còn có phần hệ đại hơn nữa, và thực là một sự lầm lẫn lớn nếu những người lãnh đạo tương lai chỉ nghĩ đến sự thịnh vượng mà quên mất sự công bằng và bỏ lãng việc thiết lập một hệ thống an ninh xã hội thích hợp cho quốc gia.

Chiến tranh đã nối tiếp chế độ thực dân để đào sâu cái hố giữa người giàu và người nghèo. Sự khác biệt không chỉ ở tiền tài, và sự ăn mặc, mà ở trong nếp sống và trong những khát vọng văn hóa. Hai lớp người có những tiêu chuẩn đạo đức và theo những giá trị đề phán xét khác nhau. Nếu tình trạng ấy vẫn được duy trì, thì tất cả lịch sử của nước ta trong tương lai sẽ chỉ là một chuỗi phiến loạn kết thúc bởi một cuộc cách mạng thực, như những cách mạng đã xảy ra ở một vài nước khác trên thế giới.

Bài học của những nền kinh tế phát triển một cách bùng nổ mà không để ý đến các hậu quả xã hội, không thể là một bài học suông mà người lãnh đạo có thể quên đi trong một giây lát được. Ngay bây giờ, đã có quá nhiều tài sản dựng lên nhờ chiến tranh và nhờ quyền thế, và một số tài sản tích lũy đã đến những mức độ quá lớn với một nước trong đó lợi tức trung bình hàng năm cho đầu người chỉ có 75 Mỹ kim (hay kém nữa nếu không có viện trợ).

Khi hết chiến tranh, tư bản quốc tế sẽ hợp tác với tư bản bản xứ để khuyếch trương. Đó không phải là một điều xấu và bất lợi. Nhưng nếu không có những luật lao động tiến bộ và vững vàng, nếu chính quyền không cương quyết kiểm soát chặt chẽ một số khu vực hoạt động thiết yếu để bảo vệ đời sống và bảo vệ sự tự do của người dân, thì sự kết liên của các tư bản sẽ biến đại đa số dân ta thành những kẻ nô lệ hoạn vong trong xã hội.

Sự tìm được dầu hỏa sẽ làm cho dân Việt Nam làm than hơn nữa, vì kỹ nghệ liên quan đến dầu hỏa đòi hỏi những đại tư bản.

Tôi không muốn nói đến những vấn đề khác, những ung nhọt của xã hội hiện tại, những trẻ em thất học sống lay lắt ở vỉa hè, những người con gái lạc loài trong những chốn ăn chơi, những «băng» du đảng, những thanh niên nghiện ma túy, những cô nhi lớn lên trong sự lạnh lùng và không được giáo dục để có một đời sống xứng đáng. Bỏ quên những vấn đề ấy là một cái tội lớn. Nhưng mỗi vấn đề dầu sao cũng chỉ ở trong một khu vực nhỏ của xã hội, không làm sao so sánh được với sự đe dọa lớn của một cuộc giai cấp đấu tranh.

Có cứng mới đứng đầu gió

Vị trí của Việt Nam là một vị trí đầu gió, đã từ nhiều năm nay. Chúng ta chịu không biết bao nhiêu sự khổ sở điêu linh ; nhưng dân tộc Việt Nam, trong cơn thử thách, vẫn còn bền vững.

Điều này không nhờ sự lãnh đạo tài giỏi, mà nhờ ở sức chịu đựng của người dân.

Chiến tranh sắp tàn không có nghĩa là hết những nguy hiểm cho đất nước. Dừng lại một hình ảnh cũ để nói : con thuyền VN chỉ mới ra khỏi một cái ghềnh nước, và sắp trôi dạt tới biển khơi. Ở đây không phải chỉ là vấn đề leo lái, mà là vấn đề hiểu biết và tiên liệu, trong đó cái địa bàn, những mây đo gió, và tri óc con người là những yếu tố căn bản. Chúng ta sẽ cần đến tất cả những cái ấy để khỏi bị biển cả nuốt sống.

TRẦN NGỌC NINH

Tình cờ

Đúng vào ngày các anh chị em trong nhóm Hà Thúc Nhơn làm lễ kỷ niệm cái chết của người hùng cô đơn, thì ở bên Phi Luật Tân có một cuộc biểu tình, vận động, mà mục tiêu cũng có chút xíu chống tham nhũng ở trong.

Nhóm biểu tình ở Phi luật Tân hô hào việc sát nhập nước Phi vào đại quốc Huê Kỳ để trở thành tiểu bang thứ 51. Nhóm này lý luận rằng nếu Phi luật Tân trở thành một tiểu bang của Mỹ thì nạn tham nhũng ở xứ Phi sẽ bị trừ khử tuyệt nọc, nhờ thuốc chữa trị của luật lệ Huê Kỳ.

Phương thuốc thần diệu giản dị như vậy mà nghĩ mãi không ra.

Nước Nam ta cũng là một cường quốc ngang hàng với Phi luật Tân về mặt tham nhũng và hối lộ. Nước Nam ta cũng cùng đứng chung hàng ngũ với Phi luật Tân, nổi đuôi lãnh viện trợ của Hoa Kỳ đều đều.

Vậy mà ở Việt Nam không có ai phát động nổi phong trào hô hào biến nước Việt Nam thành một tiểu bang của Hoa Kỳ, để chống tham nhũng.

Như vậy chứng tỏ là Việt Nam còn chậm tiến hơn Phi luật Tân!

Nay chúng ta nên cố gắng đuổi kịp noi gương nước bạn lập một Phong trào «Tiểu Bang thứ 52» vì số ghế 51 đã có Phi Luật Tân giành chỗ rồi. Phong trào này cũng dương cao ngọn cờ chống tham nhũng, đề nấp dưới ngọn cờ đó mà chui vô làm một tiểu bang của Mỹ.

Tất nhiên khi Việt Nam trở thành một tiểu bang của Mỹ rồi thì cái nạn tham nhũng có còn ở tiểu bang này sẽ được hóa giải lập tức! Nếu có tham nhũng, sẽ là tham nhũng cỡ lớn, trong phạm vi liên bang kia: Ví dụ như vụ ô. thẩm phán Tối Cao Pháp Viện Mỹ Fortas, phải từ chức vì bị tố cáo tham nhũng mấy chục ngàn Mỹ Kim. Ở nước ta mới chỉ có các nhân vật cấp tỉnh trưởng bị tố tham nhũng. Lên tới cấp tướng vùng là bị dừng lại, không cửu xét (thí dụ như vụ 2 tướng Lữ Lan và Ngô Du đầu chuồng) Phai nhờ sát nhập vô nước Mỹ, may ra ta mới đặng được tới các đảng... Tối cao được!

ÔNG ĐẠO CÁY

Vậy hỡi các bạn đồng chí chống tham nhũng hãy gia nhập phong trào Tiểu Bang thứ 52!

Sát nhập

Khi ta sát nhập nước VN vào nước Mỹ chắc chắn làm cho nhiều người Việt Nam bất bình vì tự ái dân tộc.

Vì vậy ta nên hô hào ngược lại kêu gọi sát nhập nước Mỹ vào nước Việt Nam.

Hô hào cách nào thì cũng đưa tới một kết quả như nhau: nghĩa là 200 triệu dân Mỹ và 17 triệu dân miền Nam VN sẽ kết hợp làm một dân tộc.

Giải pháp đó chắc chắn sẽ được nhiều chánh khách HK và VN chấp thuận.

Thứ nhất là các chính trị gia Mỹ chống Nixon sẽ hài lòng. Sát nhập nước Mỹ vào nước Việt rồi thì hai chương trình căn bản của ông Nixon là rút quân và Việt hóa sẽ trở nên vô giá trị. Rút quân đi đâu? Không lẽ rút sang Kampuchia. Việt hóa cái chi? Việt hóa cả nước Mỹ rồi mà.

Thứ hai, chính ông Nixon cũng khoái. Vì khi sát nhập nước Mỹ vào nước Việt thì trong tức khắc, quân Mỹ vẫn đóng nguyên tại chỗ; mà vẫn được coi như rút hết về nước, Anh lính Mỹ đang nằm ở ngoài mặt trận, hay đang uống rượu ở đường Tự do, đều có quyền hân hoan mừng rỡ: « Về nước rồi! »

Bây giờ tới các chánh khách VN cũng lấy làm khoái.

Thứ nhất là các công phu học nói Mỹ ngữ cấp tốc của họ đã được đền đáp xứng đáng. Từ nay họ sẽ được nói tiếng Mỹ thả cửa, không phải chỉ nói riêng lúc tiếp xúc với ông Đại sứ.

Trong tài liệu do báo New York Times tiết lộ, ông Đại sứ Taylor nói chuyện với các tướng trẻ có câu mở đầu rằng: « Các ông có nói được tiếng Mỹ không? »

Nhờ câu nói lịch sử đó, phong trào học tiếng Mỹ ở nước ta đã phát động ồ ạt, các trường dạy Anh văn cấp tốc đâm thoi ba tháng, thông dịch viên sáu tháng v.v... mọc ra như nấm. Bao nhân tài trong xứ đều đổ xô đi dùi mài kinh sử «English for Today» và các bậc nữ lưu thì chuyên môn luyện tập English for To Night!

Tất cả công phu học hành đó đang lo đổ vỡ vì có nhiều người đang xô nhau đi học chữ Nhật, với khẩu hiệu «Joto sẽ thay thế Okay».

Bây giờ mà Việt hóa nước Mỹ, nghĩa là sát nhập nước Mỹ vào nước VN thì giai cấp thông dịch viên ở xứ ta sẽ Okay gấp gáp!

Còn hạng người thứ hai cũng mừng rỡ như sau này.

Tích cực

Nếu sát nhập nước Mỹ vào nước Việt Nam các chánh khách sắp ra ứng cử sẽ khoái vô cùng. Tại sao vậy? Vì họ đỡ lo sợ về các vụ gian lận bầu cử.

Một mối ám ảnh lớn của các

chánh khách nước ta là khi ra ứng cử bị chúng nó gian lận «thả rắm» mình gian lận người ta còn hơn đề người ta gian lận mình» khẩu hiệu này phổng theo Tào Tháo đời Tam Quốc.

Trước mỗi lo ngại kinh niên về gian lận đó, một chuẩn ứng cử viên Tổng thống tuần qua đã đề nghị người Mỹ phải «tích cực» bảo đảm cho cuộc bầu cử sắp tới được trong sạch.

Tích cực bảo đảm là như thế nào?

Một giải pháp đã được đề nghị: mời các cố vấn Hoa Kỳ có mặt khắp nước Việt Nam cùng đóng vai kiểm soát, theo dõi rất kỹ và ghi nhận xem cuộc bầu cử là ngay thẳng hay là gian lận.

Vậy kêu là Tích cực bảo đảm, Còn Tiêu cực là sao? Tiêu cực là người Mỹ cứ đứng ngoài, đứng ý ra mà tuyên bố: không nhúng tay vô cuộc bầu cử!

Tóm lại, Mỹ không được can thiệp vô chuyện nội bộ VN, Okay?

Nhưng Mỹ cũng không được đóng vai trò tiêu cực đứng ngoài ngó xuôi. Okay?

Mà Mỹ lại phải thọ tay vô kiểm soát bộ máy chính quyền VN coi tổ chức bầu cử có trong sạch hay không, Okay?

Vậy thì vừa muốn hóa giải dân tộc, vừa muốn Mỹ đừng nhúng tay vào nội bộ VN, vừa muốn Mỹ bao đảm tích cực cho cuộc bầu cử trong sạch, thì chỉ còn một giải pháp hay nhất là sát nhập mẹ nước Mỹ vào nước VN. Khi đó thì không có cố vấn Mỹ nữa vì họ trở thành dân Mít cả rồi, họ tha hồ cố vấn mà không hề làm mất chủ quyền của ai hết!

Mia mai

Nước ta đã xảy ra nhiều vụ tham nhũng, nhưng chưa có vụ tham nhũng nào có tính cách mia mai bằng vụ ông Công cán Ủy viên Bộ Xã Hội mới xảy ra.

Ông Công cán Ủy viên làm giấy tờ giả mạo để định đớp 10 triệu bạc tôn, chưa kịp nuốt trôi thì nội vụ đổ bể.

Nếu nội vụ êm trôi, không bị phát giác thì chắc trong số 10 triệu đó ông công cán ủy viên cũng chỉ

đớp được ba, bốn triệu sau khi chia chác, nhưng khỏi hải nhất là ông Công cán Ủy viên cho biết số dĩ ông phạm tội tham nhũng vì ô. thiếu tiền vận động ứng cử D Biều!

Nếu ông ta nêu lý do khác, như là vợ đau, con bệnh, hay là đánh bạc thua, hoặc có vợ nhỏ, thì việc tham nhũng 10 triệu bạc tôn kia coi bộ có lý do chánh đáng!

Nhưng ông Công cán Ủy viên là người có chí lớn không thỏa mãn với những lý do tầm thường đó! Và chánh nghĩa của ông, than ôi, lại là muốn phục vụ nhân dân tại Hạ nghị viện!

Phát giác trên đây làm cho nhiều người kẹt.

Thứ nhất là những viên chức chánh quyền, từ trung ương đến địa phương kỳ này ra ứng cử dân biểu.

Người ta tách đa nghi, thấy các ông tung tiền vận động tranh cử, sẽ hỏi: «tiền này ở đâu ra? Có giống tiền tôn ở Bộ Xã Hội chăng?

Kẹt nhất trong vụ này chính là ông Tổng trưởng Xã Hội Trần nguyên Phiêu. Ông Trần nguyên Phiêu đã từ chức đề ra tranh cử dân biểu ở đơn vị mới đô thành. Không biết có ứng cử viên đối thủ nào các cơ hỏi ông về tiền vận động bầu cử của ông không. Tuy vậy chớ xét về phương diện chức trách địa vị thời cái chức Tổng trưởng Xã hội có to hơn chức dân biểu nó cũng ít tai tiếng hơn chức dân biểu. Vậy mà ông tổng Phiêu lại treo ấn từ quan ra ứng cử thì hẳn là ông muốn phục vụ nhân dân nói chung và các trẻ em lai nói riêng. Hay có lẽ ông tuân theo lời hiệu triệu «các y sĩ yêu nước» của ông bác sĩ chủ tịch y sĩ đoàn?

Nguồn gốc

Trong bản khuyến cáo của Hội Đồng Kinh Tế Xã Hội gửi cho Hành Pháp và Lập Pháp có nhấn mạnh đến tệ trạng tham nhũng. Bản khuyến cáo có yêu cầu phải bặt trừ nạn tham nhũng triệt để, tận gốc, bằng cách bài trừ ngay các căn nguyên của tham nhũng.

Một trong các căn nguyên đó là luật Tổng Động Viên.

Một căn nguyên khác là sự bỏ nhậm tỉnh trưởng, quận trưởng quân sự thay vì cho bầu cử theo Hiến pháp qui định.

Vậy chớ cho bầu cử tỉnh trưởng thì các tỉnh trưởng có bớt tham nhũng chăng?

Giả thuyết đó coi bộ khó đứng vững.

Bằng cớ là các ông dân Biều, nghị sĩ cũng được bầu bán cả đó, mà vẫn có những ông dân Biều buồn lậu, có ông nghị sĩ thì thọt vô bộ Tài chánh xin thông cảm.

Mặt khác, các ông muốn ra ứng cử phải có tiền. Mà kiếm tiền cách nào lệ nhất để vận động bầu cử? Thưa cũng chỉ có một cách lệ nhất là tham nhũng.

Bằng cớ là ông cái ông Công cán Ủy viên Bộ Xã hội suýt đớp 10 triệu bạc tôn đó!

Cho nên nếu bầu tỉnh trưởng, quận trưởng, thời vì lý do chi chớ không phải vì lý do bài trừ tham nhũng!

THUỐC SÂU RĂNG VIỆT NAM

NAM KÝ

(Của giồng họ Nguyễn Quang gia truyền ở Bắc Việt)

Có bán nhiều nơi tại Hải Ngoại của người giồng họ. Cũng được kể nghiệp phát triển tại các quốc gia cư trú Quốc ngoại.

— Được liệu Xứ Sở (VN). Dời đảo khí lực «nguyên khí tạo hóa vũ trụ», khí thiêng Sông Núi (VN). Được liệu sơn hà bảo vệ tiềm lực, gốc tính, Quê Hương Dân Tộc. Linh diệu phi thường.

— «Bí Pháp» gia truyền đặc biệt của giồng họ Nguyễn Quang ở BV.

— Dụng diệu khoa học, ÂM DƯƠNG LÝ, đông phương linh động giữa: Vũ Trụ — Nhân Sinh (của Y giới VN phục vụ Nhân Sinh) (Vũ Trụ, Nhân Sinh, Gia Đình, Tổ Quốc, Nhân Loại)

Nổi danh tại Nội Quốc năm 1965 (KS 1.387)

Tiêu trừ tận gốc mọi căn bệnh đau răng. Bỏ sinh lực răng. Già chưa rụng răng. (Coi toa rõ)

THUỐC HAY GIÁ RẺ: Phụng sự Quê Hương (VN), Phục hưng kinh tế Xứ sở — Phục vụ đồng bào Quốc Nội.

PHÁT HÀNH TẠI NỘI QUỐC:

NAM KÝ 1083A Đại lộ Hậu Giang và 270 Rạch Cát, Quẹo (cua) Hậu Giang Rạch Cát, Ngã Năm, Mũi Tàu Phú Lâm Cholon. Thuốc Cao 50\$ Nước 35\$ sắp lên...

CÁNH HOA CHÙM GỎI

Nguyên tác
«TIỂU TY HOA»
của QUỲNH DAO

bản Việt văn
LIÊU QUỐC NHĨ

(TIẾP THEO)

Tôi lặng người đứng nhìn, hoảng hốt. Tiếng thét của lão làm tôi lo sợ, nhìn đôi cổng đóng kín, tôi bỗng như bị mất cả chủ đích, trước khi đến Đài Bắc, tôi đã từng tưởng tượng trăm lần, nhưng không ngờ sự kiện lại xảy ra ngoài sức tưởng tượng. Tôi cũng đã từng nghĩ đến chuyện họ không cho tôi ở trọ, nhưng cũng chưa hề tưởng được việc họ lại xua đuổi tôi một cách tàn nhẫn như thế. Tiếng hét của lão già râu xồm khiến tôi không thể tỏ bày được việc gì cả. Bây giờ bị nhốt ngoài cửa, trong một thành phố xa lạ lúc nửa khuya như thế này, tôi phải làm sao đây?

Đứng chần chờ trước cổng một lúc khá lâu, tôi không biết phải đi đâu bây giờ, gió đêm thổi bùng tạt rồi, trên trời lưa thưa những cánh sao, tôi bỗng cảm thấy lạnh vì khí hậu giữa miền bắc và nam hơi khác biệt nhau. Nhưng không thể đứng trước cổng mở rương lấy áo ra mặc, thôi thì đành chịu lạnh vậy. Con hẻm sâu hút không một bóng người, không một chiếc xe chạy qua, tôi phải đứng đây đợi sáng hay sao? Nhìn cảnh đêm trống trải, cô độc bỗng nhiên tôi muốn khóc, phải làm sao bây giờ đây? Làm sao? Trời ơi, mẹ tôi ở dưới tuyến đài có biết rằng tôi đã bị người ta tiếp đãi như thế này hay không?

Đứng như thế một lúc lâu, bỗng nhiên một chiếc xe đạp từ đầu hẻm quay vào, tôi trân trối nhìn, chiếc xe bỗng thảng lại trước mặt, một gã con trai từ trên xe nhảy xuống lạ lùng ngắm tôi, tôi cũng nhìn lấy gã vì không biết gã là ai, cũng không biết nên hay không nên giải bày cho hắn biết tại sao tôi phải đứng trước cổng này. Chúng tôi cứ nhìn nhau như thế, một chập sau hắn hỏi:

— Cô đứng đây làm chi vậy? Đoạn quay sang nhìn chiếc valise để dưới đất cạnh tôi hắn bỗng khoanh tay lại gật gù, hỏi:

— À hay là cô bỏ nhà ra đi vì cãi lộn với mẹ chứ gì, phải không? Thôi được rồi, cho tôi biết địa chỉ, tôi sẽ đưa giùm về nhà cho nhé?

Tôi chăm chú nhìn hắn, gã này thật lắm chuyện, tôi nào có phải là đứa trẻ nít lên ba đâu mà hắn tưởng? Chính nhờ nhìn gã, tôi mới thấy hắn hãy còn trẻ, chỉ độ hai mươi sáu, 27 tuổi, mặc áo chemise trắng dài tay, cúc tay không cài bỏ lửng. Áo thì hở cổ không cavate, đầu tóc lại rối bù.

— Sao, được không? Gã hỏi tiếp. Bộ cô tính ngủ đêm ở đây sao hở? Hay là cô vào nhà ngồi chơi một chút đi nhé. Vừa nói hắn vừa chỉ vào đôi cánh cổng màu đỏ.

Tôi choàng tỉnh, đứng thẳng người lại, hỏi với gã:

— Bộ anh ở đây sao? Nhà này của anh đấy à?

— Vâng tôi ở nơi đây. Gã gật đầu. Mặc dù đây không là nhà của tôi nhưng cô có thể tạm xem như vậy, tôi sẽ tìm cách để cô ngủ nhờ một đêm, nhưng mai phải về nhà nghe, chịu không?

Tôi gục đầu nhìn xuống, muốn khóc — Tôi, tôi bây giờ không có nhà cửa. Nhưng cổ trần tĩnh lại, bây giờ đâu phải là lúc phải xúc động, phải giải quyết vấn đề của chính mình nữa chứ? — Tôi đến đây, mục đích là tìm giáo sư La Nghị.

Gã thanh niên ngạc nhiên — Tìm giáo sư La Nghị? Thế tại sao này giờ cô không chịu bấm chuông?

— Tôi đã bấm rồi đấy chứ, nhưng đã bị một lão quái đuổi ra.

— Lão quái nhân, Ai vậy?

— Vâng, một lão già cổ quái, râu tóc bùm xùm, không nhìn thấy cả chân mày và miệng.

Gã thanh niên bỗng nhìn tôi một cách thú vị, hỏi:

— Thế cô tìm giáo sư La Nghị có việc chi?

— Có chứ, một vấn đề hết sức quan trọng.

— Vậy cô hãy theo tôi vào nhà nhé!

Gã ta thò tay vào túi tìm chìa khóa mở cửa, một tay đẩy xe, một tay xách giùm valise cho tôi bước vào cửa. Qua khỏi cửa, tôi chợt khám phá ra rằng mình đi trong một khu vườn hoa rộng lớn. Gã thanh niên đứng xe bên căn nhà nhỏ, đóng cổng lại đoạn quay sang nói:

— Bây giờ mình vào phòng khách xem có giáo sư ở trong không nhé.

Hắn bước trước, tôi theo sau. Trong đêm tối, chỉ trông thấy bóng cây ăn hiện, qua khỏi con đường nhỏ lối sỏi, tôi nhìn thấy một tòa nhà đồ sộ hai tầng, phía trước có bậc đá và đèn hắt còn cháy sáng.

Qua khỏi bậc thềm, đẩy cánh cửa kính sang bên gian phòng bên trong tối om, gã thanh niên tìm ngắt điện, đèn bật sáng, tôi thấy mình đang đứng giữa gian phòng khách rộng rãi, bộ salon đề cập tường với chiếc đàn piano bên góc trên có lọ hoa.

— Cô ngồi đây đợi tí nhé, tôi sang phòng sách tìm giáo sư.

Tôi ngồi đấy, trong khi hắn đẩy cánh cửa nhỏ ra đi, tôi hồi hộp nhìn quanh, phòng khách này bình như có cửa ăn thông mọi phía, cánh cửa lớn bằng thủy tinh được che khuất với bên ngoài bằng tấm màn voan màu trắng. Bốn bề yên lặng khiến cho tôi không mấy an tâm. Sự mệt mỏi từ sáng đến giờ vì chưa hề được nghỉ ngơi cảm giác rối rắm phiền muộn bao quanh, khiến cho tôi ước mơ được trở về gian phòng nhỏ của mẹ để đánh ngay một giấc ngon lành.

Có tiếng cửa mở, tôi quay vội lại, lòng không khỏi khiếp đảm, lão già kỳ quái ban nãy bỗng xuất hiện, đôi mắt giận dữ đang tròn xoe nhìn tôi như muốn nuốt sống. Dưới ánh sáng của ngọn đèn, vóc dáng to lớn với mái tóc bông của ông càng làm lộ vẻ kinh dị, tìm tôi như muốn nhảy ra khỏi miệng. Lão bước lại gần tôi. Trong một phút giây, tôi bỗng

có cảm tưởng lão zách cổ tôi dậy tống ra khỏi phòng. Nhưng lão không làm thế mà chỉ nện mạnh gót chân hét to:

— Ai cho cô vào đây chứ hả? Ai cho?

— Dạ thưa tôi ạ! Có tiếng trả lời từ bên cửa. Lão già quay sang nhìn gã thanh niên lúc nãy cho tôi vào, lão hùng hổ:

— Anh à? Tại sao anh cho cô ta vào đây? Ai biểu anh vậy?

— Dạ lúc này cô ta nói muốn gặp giáo sư, hình như cô ta có chuyện gì quan trọng lắm muốn nói, nhưng giáo sư đã làm cho cô ta hoảng sợ—Gã thanh niên lơ đãng đáp.

Trời! Vậy ra đây là giáo sư La Nghị đây ư? Con người kỳ quái không thần thiện như thế mà mẹ lại bắt tôi đến ở với ông ta chẳng? Tôi ngạc nhiên tròn xoe mắt nhìn. Giáo sư La Nghị cũng quay sang nhìn tôi, ông đưa tay lên vuốt lấy mũi, đôi chân mày sậm hơi nhíu lại, đoạn miễn cưỡng hỏi:

— Vậy thì cô có phải là bạn của Hạo Hạo chăng?

Tôi ngạc nhiên! Hắn muốn nói gì thế? Nhưng sau đó tôi đoán ngay ra là có lẽ ông ta đã ngộ nhận tôi là người ông không thích gặp. Dầu sao đi nữa không thể để tình trạng này kéo dài, tôi phải giới thiệu cho ông ta biết ngay tôi là ai mới được. Tôi nói:

— Dạ tôi họ Mẫn, tên là Ưc My con của Giang tú Lâm ạ—Giang tú Lâm là tên của mẹ tôi—Mẹ tôi có gửi cho ông một bức thư nhờ tôi trao cho ông. Nói xong, tôi lấy bức thư từ valise trao ngay cho ông ta. Giáo sư La Nghị sau khi nghe tôi từ giới thiệu xong xúc động như chạm bởi luồng điện, ông há hốc miệng, đôi mắt chăm chú nhìn tôi yên lặng không đáp. Một lúc sau, như chợt tỉnh ông chớp ngay bức thư xé toạc ra, liếc sơ nhìn những dòng chữ trên giấy, xong quay sang tôi, lời lẽ cộc lốc:

— Mẹ của em giờ ra sao?

— Chết rồi. Tôi nói.

Ông hơi nhíu mày, hừ một tiếng trong mũi—Tại sao lại chết? Chết ở đâu?

— Chết ở Cao Hùng, bệnh ung thư tử cung. Tôi cũng đáp gọn.

— Cao Hùng ư? Miệng ông lại nhả không thành tiếng, một lúc sau lại lập lại—Cao Hùng? và quay sang, đôi mắt sáng chăm chú nhìn lấy khuôn mặt tôi, một lúc lâu ông lại đưa tay lên vuốt mũi, đoạn nói:

— Thôi được, mắt em mở muốn hết lên rồi, thôi để chuyện ngày mai kể tiếp nhé.—Giọng nói thô lỗ bỗng trở nên ôn tồn hơn—Em từ Cao Hùng đến phải không? Thôi đi ngủ ngay đi nhé.

— Dạ!

Dáng dấp ông ta có vẻ hơi hối hận—Tại sao lúc này khi tôi ra mở cửa, em không nói ngay, nếu không gặp thẳng Trung Đan thì em đứng ngoài cửa suốt đêm rồi sao?

Tôi bối rối : — Nhưng mà lúc này giáo sư nào có để cho em nói gì được đâu ?

— Hừ ! Ông ta lại hừ thêm một tiếng, đoạn quay sang nhìn gã thanh niên lúc này bảo :

— Lại đây Trung Đan !

Gã thanh niên lại gần, không quên mỉm cười nhìn tôi.

— Dẫn cô này lên lầu. Giáo sư ra lệnh, đoạn quay sang nhìn tôi—Lúc này em nói em tên gì họ gì đây ?

— Dạ em tên Mẫn Ưc My. Ưc là ký ức, còn My là chữ My có thêm bộ thủy bên cạnh.

— Mẫn—Ưc—My. Ô ta nhấn mạnh từng tiếng như để ghi nhớ, sau đó lại lải nhải câu gì trong miệng như rủa thầm một ai, hoặc là không thích tên tôi gì đấy, đoạn xua tay—Họ Mẫn ư? Họ không đẹp lắm. Nhưng thôi, Trung Đan, hãy dẫn cô họ Mẫn này lên lầu, phòng ở cạnh phòng của Khởi Khởi đó nhé.

Tôi cúi đầu lúng túng :

— Thưa giáo sư, tôi... tôi muốn được tắm một chút trước đã ạ.

Giáo sư La Nghi bực bội: Trời ơi ! sao lộn xộn vậy ? lên lầu đi, đi đi !

Tôi chần chờ một lúc xong đứng dậy, gã thanh niên tên Trung Đan đã xách lấy valise tôi bước ra cửa, tôi chỉ còn biết bước theo, đến trước cửa tôi quay lại nhỏ nhẹ.

— Xin chào giáo sư, cảm ơn giáo sư đã cho tôi ở trọ.

Ông ta vẫn đứng đó, gương mặt đầy râu tóc dụi hắt xuống, những chiếc râu hơi rung động, đôi mắt sáng trợn lẩn cả nét ôn hòa, ông quay người đến ngó, trên ghế, tôi vẫn nghe thấy những tiếng lẩm bầm không rõ của ông trong phòng.

Theo bước chân gã thanh niên, tôi đi qua một gian phòng rộng lớn khác, có lẽ đây là phòng ăn của nhà họ La. Gian phòng thật rộng và ngăn nắp, bên cạnh có một cầu thang dẫn lên lầu, qua khỏi cầu, chiếc hành lang rộng, hai bên là hai dãy phòng. Trung Đan dẫn tôi đến gian thứ ba bên mặt, mở cửa, bật đèn xong, quay sang nhìn tôi cười :

— Cô My, tôi nghĩ có lẽ giáo sư La Nghi chờ đợi cô đã mấy tháng nay rồi, căn phòng này đã được sửa soạn từ ba tháng trước.

Tôi tò mò nhìn vào phòng, chiếc phòng ngủ được chăm sóc khéo léo và xinh xắn, chiếc giường nệm cá nhân, bàn trang điểm, chiếc tủ đựng quần áo, chiếc bàn giấy xinh đẹp trên có đèn ngọn đèn bàn, ngoài ra còn một chiếc kệ sách lồng kính trên có bình hoa hương.

Trên giường, nệm gối xếp đặt ngay ngắn, chứng tỏ chủ nhân đã sẵn sàng đón nhận tôi. Sự ngỡ ngàng khiến tôi hơi ngại ngùng, Trung Đan nhìn tôi cười luôn miệng :

— Cô thấy có đẹp không ? Cách bài trí này so với phòng của Khởi Khởi con gái giáo sư La Nghi tương tự. Tôi rất sung sướng được biết cô là một

nhân vật mới của gia đình họ La, bây giờ xin phép không dám làm phiền cô, để mai ta gặp lại nhé.

— Cảm ơn anh. Tôi không biết gọi anh ta là gì khác hơn, vì chưa biết rõ địa vị của Trung Đan trong gia đình này. Có lẽ Trung Đan cũng đoán được ý của tôi, nên hắn nói :

— Tôi họ Từ, trên Trung Đan, chữ Trung là Trung Gian, còn Đan là tên một loại cây. Ngưng một phút, hắn lại tiếp — Tôi chưa biết cô là ai, nhưng tôi đoán có lẽ địa vị của hai ta trong ngôi nhà này giống nhau. Thôi được rồi, câu chuyện sẽ bàn sau, bây giờ xin phép cô !

Hắn bước ra khỏi phòng, thục tay đóng cửa lại. Tôi đứng giữa phòng đợi mãi lúc cánh cửa khép lại mới buột miệng — Chào anh,

Tôi chắc hẳn nghe thấy lời chào của tôi. Nhìn khắp gian phòng, tôi bỗng có cảm giác như đang sống trong ảo tưởng, ngôi nhà này quá huy hoàng, quá xinh xắn, không thể ngờ lại có thể thuộc về tôi được, như vậy đây là sự thật, tôi đã không hề bị nhạo báng, bị bỏ rơi mà lại còn được đặt vào một hoàn cảnh mới sang trọng gấp trăm lần gian phòng khi xưa mẹ tôi đã sống. Đến bên song cửa, tôi kéo cao tấm màn xanh lơ, tôi mở vội cửa kính, luồng gió đêm từ ngoài lùa vào mang theo mùi hoa dại thơm ngát, hít một hơi dài, nhìn ra ngoài cửa lòng vẫn băn khoăn, tôi tự hỏi : — Tôi là ai ? Một đứa bé mồ côi vừa mất mẹ ? Tôi hiện ở đâu đây ? Ngôi nhà một người bạn xa lạ ? Có phải đây là một sự thật chăng ?

Ngọn gió đêm lùa qua hàng cây cao trong vườn quanh quẩn quanh tôi rồi lượn ra ngoài, tiếng gió rít nhẹ như lập lại những câu hỏi mơ hồ :

— Có phải đây là ta đang sống thật hay chăng ?

oOo

2

Tôi bắt đầu thức giấc khi những tia nắng ban mai rọi vào phòng. Trong cơn mơ màng tôi không biết mình đang ở đâu. Chiếc nệm êm, cánh gối mới mang đến một mùi thơm nhẹ nhàng. Đôi cửa kính rung nhẹ bên ngoài khi gió thổi đến, tất cả thật xa lạ đối với tôi. Đôi mắt khẽ chớp, gió từ phương nào thổi đến mà lại nhẹ nhàng thơm tho như vậy ? Tôi hít lấy một hơi dài, có phải mùi hoa hồng ? Hoa lai ? hay Diễm kim hương ? Trở mình sang một bên, rồi tôi lại nhắm mắt ngủ lại, nhưng gió thổi đến làm lạnh đôi vai, ôm kín cả cả thân, thế mà mặt vẫn lạnh, có phải vì tôi qua quên đóng cửa sổ chăng ? Nhưng tôi nhớ rõ là mình đã đóng kín rồi cơ mà, thế thì gió từ đâu đến đây ? Tôi lăn trở lại cố gắng mở mắt và choàng tỉnh.

Đôi mắt nhìn thẳng vào khung cửa sổ, tôi bỗng ngạc nhiên vô cùng, vì đôi cánh cửa đang mở, chiếc màn the xanh đang bị gió thổi phất phơ, màu trời xám nhạt đang lùa vào đây phòng, nhưng điều tôi

ngạc nhiên, không phải là vì cửa sổ bị mở tung ra, mà vì chiếc bóng trắng đang đứng cạnh cửa, chiếc bóng bất động mờ ảo như sương.

Đó là bóng dáng của người đàn bà, đang hướng mặt nhìn ra ngoài cửa sổ, đầu lưng về phía tôi, chiếc áo dài màu trắng bằng the mỏng, tóc đen xõa ngang vai bị thổi tung bay trong gió, dáng cao và gầy của bà lơ lửng trong lớp vải. Tôi chăm chú nhìn, không hiểu tại sao bà ta lại xuất hiện trong phòng tôi ? Bà ta là ai ? Chờ đợi một lúc lâu vẫn thấy bà đứng bất động như đang chờ tâm nhìn một cái gì ngoài cửa sổ mà không quay lại, tôi giả vờ ho một tiếng, bà khẽ quay đầu sang và bước đến cạnh giường tôi.

Bà đứng trước giường chăm chú nhìn tôi, trong khi tôi vẫn nằm trên giường cũng ngó bà không chớp mắt, gương mặt thật lạ lùng nghiêm trang, trắng xanh, chỉ có đôi mắt to là mang vẻ sống động. Đôi mắt sâu hút đó đang chăm chú nhìn tôi trong khi đôi môi mím chặt như chẳng muốn cùng tôi bàn chuyện.

Chúng tôi cứ thế yên lặng nhìn nhau, trời sáng dần, ánh sáng bắt đầu rọi vào phòng khiến tôi dễ dàng nhận diện khuôn mặt bà ta hơn. Tuy không còn trẻ nữa, đôi mắt đã có những vết xếp, mép môi với những vết tích của trời gian nhưng nét da vẫn gòn mọng màng có lẽ bà ta đã ngoài bốn mươi.

Một lúc lâu bà ta mới quay nhìn nơi khác và buông tiếng thở dài nào nuốt chưa xót ngó ra ngoài song, bà nói nhỏ nhẹ :

— Chị ấy chết thật rồi sao ?

Tôi không biết có phải bà ấy hỏi tôi hay chăng ? Tôi cũng không biết tiếng chị ấy là để hỏi ai ? Nhưng tiếng nói của bà ta đã đánh tan sự nghi ngờ mà quý. Ngôn ngữ có thể làm tiêu tan về xa lạ giữa người với người, tôi đoán có lẽ bà ta chính là bà chủ của ngôi nhà này, vì thế tôi mong mỗi chúng tôi có thể thân mật nhau hơn.

— Thưa bà, bà hỏi tôi đấy chứ ?

Bà ta quay sang nhìn tôi với đôi mắt lạnh lùng :

— Vậy chứ có tưởng tôi nói ai ?

— A.—Tôi hơi cảm thấy ngỡ ngàng—Bà muốn hỏi mẹ tôi đấy à ? Mẹ tôi đã chết rồi. Thưa bà. Bà ta nhìn tôi một lúc, đoạn gật đầu như nói thầm một mình :

— Chết rồi à—Quay sang nhìn song cửa với đôi mắt âu sầu — Chết rồi cũng như đã được giải thoát rồi ! Bà lại quay sang nhìn tôi, rồi lặng lẽ bước ra khỏi phòng. Tiếng bước thật nhẹ nhàng không một tiếng động. Khi bóng dáng bà đã khuất, tôi mơ hồ cảm thấy như thái độ của bà không thân thiện lắm với tôi.

Ngồi trên giường, hai tay ôm lấy gối, tôi nghĩ ngợi mãi vẫn không tìm thấy một lý do, chỉ biết là mình đang sống trong một hoàn cảnh lạ lùng. Mẹ thường nói tôi không thực tế, hay nghĩ vẩn vơ, tôi phải học làm người lớn, bỏ cái bản tính trẻ nít. Choáng dậy, thay áo quần, mở cửa ra hành lang

trống vắng không một tiếng động, nhìn đồng hồ đã tám giờ, có lẽ ngoài tôi ra mọi người trong gia đình này đều quên thói ngủ trưa cả.

Đến phòng rửa mặt, nhìn đáng mình trong gương tôi thấy thích thú, đôi mắt long lanh với đôi má phúng phính mà mẹ thường bảo là chưa hề biết đau khổ là gì. Đó là một sự thật vì trước ngày mẹ bệnh, cuộc đời tôi chưa hề khổ đau bao giờ, tôi thích cười đùa sung sướng như cộng cổ « vô ưu ». Cộng cổ không bao giờ buồn. Tôi không biết có cây cỏ nào mang tên như vậy không. Cảm nghe mẹ thường bảo vào gọi tên tôi như vậy thôi. Nhưng mà, đến khi mẹ bệnh và mất đi, thì niềm vui của tôi cũng khép lại, cộng cổ không buồn giờ đã biết buồn với bao nỗi khổ đau vô bờ của cuộc sống.

Từ phòng rửa mặt trở về phòng, tôi ngạc nhiên vô cùng khi thấy có tờ giấy khoảng mười bảy, mười tám tuổi đang sắp xếp đệm gối và đồ đạc trong phòng tôi. Áo ngủ đã được bỏ vào ngăn tủ, ngay cả valise của tôi cũng bị mở tung ra, áo quần trong ấy đang được treo vào tủ đựng, chỉ có hai bức hình là còn nằm trên bàn giấy mà thôi.

Người tờ giấy thấy tôi cúi đầu chào :

— Thưa cô, em tên là Mạc Bình, bà chủ sai em đến hầu cô.

— Ô ! Tôi quá ngạc nhiên khi thấy mình được sủng ái, hồi nào tôi giờ, tôi có được ai hầu hạ đâu, nhìn đứa tờ giấy sạch sẽ gọn gàng, tôi bỗng ngỡ ngàng :

— Để đó tôi làm cũng được mà !

Mạc Bình nhìn tôi cười, có lẽ hẳn ngạo tôi là đứa con gái nghèo chưa hiểu đời, nhưng nụ cười của hắn không có vẻ gì ngạo báng. Ôm bình hoa trên tay Mạc Bình hỏi tôi :

— Thưa cô cô thích loại hoa nào ạ ?

— Hoa hồng cũng đẹp lắm rồi ! Tôi đáp.

— Cô chủ tôi không thích loại hoa có sắc đỏ—Mạc Bình đáp—Cô chỉ thích loại hoa cánh tam vừa khó trồng lại vừa ít bông, trong khi bà chủ lại thích loại hoa trắng.

Tôi hơi ngạc nhiên—Thế tất cả những loại hoa đó đều được trồng lấy cả à ?

— Vâng ạ, ngoài vườn hoa ra, chúng tôi còn một nhà mát để nuôi hoa nữa. Mạc Bình đáp. Tất cả mọi người trong nhà này ai cũng đều thích hoa cả. Rồi như sợ nhớ điều gì Mạc Bình hoảng hốt—Chết không, ti nữa thì quên rồi, ông chủ đang đợi cô trong phòng ăn. Đến cửa nó lại nó quay vào nói : Vậy cam hoa hồng hồ có ?

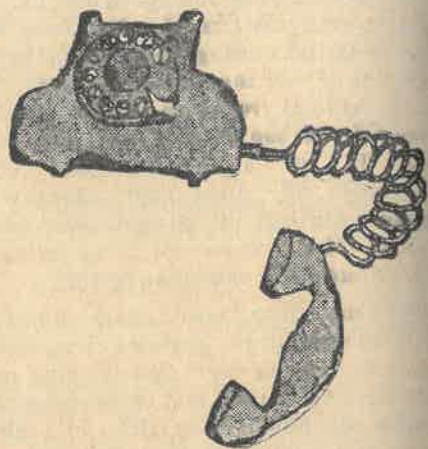
— Thôi được ! Tôi đáp.

(CÒN NỮA)

MỘT VÒNG THẾ GIỚI

Vương Hữu Bội

PHÁP A la recherche de Marcel Proust

Ngày 10 tháng 7 năm nay nước Pháp sẽ kỷ niệm 100 năm sinh nhật của nhà văn Marcel Proust mà tác phẩm Đi Tìm Thời Gian Đã Mất (A la recherche du temps perdu) đã trở thành tuyệt đỉnh của tiểu thuyết tâm lý đầu thế kỷ 20 này.

Du khách khắp nơi trên thế giới đổ xô về một ngôi làng nhỏ cách Paris 73 dặm về phía Tây Nam. Đó là một ngôi làng tầm thường, với 3250 dân, mang tên là Illiers. Nhưng vào ngày 10-7-71 này, ngôi làng sẽ được đổi tên là Illiers Combray, để kỷ niệm cái tên Combray, ngôi làng hồi tưởng của Marcel Proust.

Chính tại ngôi làng Illiers này mà Proust đã sống những ngày mùa hè thời thơ ấu. Trong tác phẩm của ông, ngôi làng đã được đặt tên là Combray.

Trong đám du khách đổ xô về Illiers đầu tháng này, người nào cũng tìm mua 1 cái bánh madeleine. Cái bánh nhỏ bé trông như một cái bánh tằm của các chú ba Tàu bán ở Saigon Cholôn này sở dĩ được các du khách hâm mộ như vậy cũng chỉ vì đã được Marcel Proust làm cho bất tử. Trong cuốn «phia nhà Swann» mở đầu bộ «A la recherche du temps perdu» của Proust tác giả đã mô tả cảm giác khi đặt cái bánh madeleine nhúng trà lên

lưỡi, và cảm thấy cái vị ấm áp của chiếc bánh, mà từ cái cảm giác đó, ông bắt đầu hồi tưởng lại cả quá khứ của ông.

Cửa hàng bán bánh của bà Benoit ở Illiers bỗng dựng phát tài. Cửa hàng patisserie ở Place du Marché này trước kia chỉ bán được 3,4 cái bánh madeleine một tuần. Mỗi bữa nay thì bà Benoit phải bán hàng ngàn cái bánh Madeleine cho những khách văn chương muốn hồi tưởng lại Marcel Proust. Mỗi cái bánh chưa đầy 50 đồng bạc VN.

Bà Benoit thú thực: «Nếu cứ kéo dài như vậy, tôi sẽ phải đi học tiếng Anh, tiếng Đức, tiếng Ý và cả tiếng Nhật, tiếng Tàu nữa!». Vì đám độc giả của Proust thuộc đủ mọi quốc tịch khác nhau.

Ngôi làng Illiers Combray còn gìn giữ được rất nhiều khung cảnh cũ, di tích các địa điểm được mô tả trong tác phẩm của Proust.

Người ta có thể tới viếng ngôi nhà cổ màu xám của dì Elisabeth Amiot (trong truyện Proust gọi là Tante Léonie), cách hàng bánh của bà Benoit hai dãy. Trong phòng ngủ của Tante Léonie trên cái bàn ngủ vẫn đặt 1 cái bánh madeleine do cửa tiệm của bà Benoit cung cấp, mấy ngày lại thay bánh một lần.

Cách ngôi nhà của Tante Léonie mười phút đi bộ, qua con sông Loir (không phải sông Loire) người ta sẽ tới Pré-Catalan ngôi vườn thời thơ ấu của Proust.

Khu vườn có bóng cây và bãi cỏ này, trở thành khu vườn nhà Swann, mà cậu Marcel trong tác phẩm của Proust đã gặp gỡ cô Gilberte. Vườn Pré-Catalan vẫn nguyên như ngày xưa, có điều là du khách không được nằm bô ra trên cỏ như Proust đã làm.

Tôi thăm làng Illiers Combray này nay, du khách sẽ được gặp một người bạn cũ của Proust, Philibert Louis Larcher, năm nay 90 tuổi. Chính vị thanh tra học vụ này đã cố gắng bảo tồn các di tích lịch sử của làng Illiers trong suốt 30 năm qua để tưởng nhớ Proust. Nhờ cố gắng của cụ mà ngôi nhà của Tante Léonie đã được biến thành cổ tích quốc gia.

Nhưng dân làng Illiers không phải ai cũng ưa nhà văn Marcel Proust. Có người chê ông văn sĩ này là vô thần, đạo đức giả, có người vạch cái tật xấu đồng tính ái của ông ta ra.

Dân làng Illiers cũng chẳng quan tâm khai thác đám du khách hâm mộ Proust, trừ cửa tiệm bánh của bà Benoit. Mà bánh của bà Benoit do một nhà làm bánh ở gần nhà Tante Léonie cung cấp. Ông làm bánh này thì chẳng bao giờ quan tâm đến văn chương Marcel Proust cả!

PHI CHÂU Madagascar ! Vấn bản tay ông Đại Sứ

Tuần qua các báo chí bên Mỹ tiếp tục tiết lộ về hồ sơ Ngũ giác Đài, tới giai đoạn «Đảo chính Ngũ đình Diệm». Tại Việt Nam, dù bênh hay chống ông Diệm người ta cũng dự biết vai trò của ông Đại Sứ rất quan trọng trong âm mưu của các tướng lãnh ngày 1-11-63.

Kể từ ngày đó, các ông Đại Sứ Hoa Kỳ tại các xứ chậm tiến có một bộ mặt hơi...khả nghi.

Gần đây, vụ trục xuất ông Đại Sứ Hoa Kỳ ở Madagascar, càng làm cho vai trò ông Đại Sứ khả nghi hơn nữa. Nhất là ông Đại Sứ Marshall này lại là cựu nhân viên tình báo CIA.

Đảo Madagascar vốn là cựu thuộc địa của Pháp, giống như Việt Nam và đó cũng là nơi có nhiều Việt kiều cư ngụ, nhiều nhà ái quốc Việt Nam bị lưu đây.

Mười một năm trước đây, hòn đảo này được trao trả độc lập và trở thành xứ Cộng Hòa Malagasy, với dân số 7 triệu người. Ảnh hưởng của Pháp trên xứ cựu thuộc địa này rất quan trọng về kinh tế chính trị và văn hóa.

Cuối tháng 6 vừa qua, hòn đảo trăm lạng này bỗng dựng xáo trộn. Vào dịp lễ độc lập của Cộng Hòa Malagasy, có cảnh sát bao vây các khu phố, xét giấy căn cước mọi người và lục soát tìm vũ khí bất hợp pháp. Thế rồi báo chí loan tin có đảo chánh, lại có tin phản đảo chánh thành công! trong mớ tin tức lộn xộn đó thì có hai tin chắc thực! vụ tổng giám cựu Phó T. Thống André Resamper và vụ trục xuất đại sứ Hoa Kỳ Anthony Marshall.

Ông cựu Phó Tổng Thống bị bắt và tổng giám vì tình nghi âm mưu đảo chánh đương kim Tổng Thống Tsiranana. Sáu tháng trước, người ta vẫn còn tưởng rằng ông Resamper là chánh trị gia sẽ lên ngôi thừa kế Tổng Thống Tsiranana. Mới tháng gần đây, bỗng dựng ông T. Thống đọc một bài diễn văn này lửa nhắm vào ông cựu Phó Tổng Thống. Bài diễn văn của Tsiranana tố cáo một «đế quốc ngoại bang»

toàn xen vào nội bộ xứ Malagasy trong một âm mưu đảo chính. Và tuy không nói rõ, người ta cũng hiểu ngay ông ám chỉ Hoa Kỳ là «đế quốc ngoại bang».

Chỉ một ngày sau khi đọc bài diễn văn, TT Tsiranana cho mời đại sứ Mỹ tới bộ Ngoại giao và long trọng yêu cầu ông Đại sứ trở về nước tham khảo ý kiến nội trong 5 ngày — một bình thức trục xuất rất lễ độ. Nhưng đề làm bí mật đại sứ Mỹ chánh phủ Malagasy yêu cầu các phái đoàn ngoại giao không ai được đi tiễn đưa ông Marshall ở phi trường!

Ông Đại sứ Tony Marshall, 47 tuổi, trước là nhân viên của cơ quan tình báo CIA, sau sang làm ở bộ ngoại giao. Các giới chức chánh phủ Mỹ cho rằng việc ông Marshall là cựu nhân viên của CIA không ăn nhập chi đến vai trò Đại sứ của ông. Nhưng dân Madagascarer, nhất là các nhân viên tình báo Pháp thì không đồng ý như vậy.

Theo các báo Mỹ việc trục xuất ĐS Marshall đúng là một âm mưu của tình báo Pháp.

Gần đây Pháp rất lo lắng vì các quyền lợi của Pháp ở Phi Châu nói chung và ở Malagasy nói riêng bị Mỹ thô tay vào chộp mất. Vì vậy trùm gián điệp Pháp ở Phi Châu là Jacques Foccart đã hành động, và chính me sừ Jacques này đã gài viên đại sứ Mỹ vào bẫy để bị trục xuất.

Viên đại sứ Marshall phải một cái tội, là hoạt động tích cực quá, ông ta quá ư mẫn cán, thường xông xáo mọi nơi và tiếp xúc với quá nhiều người. Riêng sự sốt sắng quá độ đó cũng đủ làm Pháp sốt ruột rồi, Pháp đang lo ngại Mỹ sẽ chộp mất các mỏ dầu lửa ở Madagascar dù hiện nay thì chưa ai tìm thấy dầu lửa trên hòn đảo này cả!

Nhưng chỉ cần nghĩ thấy hơi dầu lửa cũng đủ để các cường quốc đàn anh đá nhau rồi!

NA UY Phạm nhân làm quan tòa

Thủ đô Oslo của xứ Na Uy lại vừa được dùng làm nơi xử án nước Mỹ.

Nước Mỹ được coi là tội nhân bị lỗi ra trước tòa, mà bản cáo trạng ghi là «tội ác về chiến tranh Việt Nam».

Ban tổ chức phiên tòa kỳ này là ủy ban quốc tế điều tra tội phạm chiến tranh của Mỹ ở Việt Nam, một ủy ban hậu thân của tòa án chiến tranh do cố triết gia Losd Bertrand Russell tổ chức bốn năm trước ở Thụy Điển.

Cũng giống tòa án của Bertrand Russell ủy ban này bao gồm các nhà tri thức, tự coi là đại diện cho dư luận thế giới về tội ác của Mỹ tại Việt Nam, trong số 89 nhân vật dự kỳ này có các học giả nổi tiếng như kinh tế gia Gunnar Myrdal người Thụy Điển,

Dù ủy ban trên tự coi là hoàn toàn độc lập không liên hệ đến bất cứ chánh phủ nào, nhưng người ta vẫn tò mò muốn biết nó được ai tài trợ?

Một cơ quan đã giúp đỡ cho cái ủy ban này hoạt động là Hội Đồng Hòa Bình Thế Giới, 1 tổ chức do Nga Sô nắm đầu.

Nhưng một khuôn mặt ngồi vào hàng ghế quan tòa của ủy ban đã làm cho phiên tòa trở nên vô vị.

Khuôn mặt đó là ông Ler Smirnov, một thẩm phán Tối cao pháp viện của Liên bang Sô viết. Việc ông Smirnov là người Nga không quan trọng. Quan trọng hơn là ông Smirnov đã từng ngồi xử vụ án các nhà văn Nga chống chánh phủ, Yuli Daniel và Andrei Sinyavsky hồi năm 1966.

Ban tổ chức đã cố ý giới thiệu Smirnov từng tham dự các tòa án quốc tế về tội phạm chiến tranh thứ II ở Nuremberg và ở Tokyo nhưng báo chí Na uy đã tố giác sự kiện Smirnov cũng đã đóng vai quan tòa trong một vụ án đàn áp văn nghệ sĩ và tri thức. Báo chí Na Uy đã viết bài cho rằng Smirnov không xứng đáng để ngồi vào ghế quan tòa, nhưng ông tòa Nga nay vẫn cứ ngồi lý.

Trong số các báo ở Oslo, tờ Aftenposten có ảnh hưởng rộng viết rằng: «Tòa án xử vụ VN thật sự không phải ở Oslo, mà chính là ở bên Mỹ... nhất là trên các hệ thống báo chí và thông tin ở Mỹ».

đang cố gắng nói hết những sự thực về những gì xảy ra ở VN cho dân chúng Mỹ được biết, dù biết thì hết sức đau lòng !

ĐÔNG ÂU

Cộng Sản cải cách

Một triết gia Cộng sản lỗi lạc vừa mới từ trần, đó là Gyorgy Lukacs, lý thuyết gia Mác xít hạng nhất của thế kỷ 20 này. Sách của Lukacs thường vẫn bán ở Saigon, với bản dịch tiếng Pháp thường do nhà Gallimard xuất bản trong loại sách Idée.

Lukacs là một triết gia, một nhà phê bình văn nghệ, người Hung gia Lợi và đã có một thời gian dài bị giam lỏng ở Nga Xô. Tháng trước ông tạ thế, và được làm đám tang một cách trọng thể ở nghĩa trang Kerepesy ngoại ô thành phố Budapest thủ đô Hung Gia Lợi.

Việc cử hành đám tang của Lukacs một cách trọng thể là một dấu hiệu tốt trong thế giới Cộng Sản ở Đông Âu. Vì triết gia Mác xít này, gần đây, vẫn còn bị các tay Cộng Sản chính thống tố cáo là lạc đường. Lukacs đã chủ trương: chế độ Cộng Sản quá cứng rắn cần được thay đổi. Bây giờ ông chết đi, được chính phủ Cộng Sản làm tang lễ, có quân nhạc thổi kèn chào, người ta tin rằng tư tưởng của ông đã thắng thế, nghĩa là chủ nghĩa Cộng Sản ở Đông Âu đang bị xét lại.

Trong số các xứ Cộng Sản Đông Âu, hình như chỉ còn ba nước vẫn theo đường lối cứng rắn chặt chẽ là Đông Đức, Tiệp Khắc và Bulgaria. Tại các xứ như Hung, Lô, Ba Lan một không khí cải cách đang lan tràn, mà dẫn đầu là Hung.

Trùm CS Hung Janos Kadar lên ngôi từ cuộc cách mạng đẫm máu 1956 của dân Budapest bị đập tắt nhưng hiện nay Kadar lại là lãnh tụ Cộng Sản Đông Âu thành công về lãnh vực hướng dẫn ngành kinh tế. Ngay lãnh tụ mới của Ba Lan là Gierek cũng học hỏi theo Kadar về các phương pháp cải tiến việc quản trị kinh tế.

Các lãnh tụ Cộng Sản đã thực tế hơn và bớt chú trọng đến giáo điều ý thức hệ trọng việc quản lý kinh tế. Nền kinh tế mới càng ngày càng

phức tạp đến nỗi các lý thuyết kinh tế Cộng Sản đã dần dần lỗi thời. Một điểm đặc biệt thay vì chính sách chỉ huy và tập trung quyền hành vào bộ máy trung ương, ngày nay các ông trùm Cộng đảng đã nói tới việc «tham gia» của các nhân viên cấp dưới vào việc quản trị.

Trùm cộng sản mới của Ba Lan, ông Gierek từ khi lên nắm quyền từ đầu năm nay, đã hoạt động như một chánh trị gia Tây Phương đi vận động tuyển cử. Gierek chịu khó đi thăm khắp nơi, nhà máy, nông trại, tới đâu cũng giải thích các chánh sách, chương trình... Và gần đây kế hoạch ngũ niên ở Ba Lan đã nhấn mạnh đến các nhu cầu của dân tiêu thụ chứ không còn chú trọng vào kỹ nghệ nặng như trước nữa. Chánh phủ Ba Lan cũng vừa tổ chức một chương trình truyền hình, trong đó các viên chức nhà nước trả lời các câu hỏi do khán giả nêu lên qua máy điện thoại.

Gierek cũng xử dụng các kỹ thuật gia và các nhà khoa học xã hội trẻ tuổi để hoạch định các kế hoạch tân quyền, trong phạm vi đảng cũng như nhà nước. Bên Hung gia Lợi, Cộng sản Hung còn đi xa hơn, thử lập các ủy ban quản trị của công nhân tại các nhà máy, theo kiểu đã thực hiện tại Nam Tư.

Tuy nhiên sự cải cách chỉ có giới hạn tới đó thôi, Kadar cũng như Gierek không đại gì rơi vào sự đại dột của Dubcek ở Tiệp Khắc 3 năm trước. Báo chí Ba Lan và Hung có thể phê bình tha hồ về việc quản lý kinh tế sai lầm, nhưng cấm không được chỉ trích độc quyền thống trị của đảng Cộng sản. Các nhà văn có thể phê bình việc thực hiện chủ nghĩa Mác Lênin nhưng cấm không được nghi ngờ chủ nghĩa này !

NAM MỸ

Brazil : Nhật Bản xâm lăng Mỹ

Người Nhật xâm nhập xứ Brazil 63 năm trước đây, gồm những nông dân nghèo khổ đi tìm việc làm trong các đồn điền cà phê ở Nam Mỹ. Ngày nay số dân Nhật ở Brazil đã lên tới 700 ngàn người và chiếm một địa vị quan trọng ở xứ này.

Một vài con số cho thấy địa vị quan trọng của người Nhật ở Ba Tây:

Các nông gia Nhật sản xuất 88 phần trăm số cà chua tiêu thụ ở Ba Tây. 43 phần trăm số trứng và 41 phần trăm khoai tây !

Nhưng ngày nay người Nhật đến Ba Tây không phải chỉ để trồng trọt. Họ đã đến với tư cách các thương gia các kỹ thuật gia. Tháng trước, 49 người Nhật xuống tàu ở São Paulo gồm các chuyên viên trẻ tốt nghiệp đại học, mang theo nào máy hình, nào máy tivi sách tay,...

Nhật và Brazil có lý do tự nhiên để cộng tác về kinh tế. Một bên là Ba Tây thừa thãi tài nguyên thiên nhiên và thiếu cả vốn liếng lẫn kỹ thuật. Bên kia là Nhật thì kỹ thuật cao lại có một số ngoại tệ dự trữ trên 7 tỷ mỹ kim, mà tài nguyên khan hiếm.

Trong năm qua, Nhật đã tăng số tiền đầu tư vào xứ Ba Tây từ 230 triệu lên 361 triệu Mỹ kim. Tuy con số này còn nhỏ nếu so với số 1 tỷ 6 Mỹ kim đầu tư của người Mỹ, nhưng nó lại có chiều hướng tăng vùn vụt.

Cái may mắn của người Nhật khi họ tới Brazil khai thác, là họ không bị dân bản xứ coi là «độc quốc tàn thực dân». Họ lại rất khéo léo tránh va chạm với dân bản xứ. Một thương gia Nhật nói: «Người Nam Mỹ gốc La tinh rất đa cảm và hơi lười biếng. Bạn phải hiểu mặc cảm thua kém của họ và những ao ước của họ». Một người Mỹ ở São Paulo thì nhận xét: «ở đây nếu bạn thấy, một người Nhật cầm một lá cờ phát phát thì chắc chắn đó là một lá cờ Ba Tây».

Hiện nay các kỹ nghệ gia Nhật đang khai thác các ngành hầm mỏ, luyện thép, kỹ nghệ hóa chất, vải nhân tạo. Một công ty lớn hợp Nhật — Ba Tây đang thiết lập nhà máy làm tàu (Nhật hiện đang đầu tư về kỹ nghệ đóng tàu trên thế giới, và tàu thủy đóng ở Ba Tây đã từng được đem bán cho Mỹ).

Trong khi Nhật Bản đang xâm lấn phần đất của Mỹ ở ngay Nam Mỹ thì người ta cũng tin rằng tương lai Việt Nam cũng có thể trở thành đất khai thác của tư bản Nhật — cả Nam lẫn Bắc Việt Nam ! Đành lộn nhau mấy chục năm mà làm cái gì !

Trung học **ĐÔNG PHƯƠNG** 129, Trần Quốc Toản

ÔN TẬP LỚP 12 ĐỂ THI VÀO CÁC PHÂN KHOA
Kỹ sư, Dược & Nông Nghiệp | **5-71** KHAI GIẢNG

ĐIỀU HÀNH : Giáo Sư **ĐINH XUÂN QUỲNH** • **ĐINH ĐÔNG PHƯƠNG**

HỌC VỤ : Giáo Sư **CÙ AN HƯNG**

TRÍCH DANH SÁCH BAN GIẢNG HUẤN ; Ô.Ô. PHAN NHẤT HÙNG : Giáo sư Cao Đẳng Sư Phạm Kỹ Thuật Phú Thọ □ **CÙ AN HƯNG** : Giảng Nghiệm Trưởng Đại Học Khoa Học □ **VŨ ĐÌNH LƯU** : Giáo Sư Trường Pétrusky □ **TRẦN MINH TÂM** : Giảng Sư Đại Học Khoa Học □ **LÊ VĂN TÚ** : Giảng sư Cao Đẳng Nông Nghiệp □ **NGUYỄN VIỆT** ; Giảng Viên TT Kỹ Thuật Phú Thọ.

MỞ NHIỀU LỚP VÀO BUỔI SÁNG VÀ CHIỀU
CÓ PHÁT NHIỀU TÀI LIỆU ĐỂ LÀM BÀI TẠI NHÀ

DUY KHÁNH và nhóm TRƯỜNG SƠN

ĐÃ PHÁT HÀNH CUỐN BĂNG NHẠC ĐẮC Ý NHẤT

● Số tiền thu kỷ lục trong ngày đầu phát hành đã chứng minh uy tín của băng nhạc **TRƯỜNG SƠN** và đưa băng nhạc **TRƯỜNG SƠN** lên hàng đầu trong rừng băng nhạc hiện nay.

● Những bài ca dân tộc bất hủ, những bài ca thời trang độc đáo, và nhất là những bài ca được thịnh giả trong và ngoài nước gửi về yêu cầu nhiều nhất, tất cả đều có mặt trong :

Băng nhạc **TRƯỜNG SƠN**

SỐ 2 « QUÊ HƯƠNG và TUỔI TRẺ » đã phát hành toàn quốc

XIN LƯU Ý : chỉ có băng nhạc chính của **TRƯỜNG SƠN** mới bảo đảm âm thanh trung thực 100 phần 100 và nhất là có cuộc đố vui văn nghệ thật hào hứng do nhóm **TRƯỜNG SƠN** tổ chức.

TỔNG PHÁT HÀNH : 62 — Trần Hưng Đạo (lầu 2, căn 58/2) — SAIGON

LUÔNG CẢI VÀNG

210

CHƯƠNG 23

Buổi tối Hải Nhiên ở lại nhà Giáo Ngo, kể chuyện về chuyến đi từ Nam về, và lý do tại sao anh bỏ Nam mà về Trung. Giáo Ngo ngồi xếp bằng trên ghế. Cừu Bồng nằm nghiêng người. Cừu Bồng xanh mét, gầy ốm, duy còn hai con mắt thật trong sáng và vững trán cao. Một vài người lính vận áo ka ki vàng ngồi ngoài hàng quán uống rượu bia. Chiếc máy điện nhỏ nơi góc nhà nổ đều đều. Giáo Ngo đã mua được một chiếc máy điện cũ từ tiểu đoàn X. Máy cung cấp điện cho một số gia đình quanh đấy. Hằng đêm từ nơi xa nhìn về núi Tuân người ta sẽ thấy một vùng ánh điện bao quanh chân núi. Người ta sẽ mừng rỡ trông được đời sống của vùng quốc gia. Giáo Ngo hãnh diện điều đó. Ông tự xem ông là một người có trách nhiệm đổi mới cái sống thiu ảm và những sinh hoạt tẻ lạnh cả vùng này.

Năm 1945, cuối mùa thu, Hoàng đế Bảo Đại đã viết thư cho quốc dân rời bỏ ngôi vua; Hoàng thượng đã đi cùng ông Trần Huy Liệu ra Bắc để được «làm người dân nước độc lập», thì tại xóm làng Giáo Ngo có Cai Nghi xuất hiện. Cai Nghi đi đánh thuê cho Pháp vào thời kỳ Đức-Pháp chiến

tranh. Bây giờ Pháp trả Cai Nghi lại bờ biển Da Vàng. Từ hải cảng Đà Nẵng Cai Nghi cố gắng về quê nhà để gặp mọi người, và trong thâm ý của anh là được hãnh diện đưa năm tay lên ngang mạng tang chào theo kiểu người... anh em cách mạng. Cai Nghi đưa năm tay như thế từ đầu đường cái quan cho tới cuối xóm. Miệng anh ta cười, mắt nhìn cùng khắp. Anh chào cây đa, chào xóm làng, chào chị, chào anh, chào cả trâu bò, chào tiếng sủa của chó, vì anh thấy tất cả đã đổi mới nhờ cách mạng. Chiếc xe phóng nhanh trong thành phố của đế quốc chủ nghĩa khác chiếc xe chạy như thỏ mọ trong thành phố xã hội chủ nghĩa, con chó của Tư Bản sẽ mập mạp và mất dạy hơn con chó của thể giới công nông, và cây cỏ có thể cũng đổi màu từng ô vuông nhỏ trong hai thế giới sai biệt thù nghịch... Vì thế Cai Nghi tin tưởng sự trở về của anh. Anh nắm chặt bàn tay đưa lên ngang tang đi vào cánh đồng có trâu bò nhai cỏ để chào chị nông dân, bước qua chiếc cầu mong manh bóng in đầy nước để vọng lên tiếng tới anh nông dân đang tát nước, Cai Nghi không hề mỏi tay, hình ảnh đó như hình ảnh Staline đứng trước điện Căm

211

212

Lịch năm nào với cuộc duyệt binh vĩ đại...cuối cùng Cai Nghi đi qua một giếng nước.

Chung quanh giếng nước là một đám người trần truồng đang tắm rửa. Cai Nghi, tay vẫn chào theo lối chào cách mạng, miệng lớn tiếng : «Nước nhà độc lập rồi. Làm dân một nước tiến bộ là không được tắm lỏa thể». Cai Nghi nói thế và đứng nhìn vào những cái dương vật trơ trẽn của đám dân thuộc địa. Hương Văn, người có chức sắc trong làng vội vận lại Cai Nghi : «Lỏa thể là thế nào. Không được tắm lỏa thể là thế nào?». Cai Nghi giải thích :

— «Không được lỏa thể là không được trần truồng. Tối thiểu phải có cái xi líp mà tắm». Cai Nghi thấy đám nông dân ngờ ngác thì bắt đầu tuyên truyền : «Các anh chị em thấy chưa, nước ta có vua có chúa nhưng là thứ vua chúa chó đẻ bù nhìn. Bảo Đại làm vua mấy mươi năm trong cung cấm để vai sườn cái thân xác phản động, trong khi đó nông thôn đen tối, thiếu ăn thiếu học. Đến cả chú Hương Văn cũng không hề biết hai tiếng lỏa thể là gì. Giờ cách mạng đã điếm. Anh em hãy cùng tôi làm cách mạng... các anh không thấy hồ thẹn khi trần truồng đứng quanh giếng nước như là một bầy khỉ. Bên cạnh các anh là những chị đàn bà cúi gằm mặt xuống mức nước. Các anh không biết văn minh là gì. Tôi ở bên Pháp trong bao nhiêu năm. Người Pháp khinh chúng ta là cái tụi Da Vàng sâu bọ. Tôi đã gia nhập đảng Cộng sản Pháp và giờ này tôi sẽ là người cùng các...»

— Con C... con C...tao đây này chứ cách mạng.

Khi Cai Nghi đang thao thao giọng vàng thì Hương Văn nói tục. Giọng Hương Văn thành thực và mạnh mẽ. Y như một dòng nước đục bủa ra từ cái khe tù đọng.

Chiều hôm sau Hương Văn bị bắt ra huyện học tập. Và tại bờ giếng trống vắng người ta đã dựng lên một phòng tắm. Chung quanh là tre đan. Lộ thiên. Thiếu nữ, đàn bà cũng bị bắt buộc vào tắm trong nhà tắm đó. Mỗi khi đứng tắm đầu người lòi ra, và phía dưới hai cẳng cũng thông dong lộ liễu. Cai Nghi giải thích : «it ra nó cũng che được cái phần người tục lữ ». Suốt thời kỳ kháng chiến, đi tới đâu người ta cũng thấy phong tắm loại này, tại thôn quê. Khi tắm người ta thường máng áo quần lên bờ tre đan. Kể đời tới phiên mình ngồi thành thời ở ngoài. Có anh tình nghịch dâm qua khe tre đan lúc chị đàn bà tắm vô tình phía trong.

Tuy thế đối với những nông dân thuần túy người ta thấy khó chịu khi phải đứng tắm trong phòng tắm. Họ chờ đêm tối, hay đêm trăng bàng bạc là họ ra bờ giếng cởi hết áo quần ra mà phi phà. Họ nghĩ : «trời cho ta cái đó xấu hổ gì lại phải giấu diếm. Nông dân thấy khó chịu vận quần tắm như người thượng đẳng thấy ngựa ngáy khi phải ăn vận hoàng. Cai Nghi thường phải đêm khuya đi

213

tuần quanh giếng xem có anh nào phá luật không. Chẳng bao lâu cái ý nghĩa cán bộ của Cai Nghi chỉ là giám sát và khuyến khích người ta không được tắm trần truồng.

Bên ngoài là thế, bên trong tinh thần. Cai Nghi đã mơ nghĩ tới một xã hội hoàn hảo. Anh thường nói với mọi người thời kỳ những bờ ruộng sẽ được san bằng. Một đồng ruộng bát ngát, của chung mọi người. Trên đồng là mấy cây chạy đều đặn, mây gặt thơm tho. Làng xóm sẽ được xây nhà lợp cửa theo hàng lối. Mỗi xóm đều có một máy đèn. Cai Nghi nói luôn miệng «Thành thị hóa thôn quê». Khi kế hoạch đó thành tựu thì thôn xóm có rạp hát, có công viên, có máy nước. Buổi sáng nông dân nghe đài phát thanh đọc tin tức trước khi ra đồng ruộng. Buổi chiều chị công nhân ngồi quán cà phê nghe nhạc từ một chiếc máy công cộng. Tối đến người ta có thể nghe tiếng máy chạy thâu đêm nơi nhà máy. Nơi này tiếng riu rọ tiếng búa, phía góc trời kia tiếng hát thiên đường.

Cai Nghi mơ giấc mơ một xã hội toàn diện : trẻ nhỏ có trường học, sự học văn được cưỡng bách tới tối thiểu là Tú tài, người lớn có công ăn việc làm, thanh niên có lý tưởng yêu nước, người già nua, tuổi tác có viện dưỡng lão, xã hội không có ăn mày, tại quán ăn không có trẻ nhỏ đánh giầy, không có đảng điểm đi thêu, trong xã hội không người quá giàu bóc lột kẻ quá nghèo, không người quyền thế lấn áp kẻ có đơn thất thế. Nhân viên Nhà nước là công bộc của dân. Quân đội là anh em với người không vũ khí. Kể sống được bình đẳng, khi chết được xếp công bằng mọi linh hồn nếu có. Mọi tài sản sẽ được phân chia. Mọi tội ác sẽ được đưa ra ánh sáng dân chúng xét xử. Lịch sử sẽ được viết lại. Những trang sử phản động sẽ được bôi đi. Và những tấm gương yêu nước sẽ được đốt thêm đốt nhiều cho ngời sáng hàng trăm nghìn thế hệ. Biên giới mở cửa. Nước anh em có con tàu chạy vượt biên cương. Những thủ đô xa lạ chỉ còn là những thành phố anh em. Màu da thù nghịch sẽ được xóa nhòa, chỉ còn là tình bằng hữu thiên thu. Người Da Vàng kết tình người Da Trắng. Dân Da Trắng không là chủ nhân ông của giếng Da Đen. Nơi những trại giam người hàng nghìn triệu năm tay sẽ đưa lên, và được giải thoát. Đây là thế kỷ mà con người không còn tiêu cực chờ đợi sự giải thoát của Chúa hay của bất cứ một biểu tượng tâm linh nào. Chúa không thể bằng lãnh tụ. Phật khó so sánh với một cán bộ có thực tài. Đã tới lúc cả trái đất đứng hẳn đây, rào rạt, mênh mông, vô biên và trào ngập, Con người phục hồi lại giá trị thực tiễn và thiêng liêng của con người. Con người phải tự thoát ra bóng tối vĩnh cửu của nó lệ, đói khát, bệnh tật. Con người phải cứu ngay cả Chúa, Phật nếu có.

Cần phải đập phá cả những thứ biểu tượng tâm linh bệnh hoạn. Cần dành lại cho trái đất một đời sống thực tế lành mạnh. Người và người. Chỉ có con người và con người trên trái đất. Thần Thánh hay Ma quỷ phải rời khỏi mặt đất. Chỉ có con người trong một xã hội không giai cấp, không thù hận, không màu da. Nhà thờ và chùa chiền sẽ được tu sửa để làm nhà máy. Tại sao con người không điều khiển những máy móc thực tiễn mà chui rúc vào đây cầu nguyện. Trái tim thay vì đấng rung chuyển theo tình tự loài người mạnh mẽ lại bị phủ dụ bởi những ngôn ngữ phá sản kia. Tinh thần thay vì phóng lao tới những bờ vực vô biên của niềm vui, nhân loại lại đem trao gởi nơi những tượng đá hay những cái hình gỗ một rỗng...

Cai Nghi đã được giáo dục và được đẩy vào tinh thần một mớ những giấc mộng như thế. Người ta đẩy mộng vào đầu anh với một kỹ thuật cấp tốc và sâu sắc, đến nỗi anh tưởng chính con người anh vượt khỏi u mê, và đáp hạ xuống một thiên đường lý tưởng sáng ngời. Anh mang mộng về quê hương. Đi giữa quê hương một mù thù hận.

Chín năm qua cái giếng nước vẫn còn những phòng tắm tre đan tàn tạ. Nơi nào cũng hiu hắt cái không khí trống rỗng hao hụt.

Không thấy nhà máy, không thấy học đường. Chân anh vẫn chưa rời khỏi những đoạn đường khập khiễng về sự chọn lựa của mình. Cai Nghi đã chết.

Giáo Ngọ chưa hề thấy cái máy đèn hay những gì Cai Nghi hứa. Đối với Giáo Ngọ, Cai Nghi không là kẻ phản bội. Trước sau Cai Nghi chỉ là một trong muôn triệu người VN khác: « mang mộng vào đám cháy », Cai Nghi chỉ là người đi quá đà khi đòi chân không có hia bầy dậm, đầu không có sự bao dung của Chúa, và mắt (của loại người như Cai Nghi) không là mắt con Phật, thứ đôi mắt đã nhìn thấy rõ ràng định mệnh nhân loại: là muốn đời vẫn nằm trong tranh chấp thù nghịch, muốn đời hồ thủy chia rẽ, con người vẫn ở trong cái vòng luân hồi mong manh rồi rã, lằng lằng muôn đời con người tìm cách thoát khỏi bóng tối nhưng chính con người là một bóng tối. Con người tìm mọi cách sưởi ấm trái đất nhưng chính linh hồn con người là một tinh cầu băng giá cô đơn. Trước đám đông bị kích động con người sẽ quay về đối diện với suy tư, thường trực gặp mặt một con người bởi hồi luyện nhớ mong lung của mình. Con người không thể là một ánh lửa thiên thu chỉ cần đốt lên là mãi mãi sáng, mà họ sẽ có một mối chán chường, lui về bóng tối, tìm yên lặng, chính lúc đó con người khám phá ra sự bí ẩn của đám đông, thấy cái vô nghĩa nhất của sự đoàn tụ, thấy niềm vui ngán ngùi mau tạt thõ của trần gian. Sự chán chường bài hoại, sự ngày ngày với hiện diện mình cũng là một cần thiết. Đánh mất cái đó là đánh mất phần nào giá trị con người. Đám đông không thể chiếm hết thời gian nơi mỗi con người. Con người không

chỉ sống cho niềm vui, mà cả nỗi buồn nữa. Nếu chỉ có tin tưởng tràn ngập và chỉ có niềm vui không thôi thì con người cũng nên mổ bụng mà chết. Và lại, thế giới của Cai Nghi, dù được cải trang cách nào, thì cũng chẳng là một thế giới của niềm vui và tin tưởng. Về một phía khác, không thể phá bỏ chốn nương tựa của tâm linh, không thể xóa biên giới. Quê hương ta cần một biên giới, con người cần nhiều biên giới. Cai Nghi đã mang mộng đi, tin rằng trong đời anh sẽ chứng kiến ngay sự màu nhiệm của lịch sử. Nhưng không. Anh đã chết như mọi người. Anh về danh như mọi người. Chỉ có Giáo Ngọ còn sót đây, với nhàm chán đời ông. Với mong muốn được thấy cái nhà đèn của Cai Nghi trong thôn quê nhưng chưa bao giờ thấy.

Mười năm quê hương vẫn tàn tạ tiêu điều.

Bây giờ Giáo Ngọ mua được một chiếc máy điện cũ kỹ. Đời sống mỗi ngày một thụt lùi. Ông vui mừng rằng mình mới thụt lùi tới đây: Chưa thụt tới chân tường. Chưa thụt lùi hay chưa tiến bộ «đúng nghĩa» là một may mắn.

Giáo Ngọ ngồi trầm ngâm nghe Hải Nhiên kể về Cửu Bồng thì yên lặng, thỉnh thoảng ho húng hắng. Mỗi lần ho ông quay đi hướng khác rồi liếc nhìn mọi người xem có ai khó chịu không. Người bệnh lao phổi mà tế nhị đòi chút họ vẫn thế. Họ tìm ánh mắt nghi kỵ của kẻ khác. Họ đau xót lắm nếu có ai tỏ ra ngại ngùng sự có mặt của họ qua cử chỉ. Một lúc Giáo Ngọ hỏi Hải Nhiên:

— Trong Nam có mấy đèn không?

Hải Nhiên cười. Hỏi lại:

— Trong Nam là trong nào? Saigon hay Mỹ Tho Hay Năm Căn, Cái Nước?

Giáo Ngọ lắng nghe tiếng máy điện nói:

— Ở những nơi đó. Có thành phố mang tên là Năm Căn, Cái Nước à?

Hải Nhiên giải thích:

— Không có thành phố nào là Năm Căn, Cái Nước. Đó chỉ là hai địa danh heo hút mà tôi đã tới. Tôi còn đi cả qua những vùng Sóc Trăng Bạc Liêu. Gò Quao, Sông ông Đốc... Máy đèn à? Ở Saigon thiếu chi. Saigon là nơi đô hội. Buổi đầu tôi có ở Saigon mấy tháng.

Giáo Ngọ lại đột ngột:

— Nghe nói Nam bộ Kháng chiến, tôi hỏi chủ trong Nam có kháng chiến thật hay không.

— Cái đó có chứ, Hải Nhiên nói: nhưng Saigon không có kháng chiến. Mấy năm trời lưu lạc tôi có ra Củ Chi. Về sau có người rủ tôi vượt biên giới nhưng tôi nghĩ là không nên. Thà là chết ở quê nhà còn hơn.

Hải Nhiên lại kể về đời mình. Anh phác họa cho Giáo Ngọ và Cửu Bồng nghe về Miền Nam, nơi mà

Giáo Ngọ chưa hề biết đến. Giáo Ngọ kinh ngạc khi nghe nói cánh đồng ở Long Xuyên Cà mau rộng mênh mông đến nỗi đứng bên này không thể thấy thôn xóm bên kia cánh đồng, chỉ thấy một châu trời mờ nhạt. Ở miền Trung mỗi hạt lúa như một hạt vàng. Lúa gặt xong là trút đổ vào bồ. ầu yếm, nhờ vậy. Trong Nam lúa người ta chất ngoài đồng ruộng. Lúa trong Nam nhiều hơn cát trắng ngoài Trung.

— Thầy Giáo Ngọ ạ, sống trong Nam đục ngầu, nhưng nhờ đó mà đồng ruộng có phù sa và sông nhiều cá. Cá tươi trong Nam không béo ngon bằng cá tươi ngoài mình vì nước sông quá đục. Heo miền Trung thật không béo, mỡ không trắng bằng heo ngoài mình.

— Vì sao hở Hải Nhiên?

— Thấy giáo ạ, vì miền trong người ta nuôi heo thật nhiều và cho ăn nhiều thứ, người miền trung mỗi nhà may lắm là nuôi một vài con cho ăn toàn là cám voi rau xanh nên thịt ngon.

Giáo Ngọ hỏi: « Trong Nam coi bộ nhà nào cũng giàu có? »

Hải Nhiên cười: « Cũng có người giàu kẻ nghèo nhưng kẻ nghèo miền trong cũng là kẻ giàu ngoài Trung. Người miền Nam họ ít lo lắng cho đời sống, bởi không bao giờ họ sợ đói cơm thiếu áo. Làm ngày nào ăn tiêu ngày đó. Tính tình họ chân thật xuề xòa, Giận hờn thì nói ngay, vui mừng thì thổ lộ. Họ không dễ tâm phân tích tới những gì sâu xa thăm thẳm. Quê nhà của họ không có núi cao rừng sâu, không phải đương đầu với cái thời tiết mặc dịch ngoài mình. Miền Nam ít có bão lụt kinh hoàng. Sông Cửu Long chảy hiền hòa, Thiên tai là một sự gì có vẻ xa lạ đối với họ. Mùa màng không có sâu bọ ăn vàng cạp cánh đồng, nhà cửa không hề bị bão tố thổi trời, trẻ nít không phải chịu đựng cái lạnh nứt người, kẻ già nua không phải đứng đầu nguồn cuối biển chờ tin con đi hái củi trong rừng hay đi biển ngoài khơi. Người miền Nam thường không có cái khóc bất ngờ nay cái đau khổ tuyệt vọng của những gì được gọi là tuyệt vọng về đời sống cơm áo. Người miền Nam không ưa thích Cách Mạng hay chính trị. Họ ghét tuyên truyền tranh đấu. Vì thế mà Nam bộ Kháng chiến chỉ có một thời gian ngắn rồi tan rã, Saigon lại tràn ngập ánh đèn và các thị trấn lại đầy cánh vui chơi.

... Trời thật khuya. Có tiếng kèn thu quân trên đồn. Hàng quân lần lượt đóng cửa. Dù có kèn thu quân nhưng lính không về đồn. Thanh bình rồi mà. Lính vẫn tiếp tục say sưa. Chung quanh canh bãi. Hay bên gối chị góa phụ thiếu tình. Giáo Ngọ nhìn qua lớp cửa: trên cánh đồng tối có ánh đèn bấm. Giáo Ngọ nói « Hương Vãn lại tới đó. Chờ lão tới ăn cháo khuya la vừ ». Giáo Ngọ hỏi Hải Nhiên:

— Miền Nam sướng thế sao mà không ở trong

đó. Về đây làm chi? Bộ chiến tranh hết thiết rồi hà. Vài ba năm nữa biết đâu hai bên lại choảng nhau. Về làm gì?

— Tôi nhớ quê nhà, Hải Nhiên nói. Trời sinh chim nào thì rừng đó. Thú nào núi ấy. Thầy giáo có đi xa thì thấy biết. Đạo ở trong Nam tôi nhớ cả tiếng sông, nhớ ánh lửa chiều trên núi. Mùa mưa nhớ tiếng nước chảy ngoài sườn đồi. Trong Nam không có cỏ trắng bay bay đồn, rồi đậu trên những bãi nước...

Sự trở về của tôi cũng là một khó khăn. Từ Nam về đây đường xá hư hỏng, cầu sụp gãy, làng mạc tiêu điều. Nói là thời kỳ vô chánh phủ, nhưng tôi lại sợ ăn cướp. Vùng giáp ranh công an làm tiền người qua đường nhiều lắm. Tôi thường phải có hai thứ giấy tờ trong người. Từ Nam tới Nha Trang tôi trình giấy quốc gia. Ra tới Tam Quan, Bồng Sơn tôi phải trình giấy của kháng chiến.

Bình định, người ta không xét giấy. Khi tới thị trấn Bồng Sơn tôi thấy cờ đỏ đầy phố. Người ta tụ tập ca hát. Tuy nhiên nhìn chung quanh, đất đai vẫn hiu quạnh. Những khu phố bị oanh tạc vẫn còn dang dở. Cầu bắt qua sông gãy đổ, tôi qua sông bằng đò ngang. Người ta đi lại đông đúc lắm, hàn tăn xôn xao: Ra tới Quảng Ngãi tôi đi xe thổ. Đường từ Sa Huỳnh tới Châu Ổ tan nát. Thị trấn Quảng Ngãi hiu hắt. Từ Nha Trang ra tới đây tất cả những cây cầu đều bị dội bom sụp chìm giữa dòng. Thôn xóm không ai kiểm soát. Thành phố bỏ ngõ.

Nếu so sánh với miền Nam thì suốt cuộc Kháng chiến miền Trung chịu tan tác khá nhiều. Tôi chưa tới Sơn Tây, Thái bình, Nam định nhưng tôi có thể trình bày quý vị rõ tất cả những gì mà quê hương ta phải chịu từ bao nhiêu năm. Tôi đã đi từ Năm Căn Cái Nước, qua Sóc Trăng Cần Thơ, Cái Lát, Phụng Hiệp, đã tới Rừng Cà, về Tour Chàm. Tôi đã đứng lặng lẽ ở ga xe lửa Diêu Trì, tôi đã qua Tuy Hòa. Quý vị sẽ tự vẽ trong tiềm thức mình thứ quê hương riêng của quý vị.

Giáo Ngọ bỗng đột ngột cắt đứt lời nói của Hải Nhiên.

— Nhất định là mày về đây? định cư tại đây.

— Vâng, Hải Nhiên trả lời, tôi sẽ tạo dựng nhà trên nền cũ, sẽ lập vườn, sẽ cấy ruộng, sẽ tạo dựng tất cả gì mà tôi thấy cần thiết cho đời tôi và bà con tôi.

(CÒN NỮA)

KHA TRẦN ÁC

Dám đi doong

Tuần vừa qua, có hai biến cố mới có thể làm rung rinh cái ngôi vị «chí tôn» của ông Thiệu. Hai biến cố này là:

— Sau khi ông Kissinger già từ Việt Nam, dân biểu của đảng Cộng Hòa Robert Steele tố giác trước tiền bang ngoại giao Hạ viện tướng Ngô Du là tay trùm buôn lậu bạch phiến để lách Mỹ nghiệm và đòi lấy áp lực của viện trợ Mỹ làm «sà beng» loại trừ tướng Ngô Du. Đặc biệt nhất là lời tuyên bố của dân biểu Steele lại mô tả tướng Du như 1 nhân vật quân sự ủng hộ mạnh mẽ Tổng thống Thiệu, và là người «chúng» trong chính phủ hiện tại tương như qua sự tố giác Tướng Du, dân biểu Steele muốn nhằm Tổng thống Thiệu hơn là tướng Ngô Du.

— Trả lời cuộc phỏng vấn của Nền Uớc thời báo, Lê Đức Thọ, giám sát của phái đoàn Cộng Sản tại Hội Đàm Ba lê, tuyên bố rằng nếu một thỏa hiệp về việc rút quân Mỹ và phóng thích tù binh Mỹ, được thực hiện, những cuộc thảo luận về chính trị sẽ được tiến hành giữa chính phủ «Mặt Trận Giải Phóng» với một chính quyền (không có Thiệu) ở Saigon. Điểm đặc biệt là trái với trước kia CS vẫn đòi hạ bệ «Thiệu, Kỳ, Khiêm» lần này Lê Đức Thọ chỉ đòi hạ bệ ông Thiệu!

Qua hai sự kiện kể trên người ta có thể suy luận rằng «thời» của ông Thiệu đã đến lúc chấm dứt, ông Thiệu dám đi doong kỳ bầu cử sắp tới, vì gió đã đổi chiều...

Nhưng ông Thiệu đi doong thì

ai thay? Ông Big Minh, ông Kỳ, ông Tú Kếu, ô. Hồ hữu Tường chẳng? Đầu Gối chỉ ghi nhận một điểm là sau cuộc hội đàm riêng với Kissinger, cả ba chuẩn ứng cử viên Thiệu Kỳ, Minh đều tỏ ra hoan hỉ. Đó là điều Đầu Gối thấy hơi xấu hổ cho chủ quyền quốc gia của Đại Cờ Việt ta.

Giáo sư Nguyễn văn Trung và Huỳnh tấn Mầm

Trong Đới số 89, Đầu Gối có lời nhắn hỏi giáo sư Đại học Nguyễn văn Trung, có phải giáo sư Trung đã làm kiến nghị ủng hộ Huỳnh tấn Mầm trong vụ nhóm Huỳnh tấn Mầm phá cuộc bầu cử khi thấy phe mình thua hay không thì tuần qua, giáo sư Trung đã gặp Đầu Gối, đưa lá thư dưới đây. Thái độ đường hoàng của giáo sư Trung khiến Đầu Gối qui mẩn ông nên Đầu Gối hoan hỉ đăng tải dưới đây lá thư của giáo sư Trung. Giáo sư Trung lại đề nghị Đới đứng ra tổ chức một cái mà ông Trung gọi là «Carrefour» mời mọi nhân vật thuộc những khuynh hướng chống đối nhau, gặp gỡ nhau và mọi người sẽ thả dãn, ai muốn nói gì thì cứ nói. Đới chỉ việc ghi chép. Làm vậy sẽ dễ phá được nhiều thành kiến, nhiều ngộ nhận, sẽ gây lại sự hòa hợp, thông cảm lẫn nhau. Đầu Gối ghi nhận ý kiến xây dựng của giáo sư Trung và Đới sẽ thực hiện cái «carrefour» kể trên.

Saigon 4-7-71

Kg. ông Chu Tử.

Hôm nay, tôi mới đọc Đới số 89. Nếu chỉ có bài của But Thép, trang

5, tôi đã tiếp tục giữ im lặng. Ai cũng biết lẽ lối làm việc của phần lớn người viết báo ở đây, chỉ nghe tin, nghe đồn rồi xác định một thái độ, mà chẳng cần kiểm chứng. Trước một tình cảnh như trên, cái chính làm gì cho mệt và mất giờ.

Nhưng khi đọc bài của ông, trang 42, ông nhắc lại chuyện bầu cử Tổng hội SV. Vì ông còn chút nghi ngờ về nguồn tin và yêu cầu tôi xác nhận, nên tôi sẵn lòng đáp lời ông như sau:

Gần hai tháng hè nay, tôi thường vắng mặt ở Saigon. Cuộc bầu cử Tổng hội tôi không hay biết; tôi cũng không rõ những chuyện gì đã xảy ra và chắc chắn tôi đã không nói hay viết gì liên quan đến vấn đề trên. Chính Luận tôi không đọc. Mỗi bây giờ đọc báo Đới mới biết câu chuyện làm cho tôi ngạc nhiên!

Nhân tiện vụ trên, tôi cũng muốn «thỏ lộ» với ông hai điều:

1) Tôi và một số ít giáo sư đại học khác mang tiếng liên hệ công khai với sinh viên vì chúng tôi thường lên tiếng hay tham dự vào những sinh hoạt của họ. Nhưng từ đó nói đến vai trò cổ vũ, đặt giây, điều khiển v.v... là sai sự thực.

Sinh viên ngày nay đâu có ngây thơ đại đột gì mà chịu để cho ai điều khiển đặt giây họ, ngay cả những giáo sư mà họ còn chút tin tưởng mến phục. Đa số giáo chức đại học vẫn giữ thái độ dè dặt im lặng khôn ngoan trước thời cuộc, trước ngay cả những vấn đề sinh viên liên quan đến trách nhiệm của mình.

Do đó, phải nhận rằng chỉ tuổi

trẻ, trong đó có sinh viên học sinh còn có sáng kiến, hành động, tranh đấu và vì thế thường giữ vai trò chủ động, lãnh đạo.

Nếu tôi không yên lương tâm với thái độ thụ động, im lặng, thì phải tham gia những hoạt động của họ cho đến bao giờ mệt mỏi, hoặc chán ngán vì bị hiểu lầm, ngộ nhận quá nhiều thì thôi và trở lại thái độ khôn ngoan, dè dặt của đa số đồng nghiệp. Vấn đề chỉ có thể thôi. Cho nên nói rằng sinh viên bị xúi dục, là đúng chạm một cách nặng nề tự ái của họ, đồng thời phủ nhận sự trưởng thành về chính trị của họ.

2- Dự luận và ngay cả giới cầm bút viết báo hiện nay thường mắc phải cái bệnh giải thích thời cuộc bằng cách móc nối, liên hệ với những kế hoạch này, âm mưu, qui mô nọ, do đó quan trọng hóa vấn đề, trong khi thực ra, nhiều chuyện xảy ra chẳng phải do âm mưu, kế hoạch gì, nhất là những chuyện lòng cũng nội bộ, nội bộ sinh viên, nội bộ báo chí, nội bộ tôn giáo, đảng phái v.v...

Chẳng hạn vụ án báo Đối Diện mà báo Đới đã quan trọng hóa bằng những giải thích ghê sợ này nọ, thực ra bắt nguồn từ những sự việc mà kẻ ra thì chỉ làm cho buồn cười.

Do đó thay vì bất cứ cái gì cũng quan trọng hóa và nhất là xác định một thái độ đã kích nghiêm túc hay diu cợt đều giả gây hấn, cảm thù những người cầm bút sẽ diễn ra cần thận và sau khi thấy được sự thực, sẽ nói đến với thái độ «coi thường» với cái cười di dỏm, hai hước không làm tổn thương cái cười có khả năng xoa dịu tình thế căng thẳng, lập lại sự hiểu nhau và gây dựng sự hòa hợp.

Hiện nay hình như không có một tờ báo nào có một thái độ và cái cười như trên và đó là một đáng tiếc phải không ông.

NGUYỄN VĂN TRUNG

Khó vì Bảo Đại

Sau bài «Lá bài Bảo Đại» của Phạm văn Bình (Đới số 88) Tiến sĩ Nguyễn văn Cồn ở Balé có gửi thư cho Phạm văn Bình tham phiền rằng mình không quen biết gì Bảo Đại mà bị gán cho chức bí thư của Bảo Đại. Dưới đây, là lời

thanh minh của anh Phạm văn Bình kèm theo lời cải chính của tiến sĩ Nguyễn văn Cồn.

Lại trở về lá bài Bảo Đại

Thực không có chuyện gì bức mình hơn cứ phải trở đi trở lại một câu chuyện cổ tích hết duyên dang, hết hợp thời trang. Bức mình đến nỗi tự thét lên để răn mình: Biết rồi, khổ lắm nói mãi!

Đó là câu chuyện lá bài Bảo Đại!

Đang bức mình thì nhận được bức thư của Tiến sĩ Ng. văn Cồn gửi về trách móc yêu cầu Báo Đới cải chính tiến sĩ không bao giờ làm bí thư cho Bảo Đại.

Sự thực trong số Đới «Bảo Đại còn xài được không» Văn Bình chỉ nhắc lại 1 tin do bạn đồng nghiệp Hòa Bình loan ra: hiện nay Tiến sĩ Nguyễn văn Cồn làm bí thư cho Bảo Đại. Hơn nữa, Văn Bình còn dè dặt chú thích thêm: Nếu đúng như vậy, kẻ cầm bút này đành ngậm ngùi buồn 5 phút đối với người bạn cũ xa xăm.

Bây giờ, sự thật đã đã sáng tỏ. Tin Tiến sĩ Nguyễn văn Cồn làm bí thư cho Bảo Đại là một tin hoàn toàn thất thiệt. Thành ra Văn Bình lại buồn thêm 5 phút (cộng lại tất cả 10 phút) buồn vì đã vô tình làm người bạn cũ xa xăm nổi giận tràn bong. Văn Bình chỉ còn một cách năn nỉ a th giảm đốc Chu Tử đăng nguyên văn lời cải chính của Tiến sĩ Nguyễn văn Cồn để tiến sĩ hả hốt cơn giận.

Riêng về Văn Bình, muốn sống yên thân xin thề đọc từ nay đến già nhất định chưa, không đã động đến câu chuyện «lá bài xui xẻo» ấy nữa.

VĂN BÌNH

Ông Nguyễn văn Cồn cải chính

«Tờ tuần báo «ĐỚI» số 88 ngày 24-6-1971, có đăng tin hiện nay, tôi là «Bí thư» của Cựu Hoàng đế Bảo Đại.

«Tôi xin thành thật cải chính cái tin hoàn toàn sai lầm đó, và xin nói rõ là từ nhỏ đến giờ, tôi không hề gặp ông Bảo Đại, cũng không biết ông ở đâu và hiện giờ đang làm gì.

«Sở dĩ có nhiều người bị lầm lạc trong thời buổi nhá nhem này,

là vì bài thơ «Nước Tôi» của tôi mà nhóm ông Bảo Đại đã chép sau bức «tâm thư» của ông gửi về đồng họ, mà không nói là bài thơ đã chép của tôi và đã thiếu xã giao không xin phép tôi trước, và cũng không đủ can đảm nói rõ là đã lạm dụng bài thơ của tôi.

«(Về bài thơ này, tôi xin nói là đã in tại Saigon năm 1942, đã in lại trong tạp chí Phổ Thông ở Saigon và đã có trích đăng trong loại sách văn học khảo cứu «Thi Nhân Tiền Chiến» của anh Nguyễn Đức Long do nhà xuất bản Sống Mới in năm 1967, tại Saigon).

«Tôi xin cực lực phản đối thái độ mập mờ của nhóm ông Bảo Đại, và xin nói rõ cùng bạn đọc tuần báo «ĐỚI» và đồng bào tại quốc nội là «tôi không dính líu đến những hoạt động của nhóm ông Bảo Đại, và cũng không dè ý đến».

Thành thật

Nguyễn văn Cồn

(Paris ngày 5 tháng 7, năm 1971)

Bố thí

Cách đây hơn hai tháng, Tổng thống thăm Quảng Ngãi Nghĩa Thục đã tuyên bố tặng Nghĩa Thục 1 triệu đồng. Ban giám đốc Nghĩa Thục hi hửng tưởng chỉ ít ngày sau, trường sẽ nhận được số tiền để kịp thời xây cất thêm phòng học, Ai ngờ đợi tới hơn hai tháng rồi mà chưa thấy tăm hơi gì. Vậy Đầu Gối nhờ ông Hoàng đức Nhã bí thư của Tổng thống nhắc dùm Tổng thống một câu. Một triệu đồng, nếu vay lời, mỗi tháng phải trả 50 ngàn tiền lời, số tiền 1 triệu gửi chậm tháng nào, thì xin ông Nhã gửi thêm cho 5 chục ngàn, chậm 2 tháng thì xin gửi thêm cho 100 ngàn đồng vì trong lúc chờ tiền của Tổng thống, anh em phải đi đi vay lời 5 phần để có tiền xây cất thêm phòng học đấy. Đã bỏ thí thì bố thí cho nó đẹp chứ ngân tôm như rửa không đẹp chút nào.

Anh Đoàn quốc Sĩ vừa đi một vòng Đông Nam Á về, tâm sự với Đầu Gối. Hãy khoan so sánh VN với các nước tân tiến, chỉ cần so sánh VN với các nước Đông Nam Á, tôi nhận thấy không có nước nào, mà từ người dân đến các cấp lãnh đạo mọi người đều bất cổ

Hầm sĩ đều vô trách nhiệm như ở VN mình. Không phải chúng ta chỉ vô trách nhiệm, chúng ta đều là những kẻ «ăn quả, đào gốc». Trong thời gian ở xa, tôi chỉ lo ở nhà Quảng Ngãi Nghĩa Thục bị xup đồ, bị người ta phá. Quảng Ngãi Nghĩa Thục là đốm lửa tin tưởng cuối cùng của chúng ta...

Kính thưa T. Thống. Quảng Ngãi Nghĩa Thục là đốm lửa tin tưởng cuối cùng của đất nước này đây. Tổng thống nữ nào sòn cho 1 triệu, mà còn ngấm tòm hoài.

Lạm phát

Trước cảnh lạm phát ửng cừ viên Hạ viện, Đầu Gối thấy ngán và lo dùm những ửng cừ viên có tâm huyết quá. Chẳng hạn đơn vị 1 bầu 5 dân biểu mà có tới ngót 49 ửng cừ viên, với đầy đủ các khuôn mặt lớn, bé, sạch sẽ có, lem nhem có, từ Trần văn Tuyên, Bùi kiện Tin, Hồ hữu Tường, Trần người Phiêu, Nguyễn mạnh Cơn, Nguyễn hữu Chung tới Tú Kếu, Phạm hào Quang, Nguyễn trọng Nho, Trần công Quốc, bà góa phụ Trần văn Vảo, Lâm minh Lê, Nguyễn đại Bằng, Giáp văn Thập, Hồ ngọc Cừ. Rất có thể những nhân vật có đạo đức, có uy tín như Trần văn Tuyên sẽ thất cử trước những chuyên viên ửng cừ như Giáp văn Thập, Hồ ngọc Cừ, Lâm minh Lê thì thật đau hơn hoạn. Cho nên, nhân danh một cử tri chưa bao giờ đi bầu, Đầu Gối xin đặt các cử tri trước trách nhiệm của mình. Không những lần này chúng ta phải đi bầu, mà còn phải lập một mặt trận các cử tri để nhất định loại trừ những phần tử bẩn thỉu, đầu cơ khỏi tòa nhà Lập pháp.

NÓI TỤC MÀ CHƠI NGHE TỤC CHƠI

Đồ nợ mơ tưởng đồ kia

Có 1 thầy đồ được quan phủ Vĩnh Tường cho vời đến để dạy con gái. Vì tiểu thư tuổi đã cập kê nên quan chỉ đề thầy thiết trường ở ngoài hành lang, trước nha môn chứ không được trà trộn vào tư thất, sợ tổn thương tới gia phong. Một buổi trưa, học trò đi về cả, thầy ngồi 1 mình ngó quần ngó quanh. Trong khi đó tiểu thư thấy vắng người cũng ra trước sân để ngắm sen mọc ở trong hồ. Thấy có hoa đẹp, nàng bèn lội xuống hái, nhưng sợ ướt váy nên phải vén lên quá đầu gối (đầu gối ở đây viết thường chứ không phải viết hoa). Thời đó đàn bà con gái VN đều mặc váy chứ không mặc quần như bây giờ. Ông đồ nhìn lên mặt nước. Mặt nước phẳng lặng, phản chiếu rõ «cái của quý» ở trong váy của nàng. Ông bèn tức cảnh sinh tình làm luận 2 câu thơ chữ:

Phong tiền, lạn mạn, hoa sinh sắc
Thủy diện, vi mang, bạng thổ thần.

Nghĩa đen là trước gió dung đưa, hoa sinh màu sắc: trên mặt nước, mờ mờ, con trai lộ lười ra. Còn nghĩa bóng, câu trước mượn ý tả hoa sen phơi màu trước gió để tả cái đẹp của gương mặt tiểu thư: câu sau nói dưới nước thấy con trai lộ lười ấy là tả «cái số kia» giấu dưới váy của cô ả.

Đặt được 2 câu thơ, ông đồ thích chí bèn lấy bút viết lại rồi dán lên vách, với dụng ý cho tiểu thư trông thấy. Quả nhiên khi hái hoa xong, tiểu thư bước khỏi hồ

đề vào trong thi chơi, nhìn lên 2 câu thơ. Đọc xong, hiểu rằng ông ta có «tinh khí gió», bèn nghĩ ra một cách, vừa mắng thầy đồ chơi, vừa thử xem tài thầy đến bậc nào. Nàng vào trong khuê phòng lấy giấy bút viết 2 đoạn thơ nôm rồi sai trẻ đem ra dán 2 bên, trước, sau đôi câu thơ chữ của thầy đồ. Tất cả chấp thành bài thơ sau đây:

Thầy đồ vốn là người tài bộ,
Quầy cầm thư đến giáo thụ phủ
Trước nha môn thiết một học đường

Dạy dăm đứa chi, hồ, giả, đã.
Nhân gặp lúc thầy đồ nhân hạ
Ra trước sân xem ả nái hoa
Ả hơ hênh, ả đề đồ ra,
Đồ trông thấy đồ, ngấm nga tư

Phong tiền, lạn mạn, hoa sinh sắc
Thủy diện, vi mang, bạng thổ thần
Đồ ngấm rồi, đồ đứng tẩn ngẩn,
Đồ nợ tưởng đồ kia, thêm thác mắc
Suốt năm canh đồ nằm khôn nháp
Những mơ màng, đồ nợ tưởng đồ

Đồ đâu gặp gỡ làm chi?

Khi ông đồ đọc hết bài thơ, biết tiểu thư chế nhạo mình như là cá đồ của cô, mà không biết làm sao đối lại nên thẹn lăm, ngay đêm ấy dọn đồ đi mất.

Lời bàn của Đầu Gối

1) Những chữ đồ ở bài thơ rất đặc thù, dùng được cả hai lối đồng âm dị nghĩa. Đáng khuyên son vào đồ 1 cái!

2) Thầy đồ là bậc mô phạm mà làm vậy kể ra thì khi không phải, nhưng ban đêm biết dọn đồ đi như thế cũng còn chút liêm sỉ đấy. Nếu vào tay những đứa mặt dày mày dạn cứ nham nhở ở lại thì biết đâu chẳng dờp được tiểu thư?

3) Thầy đồ ngấm đồ, rồi làm thơ đồ là ở trong cái nghĩa «đồng thanh tương ứng» thế mà tiểu thư lại cư xử khắt khe, Tú Xương biết chuyện này tất sẽ bình phẩm ngay:

Sao lại khinh minh, thầy đàn thầy vậy?
Không biết trọng đạo, cô lố có lố?

SINH HOẠT NHÓM HẠ THỨC NHƠN

Thư
hằng
tuần

Một khó khăn
cho cơ sở Nhân Chủ

Trái với mong mỏi chung của chúng ta, lá thư hàng tuần kỳ này đã phải gửi tới quý vị thân hữu và các anh, chị một tin không vui lắm: đó là những trực trực về vấn đề thâm vốn cho cơ sở Nhân Chủ.

Theo dự định, việc thâm vốn sẽ phải hoàn tất chậm nhất là 30-6-1971 để cơ sở khởi sự hoạt động vào ngày 1-7-71. Nhưng cho tới nay, Ban Điều Hành Cơ Sở mới chỉ thu được một số vốn hết sức khiêm nhường. Số cổ phần do quý vị thân hữu hứa góp qua trung gian tuần báo Đời là 917 cổ phần. Ban Điều Hành Cơ Sở đã ước lượng rằng trong thời hạn ngắn ngủi từ 15 tới 30-6 sẽ thu được khoảng 50% tổng số trên, tức là ước khoảng 2 triệu đồng. Tuy nhiên, tính cho tới hôm nay, 8-7-1971 Ban Điều Hành Cơ Sở cũng chỉ mới nhận được chưa đầy 20% tức là chưa tới 1 triệu đồng. Trong khi đó, Ban Điều Hành Cơ Sở cũng chỉ mới nhận được lời xác nhận về số vốn đóng góp của các Chi Nhóm Ninh Thuận, Nha Trang và Đà Nẵng với tổng số khoảng 1 triệu 500 ngàn đồng tức là lối 30% số vốn do các Chi Nhóm hứa góp trước đây. Tóm lại, trên thực tế, tính tới hết ngày 8-7-1971, Ban Điều Hành Cơ Sở chỉ mới nhận được số vốn khoảng 2 triệu 500 ngàn đồng thay vì phải nhận đủ. Vì vậy, mặc dầu cố gắng thúc đẩy tới mức tối đa đã hoạt động của các Nhóm viên tại khắp nơi, Ban Điều Hành vẫn lo ngại là khó thể xuất bản tờ báo của cơ sở đúng thời hạn ấn

định là cuối tháng 7-71 này. Do đó, Ban Điều Hành khẩn thiết nhắc nhở quý thân hữu đã hứa góp vốn cùng các Chi Nhóm HTN tại các địa phương hãy tích cực đẩy mạnh hơn nữa và góp vốn trong thời hạn chót là từ nay tới hết ngày 20-7-71. Có tháng được cuộc chạy đua này với thời gian, chúng ta hy vọng sớm được đón nhận tờ báo của chúng ta vào khoảng từ 1 tới 10-8-1971, tức là sai với thời hạn ấn định trước lối 10 ngày. Riêng quý vị thân hữu không thể góp vốn được nhưng đã hứa trước xin cấp thời thông báo cho Ban Điều Hành biết để có thể kịp thời có biện pháp đối phó thay vì kéo dài thêm thời gian chờ đợi. Cũng xin nhắc lại với quý vị và các anh chị rằng đề tờ báo của chúng ta có thể ra mắt sớm, quý vị và các anh chị cứ việc mua mandat (để cho ông Vũ, thế Ngọc) và gửi về tòa soạn tuần báo Đời ngay, dù chưa nhận được hợp đồng.

Sau khi nhận được mandat, Ban Điều Hành Cơ Sở sẽ chiếu địa chỉ đề ngoài bì thư để chuyển hợp đồng tới quý vị và các anh chị. Mong mỗi rằng quý vị và các anh, chị thông cảm cho những khó khăn chông chát vào buổi ban đầu để cố gắng giúp đỡ Ban Điều Hành trong việc tranh thủ thời gian.

Saigon ngày 8 tháng 7 năm 1971

BAN ĐIỀU HÀNH
CƠ SỞ NHÂN CHỦ

PHÒNG KHÁM BỆNH — NHÀ BẢO SANH

Bác sĩ : HOÀNG NGỌC ĐÌNH

3, THƯỢNG HẢI

ĐÀ LẠT

Phân Ưu

Được tin Ông

VŨ MINH HIỀN

Thân Phụ của anh Vũ Minh Hoàng đã tử nạn ở Tây Ninh ngày 6 tháng 7 năm 1971. Xin thành thực chia buồn cùng Hoàng và cầu chúc linh hồn bác trai chóng về nước Chúa.

HÀ TỨC ĐẠO

DANH SÁCH THÂN HỮU ĐÃ GỬI TIỀN VỀ CƠ SỞ

Sau đây là danh sách các thân hữu đã gửi mandat về cho Ban Điều Hành Cơ Sở trong khoảng từ thứ sáu 25-5 tới 1-7-71.

71) HOÀNG VĂN TIẾN	(Long Khánh) góp	5.000đ
72) TRẦN CÔNG TÂM	(Phước Bồn) góp	20.000đ
73) KIỀU XUÂN TUẤT	(Quảng Nam) góp	5.000đ
74) TRẦN VĂN TUẤN	(Đà Nẵng) góp	5.000đ
75) TRẦN VĂN THẮNG	(Đà Lạt) góp	5.000đ
76) HOÀNG VĂN THÁI	(Đà Lạt) góp	5.000đ
77) VÕ NGỌC XUÂN	(Phước Yên) góp	5.000đ
78) NGUYỄN ĐỔ QUYÊN	(Saigon) góp	20.000đ
79) NGUYỄN RIÊU	(Phước Yên) góp	10.000đ
80) NGUYỄN KINH CHÂU	(Huế) góp	10.000đ
81) NGUYỄN VĂN CANG	(KBC 4400) góp	50.000đ
82) TRẦN VĂN THÁI	(KBC 4400) góp	50.000đ
83) LÊ XUÂN HÒA	(Ninh Thuận) góp	5.000đ
84) LÊ THỊ HỒNG NGÀ	(Thủ Đức) góp	5.000đ

(CÒN NỮA)

PHIẾU AN NHÂN

CHƯƠNG TRÌNH HỌC BỔNG NHÓM HTN VÀ TUẦN BÁO ĐỜI

Tên, Họ : _____

Địa chỉ : _____

Đồng ý ủng hộ CHƯƠNG TRÌNH HỌC BỔNG do nhóm Hà Thúc Nhơn và tuần báo Đời tổ chức, bằng cách đóng góp :

A. — Một số tiền là _____

B. — Một số học bổng theo các chi tiết sau.

1) _____ học bổng toàn phần (4.000\$)

2) _____ học bổng bán phần (2.000\$)

3) _____ học bổng khuyến khích (1.000\$)

trong thời gian là _____ tháng, kể từ tháng _____ 1971

_____ Ngày _____ tháng _____ năm 1971

KÝ TÊN

Xin gửi phiếu này về tòa soạn tuần báo Đời cho ông VŨ THẾ NGỌC

Minh xác về một số tin tức của hãng Thông Tấn T.M.N

Trong những ngày 4, 5, 6, 7 vừa qua, nhiều nhật báo xuất bản tại Saigon đã loan theo hãng thông tấn Tin Miền Nam một số tin tức liên quan đến Nhóm HTN và tuần báo Đời như sau :

— Nhà văn Chu Tử đã nhận làm chứng cho tướng Ngô Dzu để tố tướng Lữ Lan.

— Nhóm HTN đã nhận ủy quyền của một sĩ quan đảo binh để tố tướng Lữ Lan. Nhóm HTN cũng đã đưa sĩ quan đảo ngũ trên tới trình diện QCTP Nha Trang và tuyên bố sẽ chơi xả láng tướng Lữ Lan trong ít ngày tới.

— Ký giả Uyên Thao đã đệ đơn kiện ông chủ nhiệm nhật báo Minh Châu về loại bài viết liên hệ đến Nhóm HTN và vì người viết loại bài đó ký mạo bút hiệu của ký giả Uyên Thao. Chúng tôi xác nhận rằng các tin tức trên hoàn toàn là bịa đặt với một dụng ý mờ ám nào đó mà hiện nay chúng tôi đang tìm hiểu, vì :

— Nhà văn Chu Tử không hề nhận làm chứng cho ai giữa 2 tướng Lan và Dzu.

— Nhóm HTN không hề dẫn sĩ quan đảo ngũ Vũ Văn Quý tới trình diện QCTP Nha Trang, không hề nhận giúp đỡ sự tố tướng Lữ Lan và tuyên bố như hãng Tin Miền Nam đã loan báo.

— Ký giả Uyên Thao cũng không hề đệ đơn kiện ai và chưa phát biểu một ý kiến nào rõ rệt về loại bài của báo Minh Châu.

Lập trường chính thức của Nhóm cũng như các hoạt động khác của Nhóm tại Nha Trang trong mấy ngày qua hoàn toàn đúng như sự tường thuật của nhật báo Thần Phong số ra ngày 6-7-91 và của hãng thông tấn Tin Việt trong bản tin phát hành ngày 7-7-71.

Saigon ngày 8 tháng 7 năm 1971
VĂN PHÒNG TVĐ NHÓM HTN

PHÁT NGÔN VIÊN NHÓM HTN TIẾP XÚC VỚI BÁO CHÍ MINH XÁC THÁI ĐỘ CỦA NHÓM H.T.N TRƯỚC CUỘC TRANH CHẤP giữa hai tướng Ngô Dzu và Lữ Lan

● Nhóm không thể làm công cụ cho bất kỳ cá nhân hay tập thể nào ● Cuộc tranh chấp Dzu — Lan chỉ có tính cách xung đột quyền lợi cá nhân ● Đã có một âm mưu xuyên tạc tung ra nhiều tin tức bịa đặt gán ghép cho hoạt động của Nhóm.

SAIGON. — (TV) 7-7 Nhóm Hà Thúc Nhơn hôm nay lên tiếng phản nản về một vài nguồn tin có ác ý khiến dư luận có thể ngộ nhận là nhóm này đứng về phía Tướng Ngô Dzu để chơi Tướng Lữ Lan.

Phát ngôn viên của Nhóm, ký giả Uyên Thao nói rằng, nhóm đứng ngoài vòng tranh chấp giữa hai tướng Dzu—Lan, nhắc lại chủ trương của nhóm. Ông Uyên Thao nói : « chúng tôi không chủ trương đả kích cá nhân, không muốn trở thành công cụ cho bất cứ cá nhân đoàn thể hay cơ quan nào, vì bất cứ lý do gì. »

Theo ông Uyên Thao, chủ trương căn bản của nhóm Hà Thúc Nhơn là vận động và kết hợp được một lực lượng quần chúng mạnh để thúc đẩy phong trào đấu tranh tiêu diệt tệ trạng tham nhũng. Công tác hệ trọng hiện nay của nhóm là củng cố và phát triển lực lượng.

Tuy nhiên phát ngôn viên cũng hé lộ cho biết, một trong những nhiệm vụ của nhóm Hà Thúc Nhơn hiện nay vẫn tiếp tục « tìm hiểu » cáo ông tướng Vũng trong số có cả tướng Dzu. Ông cho hay, Nhóm hiện có trong tay một số tài liệu liên quan tới trận đánh căn cứ hỏa lực 6 vừa qua, mà theo Ông những cáo giác trước đây là không đúng sự thực và những tài liệu mà ông có trong tay cho thấy tướng Dzu có khuyết điểm trong chỉ huy mà hậu quả là Trung đoàn 42 BB bị tổn thất nặng trong trận đánh.

Ông Uyên Thao cũng tiết lộ tất cả những tài liệu về hai tướng Dzu—Lan mà nhóm Hà Thúc Nhơn có trong tay, xét nếu cần thiết, Nhóm sẽ cho công bố vào tháng 10 này sau các cuộc bầu cử.

Đề cập tới thái độ của Nhóm đối với hai tướng Dzu—Lan, ông Uyên Thao nói : thái độ của Nhóm đối với tướng Lan thì cả nước đều biết. Còn đối với tướng Dzu, ông Uyên Thao nói : đối với cá nhân tướng Dzu thì trước đây chúng tôi từng là đồng chí trong vụ đảo chính 1960, lúc đó ông mới là trung tá, nhưng nay thì ông đã là Tướng rồi chứ không còn là ông tá Dzu nữa và chắc chắn bây giờ tôi không dám tin ông có thể là đồng chí của tôi!

Địp này, ông Uyên Thao cũng bác bỏ nguồn tin nói rằng Nhóm Hà Thúc Nhơn bảo vệ một đảo binh và nhận hồ sơ tố cáo những hành vi tham nhũng của tướng Lan.

Ông Uyên Thao nhấn mạnh rằng, không hề có việc Nhóm tổ chức cuộc họp báo ở quán Dân Thiện, Nha Trang, không hề nhận tài liệu tố tướng Lan của đảo binh Quý cũng như Nhóm không hề dẫn anh đảo binh này đi trình diện Quân Cảnh Tư Pháp Tiểu Khu Khánh Hòa,

Ông cho biết, thực ra, vào sáng 4/7 có một người đã tới trụ sở liên lạc của Nhóm Hà Thúc Nhơn tại thị xã Nha Trang yêu cầu Nhóm giúp đỡ. Người này là 1 sĩ quan đảo ngũ, vì bị áp chế và mưu hại, theo lời đương sự. Đảo binh này có mang theo hồ sơ tố cáo tướng

Lan về nhiều tội trạng và nhờ Nhóm công bố giúp, nhưng đại diện của Nhóm đã từ chối vì cho rằng cần phải giữ thái độ thận trọng trong việc này, nhất là vì chưa có đủ thì giờ để nghiên cứu hồ sơ.

Ông đã bày tỏ sự ngạc nhiên và phẫn nộ về tính cách 'dừng đứng' của nguồn tin này mà theo ông có lẽ là bao hàm một dụng ý khiến dư luận ngộ nhận Nhóm đã đứng về một phe nào đó trong cuộc tranh chấp giữa hai tướng Dzu—Lan

Ông nói : « chúng tôi tranh đấu và sẵn sàng chấp nhận những sự công kích của dư luận nếu có, vì những người muốn làm việc phải chấp nhận như vậy, nhưng chúng tôi rất phẫn nộ trước những nguồn tin được tung ra có dụng ý xấu xa. Chúng tôi đang tìm hiểu và sẽ bày tỏ thái độ. »

Ngoài ra, ông Uyên Thao cũng cho biết, nhóm Hà Thúc Nhơn hoàn toàn đứng ngoài các cuộc bầu cử sẽ được tổ chức vào các tháng tới. Nhóm không đưa người ra tranh cử vào bất cứ chức vụ nào và cũng không ủng hộ bất cứ một ứng cử viên dân biểu nào. Với cuộc bầu cử Tổng Thống, Nhóm cũng chưa quyết định chọn liên danh nào trong số 3 liên danh Thiện — Kỳ — Minh.

Mọi công việc liên hệ tới chương trình « HỌC BỔNG NHÓM HÀ THÚC NHƠN VÀ BÁO ĐỜI » xin giao dịch với :

Ông VŨ THẾ NGỌC

Trưởng Ban Điều Hành Chương Trình

Địa chỉ : Tòa soạn tuần báo ĐỜI

Điện thoại : 92.323

SAU GẦN MỘT NĂM TẠM AM I, NGÀY 4-7-1971

« NGỌN LỬA HÀ THỨC NHƠN BÙNG CHÁY » đữ dội trở lại hừng hực ở Nha Thành

□ Nhân cuộc tuần hành viếng mộ liệt sĩ dân tộc, «nhóm H.T.N» thể tranh đấu tới cùng

NHA TRANG 4-7 (TĐ). — Khoảng 500 người, gồm đủ mọi thành phần dân chúng đã tham dự buổi lễ đặt tên «Công Trường Hà Thúc Nhơn» tại thị xã Nha Trang hồi 9 giờ sáng ngày 4-7-71 Công trường này là một công trường lớn vào bậc nhất NT, nằm trước Ty Thông tin địa phương ngay trên con đường Độc Lập.

Ban tổ chức gồm một số thân hữu của cố y sĩ Đại úy HTN và 1 số lãnh tụ «SV 63-64» như các anh Tô lai Chánh, Dương Kiều. BS Phạm Văn Lương xuất hiện vào giờ chót. Sau nhiều tin đồn đại cho rằng chính quyền địa phương đang tìm mọi cách để ngăn chặn sự hiện diện của ông tại Nhatrang. Theo một số thân hữu của nhóm HTN BS Lương đã phải vào Cam Ranh, thay vì tới Qui Nhơn như dự liệu để tránh âm mưu ám hại ông.

Buổi lễ diễn ra trong một không khí hết sức trang nghiêm và cảm động. Sau khi ban tổ chức dựng trang thờ và đặt bia đá ghi tên ông HTN, đồng bào đã lần lượt tới niệm hương trước di ảnh của cố y sĩ Đại úy HTN.

Được biết nhóm dự liệu sẽ đặt một pho tượng của cố y sĩ HTN bằng xi măng thay cho trang thờ này trong vòng hai tháng tới đây. Phản ứng của nhà cầm quyền địa phương đối với buổi lễ rất dè dặt. Từ sáng sớm, nhân viên công lực đã xuất hiện tại nhiều địa điểm quanh công trường, nhưng không có phản ứng nào khi dân chúng tụ tập, theo lời của Ban Tổ Chức.

Sau khi buổi lễ chấm dứt, đồng bào đã thực hiện 1 cuộc diễu hành từ trung tâm thành phố ra khỏi cầu Hara để viếng mộ HTN.

Tại nghĩa trang BS Lương đã tiếp xúc với một số đại diện báo chí.

Nội dung cuộc tiếp xúc với báo chí

BS LƯƠNG: Trong dịp này nhân danh đại diện nhóm HTN tôi xin xác nhận:

— Thứ nhất: Nhóm HTN hoàn toàn đứng ngoài cuộc bầu cử sẽ được tổ chức vào các tháng tới. Nhóm Hà T Nhơn không cử người tranh cử vào bất kỳ một chức vụ nào và cũng không ủng hộ bất kỳ một ứng cử viên nào. Với cuộc bầu cử TT, Nhóm cũng quyết định không chọn liên danh nào trong số 3 liên danh Thiện, Kỳ, Minh.

— Thứ hai: Nhóm HTN tuyệt đối không can thiệp vào vụ tranh chấp giữa hai tướng Dzu-Lan, Nhóm quan niệm rằng sự xung đột giữa các cá nhân về vấn đề quyền lợi là chuyện riêng giữa các cá nhân. Tôn chỉ của nhóm là luôn luôn chỉ hành động cho nguyện vọng thích đáng của dân chúng và quyền lợi của đất nước mà thôi.

HỎI: Một tờ báo Saigon có cho rằng «Nhóm HTN đã bị tướng Dzu mua chuộc và gọi thiếu tá là «tên y sĩ điên cần loại bỏ». Thiếu tá nghĩ sao? Tờ báo này cũng cho biết rằng nhóm HTN là cái «thá» gì?

BS LƯƠNG: Tôi không được đọc tờ báo đó, tuy nhiên nếu đã cho nhóm HTN không là cái «thá» gì thì việc gì phải mua chuộc? Riêng nhóm HTN nếu đã đứng về phía tướng Ngô Dzu thì tôi đâu phải lên lời xuất hiện như thế này?

HỎI: Nhóm HTN chủ trương chống tham nhũng bấy giờ tướng Ngô Dzu bị tố cáo là tham nhũng tại sao Nhóm lại đứng ngoài?

BS.L: Chúng tôi đứng ngoài những vụ tranh chấp về quyền lợi giữa các cá nhân tướng lãnh. Riêng chúng tôi vẫn tiếp tục hoạt động theo kế hoạch đã vạch sẵn là sẽ tấn công quyết liệt mọi phần tử tham nhũng, bất kể là ai khi có đủ điều kiện để hành động.

HỎI: BS nghĩ sao về việc tướng LL vẫn tiếp tục ngồi ở ghế TTT sau khi ông ta đã bị Bác sĩ tố là tham nhũng?

BS LƯƠNG: Việc của chúng tôi chỉ là tố cáo trước dư luận và đặt vấn đề. Thẩm quyền giải quyết là của chính quyền. Chính quyền có thể chọn lựa giữa 2 thể đứng: hoặc thuận của ý dân để thanh lọc hàng ngũ hoặc ngược với ý dân và cuối cùng chính dân chúng sẽ phải quyết định thái độ.

HỎI: Ai có trách nhiệm về cái chết của cố bác sĩ Hà Thúc Nhơn?

K.G. UYÊN THAO (trả lời thay) BS Nhơn chết do cuộc tấn công của ông Lý bá Phàm. Nhưng ông Phàm đã thanh minh rằng ông chỉ hành động theo lệnh trên tức là lệnh tướng N.D. Theo chúng tôi, ông D là người chịu trách nhiệm một phần về cái chết của HTN, vì chính ông là người đã ra lệnh cho ông Phàm hành động.

HỎI: Như vậy, nhóm HTN sẽ có thái độ nào đối với tướng D?

UYÊN THAO: Chúng tôi vẫn đang chờ đợi một cách kiên nhẫn thái độ của chính quyền về vụ này. Có lẽ trong một thời gian không lâu nữa, chúng tôi sẽ phải bày tỏ một thái độ hợp lý đối với những kẻ đã chủ mưu giết HTN. Chúng tôi quan niệm rằng hành động sát hại HTN phải xuất phát ít nhất do những mưu toan che dấu sự thật hoặc những người này đã bị chỉ

phối bởi một nhóm tham nhũng nào đó. Trong cả hai trường hợp người ra lệnh bắn giết đều cần được lên án.

Sau khi đám đông giải tán, một người đã tới trụ sở liên lạc của Nhóm HTN tại thị xã, yêu cầu Nhóm giúp đỡ. Đây là một sĩ quan đảo ngũ, vì bị áp chế, mưu hại theo lời của đương sự. Sĩ quan này cũng mang theo 1 hồ sơ tố cáo tướng L. về tội trạng nhờ nhóm HTN công bố giúp, nhưng đại diện nhóm đã từ chối, vì cho rằng cần phải giữ thái độ thận trọng trong việc này, nhất là vì chưa có đủ thời giờ để nghiên cứu hồ sơ.

(trích báo THẦN PHONG)

THUỐC SÂU RĂNG VIỆT NAM

NAM KÝ

(Của giòng họ Nguyễn Quang gia truyền ở Bắc Việt)

Có bán nhiều nơi tại Hải Ngoại của người giòng họ. Cũng được kể nghiệp phát triển tại các quốc gia cư trú Quốc ngoại.

— Dược liệu Xứ Sở (VN). Dõi dào khí lực «nguyên khí tạo hóa vũ trụ», khí thiêng Sông Núi (VN). Dược liệu sơn hà bảo vệ tiềm lực, gốc tính, Quê Hương Dân Tộc. Linh diệu phi thường.

— «Bí Pháp» gia truyền đặc biệt của giòng họ Nguyễn Quang ở BV.

— Dụng diệu khoa học, ÂM DƯƠNG LÝ, đông phương linh động giữa: Vũ Trụ — Nhân Sinh (của Y giới VN phục vụ Nhân Sinh) (Vũ Trụ, Nhân Sinh, Gia Đình, Tổ Quốc, Nhân Loại)

Nổi danh tại Nội Quốc năm 1965 (KS 1.387)

Tiêu trừ tận gốc mọi căn bệnh đau răng. Bỏ sinh lực răng. Già chưa rụng răng. (Coi toa rõ)

THUỐC HAY GIÁ RẺ: Phụng sự Quê Hương (VN), Phục hưng kinh tế Xứ sở — Phục vụ đồng bào Quốc Nội.

PHÁT HÀNH TẠI NỘI QUỐC: NAM KÝ 1083A Đại lộ Hậu Giang và 270 Rạch Cát. Quẹo (cua) Hậu Giang Rạch Cát, Ngã Năm, Mũi Tàu Phú Lâm Cholon. Thuốc Cao 50\$ Nước 35\$ sắp lên...

Nhắn tin

● ANH NGUYỄN RIÊU (Tuy Hòa): Đã nhận mandat và cho gửi hoàn cưỡng lại anh. Rất tiếc là kỳ ghé Tuy Hòa vừa rồi vội vã quá và bây giờ thì chưa thể biết ngày nào sẽ ra. Hiện công việc tổ chức anh em tại Tuy Hòa đã được ủy cho anh em ở Nha Trang liên lạc thay thế. Chắc các anh sẽ gặp trong ít ngày gần đây.

● ANH VĨNH LINH (Qui Nhơn): Xin anh liên lạc với anh Vân tại Qui Nhơn đề bàn về những chi tiết nào liên hệ đến công việc mà anh xét thấy là cần bàn.

● ANH TRẦN NHƯ VÂN (Qui Nhơn): Vừa nhận được thư của anh và đã cho đăng mấy thứ anh yêu cầu. Cũng đã gửi thêm hồ sơ ra cho anh bằng EVN cùng với thư ghi rõ chi tiết những việc đề nghị với anh. Trong khi chờ nhận thư, xin anh liên lạc với các anh em mà anh đã biết địa chỉ hẹn gặp gỡ chung vào một ngày nào đó để giết thiệu mọi người với nhau giúp. Hôm vừa rồi có ghé QN, nhưng vội quá nên không ghé thăm anh được. Sau khi nhận thư xin anh hồi âm cho biết diễn tiến của công việc ngay.

● ANH UYÊN LINH (KBC 4768): Nếu có thời giờ, xin anh ghé lại 44 Võ Tánh, QN gặp anh TN Văn đề bàn về những chi tiết góp vốn mà anh còn thắc mắc cũng mong anh sẽ gửi về cho một địa chỉ dân sự để có thể liên lạc khi cần.

● ANH TRẦN TRUNG CHINH (Kiên Giang): Xin cứ gửi bưu phiếu về cho kịp thời hạn. Bản hợp đồng sẽ gửi sau cho anh về địa chỉ tại trường Lý Thường Kiệt.

● ANH NGUYỄN KINH CHÁU (Huế): Nếu anh có thể thu xếp để liên lạc thường với anh L thì xin anh cứ đặt mọi vấn đề và nêu mọi ý kiến với anh L. Vì như anh đã biết, anh L chịu trách nhiệm về toàn bộ công tác tại vùng I. Mong anh sẽ phối hợp chặt chẽ với anh L hơn nữa để sớm hoàn tất việc lập một Ban Đại Diện tại Huế.

● ANH KIỀU XUÂN TUẤT (Hội An): Sự đóng góp của anh là một khuyến khích lớn lao cho anh em, nhất là trong gini đoạn hoạt động khi khẩn hiện nay. Nhớ thường xuyên liên lạc thư từ về tòa soạn báo ĐÔI hoặc về bác sĩ Lương, Tổng y Viện Duy Tân Đà Nẵng.

● ANH VŨ TÂN (KBC 4343): Mới nhận được thư báo tin anh Sơn bị mất tích. Nếu anh biết địa chỉ riêng của anh Sơn xin phiền anh cho biết để anh em ghé thăm gia đình anh Sơn. Rất trông tin anh và mong anh sẵn sàng giúp đỡ cho việc đề nghị trên.

● ANH VŨ NGỌC THẠCH (Pleiku). Đồng ý hoàn toàn với những ý kiến do anh trình bày trong thư đề ngày 29/6/71. Hy vọng anh sẽ vận động thêm một số anh em nhiệt tình khác tại Pleiku để có thể lập tại đó một Ban Đại Diện mạnh như tại Đà Nẵng, Quảng Ngãi Nha Trang, Ninh Thuận. Hẹn sẽ gặp anh trong vài tuần tới. Mong anh cho biết địa chỉ dân sự để liên lạc.

● ANH CAO MINH PHỤNG (Cần Thơ): Ít ngày nữa khoảng từ 15 tới 25/7/71, sẽ có người xuống Cần Thơ. Mong sẽ gặp nhau vào dịp đó để bàn việc lập Ban đại diện tại Cần Thơ.

● ANH HOÀI PH. LINH (Pháp yên): Đã thông báo địa chỉ của anh Thành cho anh ngay trong số báo nhắn tin anh tới gặp anh Thành. Xin anh giờ lại coi sẽ thấy. Có ghé Tuy Hòa vào tuần trước đây và tới tìm anh ở THĐ nhưng được trả lời là không có người tên X ở đó. Vậy, xin anh tới 38 THĐ tìm gặp anh R. vậy. Sau tuần này, có thể anh em ở Nha Trang sẽ ra tìm các anh. Xin các anh cứ gặp gỡ nhau trước và chuẩn bị cho những ý kiến xét thấy cần thiết.

BẢNG ĐỊNH CHÍNH

Danh sách 38 sinh viên, học sinh được cấp phát học bổng

Trong số 89, danh sách các học sinh được cấp học bổng đã có 1 số chi tiết sai vì lỗi làm ấn loát. Vì vậy, chúng tôi xin đăng lại toàn thể danh sách trong số này để lưu ý bạn đọc, nhất là các em học sinh được nêu tên trong danh sách đính chính giúp.

SỐ	HỌ. TÊN	HỌC BỔNG	1 THÁNG	NGƯỜI CẤP HỌC BỔNG
01	— Triều Lương Ph. Anh	(Gia Định) được cấp 4.000đ	«	Bà Nguyễn cao Thăng
02	— Đinh văn Phương	(Chợ Lớn) được cấp 2.000	«	Bà Nguyễn cao Thăng
03	— Nguyễn anh Tuấn	(Chợ Lớn) được cấp 2.000	«	Luật sư Lê trọng Quát
04	— Đỗ thị Bích Ngọc	(Q. Nam) được cấp 1.000	«	Nghị viên Nguyễn đức Kiêm
05	— Ngô Bô	(Q. Nam) được cấp 2.000	«	Bà Nguyễn cao Thăng
06	— Nguyễn đình Yên	(Q. Nam) được cấp 2.000	«	Bà Nguyễn cao Thăng
07	— Trần thị Hiền	(Phủ Yên) được cấp 1.000	«	Công ty Sản xuất Âu được Tân Á
08	— Bùi thị Thu Sang	(Đà Nẵng) được cấp 1.000	«	— nt —
09	— Nguyễn đình Hy	(Huế) được cấp 1.000	«	— nt —
10	— Nguyễn thị Lệ Khánh	(Pleiku) được cấp 1.000	«	— nt —
11	— Đinh phan Thái	(Châu Đốc) được cấp 1.000	«	Crystal Palace
12	— Võ văn Bình	(Châu Đốc) được cấp 1.000	«	Crystal Palace
13	— Nguyễn công Lý	(Sài Gòn) được cấp 1.000	«	Bác sĩ Nguyễn anh Tài
14	— Lê tấn Duy	(Gia Định) được cấp 2.000	«	Bà Nguyễn cao Thăng
15	— Nguyễn trọng Kính	(Thủ Đức) được cấp 1.000	«	Nghị sĩ Đoàn văn Cửu
16	— Trần Xứng	(Q. Ngãi) được cấp 1.000	«	Ông bà Hồng Hưng
17	— Trần Dân	(Bình Định) được cấp 1.000	«	Nhật báo Chính Luận
18	— Huỳnh ngọc Châu	(Ba Xuyên) được cấp 1.000	«	Hãng bột giặt Net
19	— Lê thị Tốt	(Châu Đốc) được cấp 1.000	«	Nhật báo Chính Luận
20	— Thạch Phin	(KBC 4563) được cấp 1.000	«	Nhật báo Chính Luận
21	— Mai thị Hành	(Biên Hòa) được cấp 1.000	«	BS Tr. ngọc Ninh và 1 người lính
22	— Lê quang Trung	(Kiến Hòa) được cấp 1.000	«	Nhà P.H. Đồng Nai và Bà Tatovich
23	— Nguyễn văn Khanh	(Phủ Nhượng) được cấp 1.000	«	Ký giả Thanh thương Hoàng
24	— Lê thiện Thuyết	(Huế) được cấp 2.000	«	« Đỗ quý Toàn
25	— Lê kim Dũng	(Sài Gòn) được cấp 2.000	«	« Đỗ quý Toàn
26	— Nguyễn đình Hòa	(Huế) được cấp 1.000	«	« Thanh thương Hoàng
27	— Bùi tấn Anh	(Q. Nam) được cấp 1.000	«	« Thanh thương Hoàng
28	— Phạm Chiêu	(Sài Gòn) được cấp 1.000	«	Hãng bột giặt Net
29	— Lê như Hùng	(Sài Gòn) được cấp 1.000	«	Hãng bột giặt Net
30	— Lâm Rưone	(Gò Vấp) được cấp 2.000	«	Nghị sĩ Đoàn văn Cửu
31	— Ya Thanh	(Sài Gòn) được cấp 4.000	«	Tuần báo Đời
32	— Y Krech Niê	(Sài Gòn) được cấp 4.000	«	Tuần báo Đời
33	— Trang thế Trọng	(Gia Định) được cấp 2.000	«	Bà Bác sĩ Hoàng văn Đức
34	— Võ Nam	(Sài Gòn) được cấp 2.000	«	Bà Bác sĩ Hoàng văn Đức
35	— Đinh quốc Định	(Sài Gòn) được cấp 1.000	«	Ký giả Thanh thương Hoàng
36	— Hoàng Thở	(Gia Định) được cấp 1.000	«	Nhật báo Chính Luận
37	— Trang thế Kiệt	(Sài Gòn) được cấp 1.000	«	Hãng bột giặt Net
38	— Lê minh Hoàng thái Nguyên (Sg)	được cấp 1.000	«	Nghị sĩ Đoàn văn Cửu

CHÍNH SÁCH « KHỎA THÂN »
« TIẾP THEO TRANG 27 »

có kế hoạch Việt hóa chính trị, nhưng người Mỹ đã không làm như vậy, bởi đó kế hoạch Việt hóa chiến tranh đã trở thành thứ «Mau Việt Quyền Mỹ». Giờ đây sau khi Mỹ đã thắng được về mặt ngoại giao với Nga và Trung Cộng, đang đưa Bắc Việt vào sự phải chấp nhận viện trợ của Mỹ, tức là bắt bên kia phải nhượng bộ Mỹ thì CS đã nhượng bộ về quân sự rồi, nhưng còn chính trị, nếu chiến tranh quân sự ngưng lại, mặt trận chính trị của Miền Nam không vững, liệu Mỹ có thể duy trì được thế chiến lược ở đây nữa hay không? Không ai dám bảo đảm điều đó.

Đã tới lúc Mỹ Việt phải xét lại toàn bộ chính sách của mình, chúng tôi nghĩ Việt hóa chính trị quá chậm rồi, phải Cách mạng hóa Việt nam ngay ra mới kịp.

VIỆN NGỌT ĐỂ UỐNG

COTRACYN

SU CÔNG HIỆU MẠNH LIỆT CỦA

2 TRỤY SINH (TETRACYCLINE + CHLORAMPHENICOL)

3 KHÁNG SINH (SULFAMIDES)

SINH TỐ B12

Trị bệnh:

- BAN NÓNG, BAN CỦA THƯƠNG-NÀN
- CẢM HO, SÙNG PHỔI
- NHIỄM VI-TRÙNG:
- GHỀ LỞ LOÉT, VẾT ĐAU SÙNG MỦ LÂM ĐỘC

VIỆN NGỌT ĐỂ UỐNG

CÓ GÓI THUỐC BỘT RIÊNG CHO TRẺ EM

ĐỂ TRONG GIẤY THIẾT

CÓ NHỮNG TRÁI TÂM

MUA ĐỂ DẶNG TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

THẨM-MỸ-VIÊN

NHƯ-HÀ

692, Phan thanh Giản S.G. — Đ.T. : 93.448

Chi nhánh : 320, Ph. th. Giản SG—ĐT 92807

MỚI NHẤT VÀ ĐỘC NHẤT Ở VN :

- Làm ốm : Bảo đảm tuần đầu xuống từ 3 đến 12 ký.
- Do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ.
- Làm mập : bảo đảm mỗi tuần lên từ 3 đến 6 ký.
- Do phương pháp thuần túy Y khoa.
- Bảo đảm không kết quả, hoàn đủ tiền lại.

— LÀM MẶT TƯƠI ĐẸP : do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ, khoa tâm lý và khoa phân tâm học làm tiêu tan hết mọi vẻ tiêu tụy, nét nhăn đem lại da dẻ hồng hào tươi trẻ.

— Do Bác sĩ THANH tốt nghiệp Đại Học Paris nhiều kinh nghiệm tại các bệnh viện Paris và Âu Mỹ trực tiếp săn sóc. Có nhiều phòng rộng rãi, đầy đủ tiện nghi máy lạnh để quý vị ở lại.

Đặc biệt mới về loại PEELING FORT, lột da mặt không đau, không cử năng, vẫn dùng son phấn như thường, làm trẻ 15 tuổi.

— Với phương pháp MASSAGE mới lạ máy hút tân kỳ và mỹ phẩm của LANCASTER để giúp các tế bào ngực nở tự nhiên, không cần bơm.

— ASPIRATEUR, máy hút mụn, tàn nhang, trứng cá, tẩy vết nám, mụn cóc, mụn ruồi, sẹo cận.

— POLÉNEX làm liền lỗ chân lông.

— Có máy tính diện làm trẻ lại 15 tuổi.

— Có mặt nạ nhau và mặt ong chúa của Pháp về theo từng chuyến máy bay «Air France» giúp quý bà quý cô có làn da tươi mát.

ĐẶC-BIỆT MỸ-VIÊN CÁ NHÂN

— Bán máy điện từ trường Thụy Sĩ giúp quý bà, quý cô tự săn sóc làn da, xoa nắn bộ ngực cùng với mỹ phẩm mỗi bộ 7000đ.

— Bán thuốc của Stendhal và Lancaster với sự chỉ dẫn rành rẽ giúp quý cô, quý bà tự xoa nắn cho các tế bào ngực nở như ý.

— Đặc biệt mới về và chỉ bán riêng ở Mỹ Viện NHƯ HÀ thuốc trị mụn Resamid, Renoxyl, Komed, Hc Vanoxide, Acnestrol, Sulfacet, R. Sulfocin, Lubriderm chủ trị nhanh chóng các loại mụn cám, mụn bọc, mụn đỏ, mụn lở loét, mụn cùi, mụn nhân đen, đi kèm với xà phòng sữa của Dr Payot.

— Nhận dạy học trò theo tài liệu mới nhất của «ECO LE INTERNATIONALE DES TECHNICIENNES DE BEAUTE DE PARIS». Cấp chứng chỉ tốt nghiệp sau 5 tháng học (1 khóa 150 ngàn).

Thư và bưu phiếu đề NGÔ THỊ NHƯ HÀ — 692 Phan Thanh Giản — SAIGON.

Mở cửa từ 8g30 sáng đến 8g30 tối.

Nghỉ ngày Chủ nhật.

MUON CO THANH THE

UONG TRANG

NGON NGU KY

Đến dùng ngay

HEPATANA

(CHICK VÀ BÔNG) SKN 348 / DYT / DPEC 349

BỔ GAN
BỔ MÁU
LAO TÂM LAO LỰC

TANA CALCIUM

(UÔNG) SKN 432 / DYT / DPEC

BỔ OC
BỔ XƯƠNG
TRẺ EM CHẠM LON
THỜI KỲ CÓ THAI VÀ CHƯA CON Đ

CÓ BÁN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

HEPACHAUT

NƯỚC CỐT ARTICHAUT

NƯỚC CỐT GAN BỒ TUỔI

SINH TỐ B12

SINH TỐ B1

SINH TỐ B2

SINH TỐ B6

SINH TỐ PP

SINH TỐ D2

VUI VÈ
TUỔI TRẺ
DA DẸ
MỊN MÀNG

YẾU GAN
GẦY ỒM, MẤT NGỦ
MỤN Ở MẶT
NGỪA MỀ ĐAY
THIẾU MÁU
LAO LỰC
TÁO BÓN
DƯỠNG THAI
MỖI MỆT

Viện Bảo Chế HADZER

CÚM NÓNG LẠNH CẢM SỐT ĐAU NHỨC

ANTIGRIPPAUX

XIN NHỚ NHÃN HIỆU

CÓ BÁN
VĂN LỘ PHÁP
MỌI NƠI

BÚA BỐ ĐẤU NGƯỜI

TÂM SỰ BẠN ĐỜI

Bảo Đại còn xài được không ?

Thưa ông Chủ Nhiệm,

Tôi là một độc giả trung thành của Quý báo nên sau khi đọc bài «Bảo Đại còn xài được không ?» tại số 88 ngày 24-6-71 tôi có ý kiến dưới đây chuyển đến quý Chủ nhiệm :

1.— Về lá bài Bảo Đại, tôi thiết nghĩ : trong thời gian ông làm Vua mặc dầu không làm gì ích quốc lợi dân nhưng ô, cũng không có những hành vi nào khả dĩ là «bán nước» và trong thời kỳ VM dành chánh quyền trong tay thực dân Pháp thì ông Bảo Đại đã thoái vị và tuyên bố : «tôi làm dân một nước độc lập còn hơn làm vua một nước nô lệ» Và lại, nếu hỏi: đó ông BB nghe quân phiệt Nhật dành Độc lập cho phe Quốc gia thì chắc ô, Chủ nhiệm cũng dư biết cho tới nay, nước nhà đã phiêu lưu tới đâu.

2.— Vì tình thần yêu nước nên ông Bảo Đại đã không muốn dùng những biện pháp ngoại lai để chia đôi nước và gây tang tóc cho dân Việt ta.

Bởi các lý do trên, nếu ông Bảo Đại với những uy tín sẵn có của 1 cựu Hoàng Đế, chấp thuận trở về nước để hòa giải chiến tranh giữa 2 miền Nam Bắc, đem lại hòa bình và no ấm cho đất nước mà khỏi bị lệ thuộc vào một nước ngoại lai nào thì theo thiện ý của riêng tôi, lá bài: B. oĐại vẫn đáng được lưu ý.

Ngoài ra, tiếng «XÀI» trong bài «Bảo Đại còn xài được không ?» có phần không được chính và khiếm nhã đối với một vị Cựu Hoàng Đế.

Vậy, để cho dư luận được khách quan hơn, trân trọng yêu cầu ông Chủ nhiệm đưa vấn đề «xài hay không xài» ông Bảo Đại lên trên mặt báo để các nhân sĩ trong và ngoài nước rộng đường tranh luận.

Một người NGUYỄN PHƯỚC

Điểm vớt cho học sinh kỹ thuật Qui Nhơn

Kính gửi

— Ông Tổng Trưởng Bộ Quốc Gia Giáo Dục.

— Ông Giám đốc Nha Kỹ Thuật và Chuyên Nghiệp học vụ.

Chúng tôi học sinh liên lớp mười một (11) ABC, Trường Trung học Kỹ Thuật Qui Nhơn. Kính trình quý ông một việc như sau :

Trong niên khóa 1970-1971 học sinh miễn thi Tú tài I là 20/132 học sinh, với tỷ số 15,15%. Như vậy quá ít so với tỷ số của Nha Kỹ Thuật và Chuyên Nghiệp học vụ đã ấn định là 50%. Nên Nha Kỹ Thuật đã cho phép trường Trung Học Kỹ Thuật Qui Nhơn, được vớt thêm một số học sinh tùy theo điểm Kỹ Nghệ hóa. Theo lời ông Hiệu Trưởng dự định sẽ vớt 2 điểm (chỉ vào khoảng 13 học sinh).

Nên vào lúc 15 giờ ngày 16-6-71 ông Hiệu Trưởng có triệu tập hội đồng Giáo sư để cứu xét số học sinh kém may mắn này.

Tuy nhiên không biết vì lý do gì sàu kín mà cuộc họp đã giải tán lừng chừng không đem lại kết quả gì cả. Như thế ân huệ của Nha Kỹ Thuật dành cho học sinh Kỹ Thuật Qui Nhơn đã không được nhà trường chấp nhận, làm thất vọng bao nhiêu học sinh trông chờ lương tâm quý vị Giáo sư.

Vậy hôm uay chúng tôi kính đề đơn nay lên quý ông thông cảm và rộng lượng cứu xét cho học sinh được hưởng điểm vớt khỏi bị thiệt thòi.

Trong khi chờ đợi sự cứu xét của quý ông. Chúng tôi thành kính tri ân vô hạn.

Nay kính đơn

Làm tại Qui Nhơn, ngày 21-6-71
11 HỌC SINH ĐỒNG KÝ TÊN

HỘP THƯ TÒA SOẠN

► Các thi bản sau đã được chọn và sẽ lần lượt đăng trong các số tới.

Cho Một Mùa Xuân (C.K. Uyên) Trong Lồng Nắng Hẹn (TQ Thiệu)
Tiếng Kêu (N.Đ. Phong)

► Tòa soạn mới nhận thư và bài của các bạn có tên sau :

Lê Minh Liệt (Vĩnh Long) Hà Bạch Mai (Sài gòn) Hà Nguyên Hưng (Phan Thiết) Nguyễn Thụy Khanh (Phú Cường) Lê Hữu Sanh (Phan Rang) Nguyễn Khoa Huân (Huế) Trần Xuân Trí (Phan Rang) Bùi Châu Thanh (KBC 3319) NQH (Sài gòn) Vũ Hoàng Giang (Bình Định) Ngũ Dạ Triều (3328) Lê Đông Tùng (Qui Nhơn) Nguyễn Trọng Đạt (KBC 3331) Trần Ngọc Hùng (Nha Trang) Đinh Tuế Khiêm (Bình Dương) Võ Thị Thanh Loan (Huế) Nguyễn Văn Mối (KBC 3954) Thùy Hân (Qui Nhơn) Thương Sáo (Cần Thơ) Vương Phong Lan (Cần Thơ) Mộng Trí (Sài gòn) Mất Tim (Biên Hoà) Lê Bảo Ngọc Hải (Sài gòn) Thanh Thủy (KBC 4011) Lê Mộng Hoàng Đế (Tây Ninh) Tố Lữ (Sài gòn) Đinh Thế Truyền (KBC 4446) Nguyễn Nhật Ánh (Quảng Tín) Châu Bửu Diệp (Qui Nhơn) Hoàng Hoa Phong (Kiến Phong) Nguyễn Văn Nhường (Ban Mê Thuột) Bửu Hồng (Huế) Nguyễn Thiên Ruien (Tuy Hoà) Nguyễn Văn Thanh (KBC 3357) Nguyễn Quang Bằng (KBC 4078) Nguyễn Trường (Biên Hoà) Thu Oán (Bình Định).

Xin các bạn chờ tin trong số báo tới .

HÀNG KHÔNG VIỆT NAM

Với Phấn-lực-cơ
900 Cây Sờ Giờ
106 Hành-Khách

BOEING

727

* Phi cơ tối tân

* Tiếp đãi nồng hậu

* Thức ăn chọn lọc

SAIGON * HONGKONG * TAIPEI * OSAKA * TOKYO * VIENTIANE * BANGKOK
PHNOMPENH * KUALA-LUMPUR * SINGAPORE * MANILA .

— TRẠM VÉ QUỐC TẾ
116, Nguyễn-Huệ SAIGON

Đ.T. 91.624—91.625—91.626
92.446—92.447—90.370
90.371—90.372—90.373